

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

Pelopidas

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

turpiter refert & ignominiosè dimissum à Syracusanis fuisse, quòd pecuniæ cupiditatem atq; inexplebilè eius in rebus gerendis essent avaritiam exosi. Quæ verò Pharaux Spartiates & Atheniensis Callippus Siciliae obtinendæ spe designauerunt sceleratè & perfidè, multi literis prodiderunt. At qui tandem & quibus freti opibus fuerunt hi tanta qui sperauerunt? Nempe superior exactum Syracusis sequutus est Dionysium, Callippus vnus apud Dionem ex ducibus fuit mercede conductorum militum. At Timoleon ad petentes & rogantes imperator missus Syracusanos, nec potentiam quærens, sed obtinere valens, quam illis acceperat volètib; & dantibus, terminum imperij & potestatis suæ in violentorum posuit excidio dominorum. Hoc in Paulo fit tamen memorabile, quòd tanto regno in ditionè redacto, ne vno quidem teruncio rem reliquerit auctiorem, neque aspexerit vel attigerit pecuniã, quum tamen multa dona & præmia contulerit in alios. Non dico culpandum quòd splendidam domum & prædium acceperit Timoleonem. neque enim ex huiuscemodi occasione accipere turpe, sed non accipere est honestius: & cumulus virtutis, vbi licet, ostendentis non indigere. Quia verò vt corpore rigorem vel æstum facile tolerante, illud quod iuxta ad vices rectè comparatum vtrasque est, habetur robustius: ita animi integra sanitas & vires sunt, quas neq; res secundæ procacitate emolliunt vel liquefaciunt, neq; deiciunt calamitates. Videtur consummator Paulus, qui in duro casu & graui ex filijs luctu, nihilo humilior aut infractor quàm in rebus latis est visus. Timoleon verò, quum præclarum actum in fratre suo perpetrasset, non repressit animi motum ratione, verum pœnitentia & mœrore depressus, concionem & forum viginti annos non sustinuit adspicere. Est verò defugienda turpitudine & timenda: at omnis infamiæ pudor est boni quidem ingenij & simplicis, non tamen excelsi.

A ἀκλεῶς φησὶν καὶ ἀπίμως ἀποπέμψαι Συρακοσίοις, φιλοπλουτίαν αὐτῷ καὶ ἀπλησίαν ἐν τῇ στρατηγίᾳ κατεργασάσθαι. ἂν ὁ Φάραξ ὁ Σπαρτιάτης καὶ Κάλλιππος ὁ Ἀθηναῖος, ἐλπίζοντες εἰς τὴν Σικελίαν, παρενόμισαν καὶ παρεσπόνδησαν, ὑπὸ πολλῶν αἰαγέγραπται, καί τοι ἦνες ἢ πηλίκων κύριοι πῶς αὐτῶν ὄντες, οὗτοι βραῦτα ἤλπισαν, ὧν ὁ μὲν ἐκπεστώχευτα Συρακοσῶν ἐθεράπευε Διονύσιον, Κάλλιππος δ' εἰς τὴν τῷ πατρὶ Δίωνα ξεναγῶν; ἀλλὰ Τιμολέων αἰτησάμενος καὶ δεηθεὶς πρὸς ἀποκρίτωρ πεμφθεὶς Συρακοσίοις, καὶ δυνάμει οὐ ζητεῖν ἀλλ' ἔχειν ὀφείλων, καὶ ἔλαβε βουλομένων καὶ δίδόντων, ὡς ἐποίησατο τῆς αὐτῆς στρατηγίας καὶ δρεχῆς τὴν τῷ πατρὶ ὄντων δρεχόντων καταλείπειν. ἐκείνο μὲν τοῦ Αἰμίλιου γαμματόν, ὅτι τηλικαύτω βασιλείᾳ καταστρεφάμενος, εὐδὲ δραχμῆ μείζονα τὴν οὐσίαν ἐποίησεν. εὐδὲ εἶδεν, εὐδὲ ἤφατο τῷ χερμῶ, καί τοι πολλὰ δοῖς ἐπέρις καὶ δωροσάμενος. οὐ λέγω δ' ὅτι Τιμολέων μεμώτος ἔστιν. οἰκίαν τε καὶ λιῶ λαβὼν καὶ χωρίον. οὐ γὰρ ὁ λαβὼν ἐκ βιοῦτων ἀγρῶν, ἀλλὰ ὁ μὴ λαβὼν κρήτην καὶ ὡρειοσίαν τῆς δρεχῆς, ἐν οἷς ἔξοισι ὅτι δεικνυμένης ὁ μὴ δεικνυμένη. ἐπεὶ δ' ὡς Ὁμήρου ρήγος ἢ γάλπος φέρειν δυναμῶν, ὁ παρὲς ἀμφοτέρων δὲ πεφυκὸς ὁμοῦ τὰ μεταβολὰς ῥωμαλεώτερον, οὐ τῶν ψυχῆς ἀκρεῖας ἀρωσία καὶ ἰσχύς, καὶ οὐτε ὁ βίτη χεῖρ ἢ ἄρα δρῦν καὶ αἰήσιν, οὐτε Συμφορὰ τραπενοῦσιν. φαίνεται τελειότερος ὁ Αἰμίλιος, ἐν χαλεπῇ τύχῃ καὶ πάθῃ μεγάλῃ τῷ πατρὶ πᾶδας εὐδὲ πὶ μικρότερος εὐδὲ ἀσμενότερος ἢ ἀπὸ τῶν βίτη χεῖρ καὶ ἰσχύος. Τιμολέων δ' ἡμιγᾶ παρὰ τὰς ἀδελφῶν, ἐκ ἀδελφῶν τῶν λογισμῶν παρὲς ὁ πάθος, ἀλλὰ μεταβολὰ καὶ λύπη τραπενοῦσιν, ἐπὶ τῷ εἰρησὶ ὁ βῆμα καὶ τὴν ἀγορᾶν ἰδῆν οὐχ ὑπέμεινεν. δὲ δ' τὰ αἰετὰ φάσκειν καὶ ἰδῆσθαι, ὁ δ' παρὲς πᾶσαν ἀδελφῶν βίλας, ὅτι φησὶ μὲν ἦτορ καὶ ἀπλοῦ, μέγιστος δ' οὐκ ἔχοντος.

P L V T A R C H I

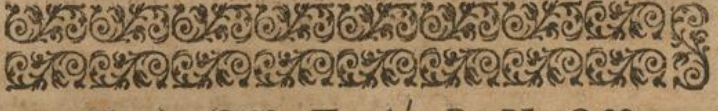
vita comparata

P E L O P I D A E E T MARCELLI.

P E L O P I D A S .

CA T O maior celebrantibus quibusdam hominē temerariæ & proicte in bello audaciæ, interesse ait, magni virtutem, an vitam vili pēdas. Et rectè dixit. Siquidem miles Antigonis, ferox quidem, sed affecto corpore & habitu, palloris causam regi requirenti, dicitur reconditū morbum detexisse. Verum quū magna cura rex si quod remediū esset, nihil summe opis iussisset medicis p̄termittere, restitutus ita sanitati, strenuus ille nō obiecit deinceps se discrimini, neq; p̄ceps ruit in certamina. Quā conuersionem quū Antigonis exprobraret ei & miraretur, καὶ φιλοκίνδυνος εὐδὲ παλδαῖος ἐν τοῖς ἀγῶσιν. ὥστε καὶ τὸ Ἀντιγονεὶ ἐγκαλεῖν καὶ γαμματῶν τὴν μεταβολὴν.

P A O U T A P X O Y

Βίοι παράλληλοι

P E L O P I Δ O Y Κ Α Ι Μ Α Ρ Κ Ε Λ Λ Ο Υ .

P E L O P I Δ A S .

KA T O N ὁ παρὲς ὄντατος, παρὲς πῆνας ἐπαμειβῆσθαι δὲ θεῶν ἀλογίως πῶς ἀβολὸν καὶ ὁλμπερὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς, ἔλα φέρειν ἔφη ὁ πολλοῦ πᾶ τ' ἀρετῆ ἀξίαν, καὶ ὁ μὴ πολλῶ ἀξίον ὁ ζῶνομιζῶν ὀρθῶς ἀποφαινόμενος. ὅγ' ἐν παρ' Ἀντιγονεὶ στρατοδρόμος ἰταμὸς, φάσκει δ' ἔξιν καὶ ὁ ἄρμα διεφθαρῶς, ἐρεθίσθαι τὸ βασιλέως τ' αἰπῶν τ' ὠχρότητος, ὡμολόγησε πᾶ νόσον τ' ἀπορρήτων. ἐπεὶ δ' φιλοπμηθεὶς ὁ βασιλεὺς παρὲς τὰς ἐπιπέδους, εἰάν τις ἢ βοήθηα, μηδὲν ἐλλίπειν τῆς ἀκρεῖας ὅτι μελείας, οὕτω θεραπείας ὁ γυμναῖος ἐκείνος, εὐδὲ τὸ φιλοκίνδυνος εὐδὲ παλδαῖος ἐν τοῖς ἀγῶσιν. ὥστε καὶ τὸ Ἀντιγονεὶ ἐγκαλεῖν καὶ γαμματῶν τὴν μεταβολὴν.

AA

« οὐ μὲν ὁ αἰθερὸς ἀπεκρύφατο τὸ αἶπιον, ἀλλ' εἶπεν, ὦ
 « βασιλεῦ, (ὦ με πεποίηκας ἀπελμότερον, ἀπαλλάξας ἐκεί-
 « νων τῶν κακῶν δι' αὐτὸ ζῆν ὀλιγρότερον. πρὸς τὸ τοῦ φαίει)
 « καὶ Συβαρύτης αἴηρ εἶπεν πρὸς τὸν Σπαρτιάτην, ὡς οὐ μέγα
 « ποῖσαι θάνατον ἴπτεσσι τοῖς πολέμοις, ὑπὸ τῶν Ἰσοούτοις πόνοις
 « καὶ τοιαύτων ἀποφυγῆν δέαιτο. ἀλλὰ Συβαρείταις μὲν, ἐκ-
 « τετηκέναι ὑπὸ βουφῆς καὶ μελαχίας, ἀφ' ἧς πρὸς τὸ καλὸν
 « ὀριμὴν καὶ φιλοτιμίαν, εἰκότως ἐφαίνοντο μισθὸν τῷ βίον οἱ μὴ
 « φοβούμενοι τὸ θάνατον Λακεδαιμόνιοι καὶ ζῆν ἠδύως, καὶ θνή-
 « σκεν, ἀμφοτέρω ἀρετῇ παρήχοι, ὡς δὴ τοῖς ὀπτικῆδον,

Οἶδ' ἐ[γὼ φησιν] θάνατον, ἔζην ἡμέτεροι καλὸν, ἔδδ' ὁ θνήσκων,

Ἀλλὰ τὸ ταῦτα καλῶς ἀμφοτέρω ἐκτελέσαι.

οὔτε γὰρ φυγὴ θανάτου μεμπτὸν, αἰ ὀρέγηται τις ἔβίου μὴ
 αἰσθασί. οὔτε ὑπομοιή καλὸν, εἰ μετ' ὀλιγορίας ἡύροτο τὸ
 ζῆν. ὅθεν Ὀμηροῦ μὲν αἰετὸς θάρρα λεωπάτοις καὶ μαχησ-
 τάτοις αἰδράς, ὅ καὶ καλῶς ὠπλισμένοις ἐξάγα πρὸς τὸς
 ἀγῶνας. οἱ δὲ τῶν ἑλλήνων ἰομοίεται τὸ ῥίψασιν κλάζου-
 σιν, οὐτ' ἔξίφος ὁδὸν ἀγῶνι πρὸς ἐμὸν διδάσκοντες ὅτι τὸ
 μὴ παθεῖν κακῶς πρὸς τὴν ἡττῆν ποίησαι τὸς πολέμοις, ἐ-
 κάστα μέλην πρὸς τὴν, μέλισσα δὲ ἄρχοντι πόλεως ἢ φρα-
 τέρματος, εἰ γὰρ (ὡς Ἰφικράτης διήρη) χερσὶ μὲν εὐόκασιν οἱ
 ψυλοῖ, ποσὶ δὲ ἰπποικῶν, αὐτῆ δὲ φάλαγγε φέρει καὶ θώρα-
 κη, κεφαλῆ δὲ ὀφρατηγῶς, ἔχ' αὐτὸ δόξεν αἰ ὑποκιδιωδῶν
 πρὸς ἀμελῆ καὶ δραστωμόδους, ἀλλ' ἀπόρτων οἷς ἡ Ἰωτη-
 εἶα γὰρ δι' αὐτὸ. καὶ τοιαῦτα. ὅθεν ὁ Κληικρατίδας,
 καὶ πρὸς τὸν ἄλλο μέγας, ὅ καὶ πρὸς τὸ μάντιν εἶπεν. δεο-
 μῶν γὰρ αὐτὸ φιλαίθεοθαι θάνατον, ὡς τῶν ἱερῶν πρὸς ἡ-
 λωδῶν, ἔφη μὴ παρ' ἑνα εἶ) τὸν Σπάρτην μαχόμενος γὰρ
 εἰς τὸ καὶ πλείων καὶ φρατέρματος ὁ Καλλικρατίδας. φρα-
 τηγῶν δὲ, τῶν ἀπόρτων εἶχε ὑλαβῶν ἐν αὐτῷ δυνάμει,
 ὡς τε ὅ καὶ εἰς τὸ ταῦτα σωμαπόλυτο. βέλτων δὲ Ἀντί-
 γνος ὁ γέρον, ὅτε ναυμαχῆν πρὸς Ἀνδρον ἐμελλεν, εἰ πόντος
 « πῶς ὡς πολὺ πλείους αἱ τῶν πολέμοιων ἡνῆσ' εἶεν, Εἰ μὲν δὲ αὐ-
 « τὸν ἔφη) πρὸς πόσας ἀπὸ τῆς; μέγα δὲ τὸ δέχῃς, ὡς πρὸ
 « ὅστι, ἀξίωμα ποιῶν μὲν ἐμπειρίας καὶ ἀρετῆς Ἰατρίοδον
 « ἡς πρὸς τὸν ἔργον ὅστι, ὡς τῶν τ' ἀπόρτων ἄλλα ὁρῶντα. δὲ
 « καλῶς ὁ Τιμοθεός, ὅτι δὲ κενυμῶν ποτὲ τοῖς Ἀθῆναιοῖς τὸ
 « Χάρητος ὠτειλάς ἵνας ἐν τῷ Ἰώματι, καὶ τῶν ἀσπίδα λόγ-
 « χη ἀφ' ἑκατέρωθεν, Εἰ γὰρ (εἶπεν) ὡς λίαν ἡμῶν δυνάμει
 « μου πολιτοχρῶντος Σάμων, ἐγὼ δὲ ἔπεσε βέλος, ὡς μείρακι ὠ-
 « δέσσειν ἐμαυτῷ χρωόμενος ἢ κατ' φρατηγῶν καὶ ἡγεμόνα δυ-
 « νάμειως Ἰσοούτης. ὅπου μὲν γὰρ εἰς τὰ ὄλα μεγάλῳ φέρῃ
 « ῥῆπιῳ ὁ τὸ φρατηγῶν κίνδυνος, ἐν ταῦτα καὶ χεῖρ καὶ
 « Ἰώματι χρεστέον ἀφ' ἑδ' ὡς, χαίρειν φράσαντα τοῖς λέγεισιν
 « ὡς χεῖρ τ' ἀγαθὸν φρατηγῶν, μέλισσα μὲν ὑπὸ γήρωσ, εἰ
 « ὅ μὴ, γέροντα θνήσκων. ὅπου δὲ μικρὸν τὸ πρὸς ἰονόδον
 « ἐκ τῶν κερθῶματος, ὅ δὲ πρὸ σωμαπόλυται σφα-
 « λῆτος, ὅσθεις ἀπαγτεῖ φρατῶν πρὸς τῶν, κινδύνῳ
 « πρὸς τῶν φρατηγῶν. ταῦτα δέ μοι παρέστη πρὸς ἰσοου-
 « φωνῆσαι γράφο πὸν Πελοπίδου βίον καὶ τὸν Μαρ-
 « κέλλου, μεγάλων ἀνδρῶν, πρὸς ἀλόγως πεσόντων. καὶ γὰρ
 « χεῖρ χεῖρατα μαχησάται ἡρόδοτος, καὶ φρατηγῶν
 « ὅτι φανερὰταις κοσμήσαντες ἀμφοτέρω τὰς πατερί-
 « δας, ἐπὶ δὲ τῶν βαρυτάτων ἀνταγωνιστῶν ὁ μὲν Ἀνίβαν
 « ἀπὸ τῶν ὄλα πρὸς (ὡς λέγεται) τρεῖς ἡμέρας

A non celavit ille causam, ac, Tu me, inquit, reddi-
 disti, rex, timidiorem, qui ijs me malis explicuisti,
 quamobrem non laborabam viuere. Ideo de
 Spartiatis quidam Sybarites dicitur pronuntias-
 se, quo tantis laboribus & ea defungantur vita,
 non magni ducere eos mortem in bello oppete-
 re. Cæterum Sybaritis quidem luxu diffluentibus
 & mollitia, iure videbantur odisse vitam illi
 qui ob virtutis ardorem & studium mortem non
 exhorrescebant. Lacedæmonij vtrunque, & vi-
 uere & mori libenter, virtuti tribuebant, vt decla-
 rat funebre carmen,

B Hi (enim inquit) cecidere, bonum non vitam aut ce-
 dere fato.

Rati, at vrung, horum sine locasse bono.

Neque enim mortis reprehendenda fuga sit, si
 quidem vitam non turpiter appetas, neque com-
 mendanda expectatio, si coniuncta cum odio sit
 viuendi. Vnde fortissimos quosque & bellicosif-
 fimos viros educit vbique ad certamen Home-
 rus accuratè armatos. Apud Græcos etiam legis-
 latores eum qui clypeum proiecit puniunt, non
 eum qui gladium vel hastam: docentes, nequid
 mali patiatur, priorem cuique curam ducen-
 dam, quàm vt hostibus inferat, præsertim magi-
 stratui aut duci. Nam si (vt distinxit Iphicrates)
 leuis armatura manibus similis est, pedibus equi-
 tatus, pedites pectori & thoraci, capiti imperator:
 non sui curam periculo se exponentem temere
 & ferocientem dicas abijcere, sed omnium quo-
 rum ex ipso dependet salus, & contra. Itaque
 Callicratidas, magnus cætera vir, parum rectè
 respondit vati. Quum enim hic oraret eum vt
 mortem declinaret, quam denunciarent exta,
 non in vnus anima respondit positam Spartam.
 Siquidem cum pugnaret, vnus erat, & quum na-
 uigaret, vel stipendia faceret Callicratidas: sed
 quum dux esset, vim erat in se complexus vni-
 uersorum. Ita vnus iam non erat, quicum tam
 multa simul corruerent. Præclarius senex Anti-
 gonus, quum nauali prælio esset ad Andrum de-
 certaturus, & quidam longe plures diceret esse
 hostium naues, At me ipsum, inquit, quàm multis op-
 pones? Nempe maiestatem meritò extollit impe-
 rantis peritia & virtute succinctam, cuius pri-
 mum munus est vt seruet eum qui conseruat om-
 nia. Vnde scitè Timotheus quum apud Athe-
 nienfes aliquando cicatrices corpore acceptas o-
 stenderet Chares, & traiectum hasta clypeum, At
 me, inquit, quàm puduit, quum propè oppugnan-
 tem Samum cecidit telū, quòd gessissem me præ-
 cipitantius quàm tanti exercitus duci & impera-
 tori conueniret. Vbi enim magnum ad summam
 adfert periculum ducis momentum, hinc neque
 manibus neque corpori est parcendum, repudia-
 tis ijs qui iactant debere bonum imperatorem
 maxime ex senio, sin minus senem mori: at vbi
 paruum ex re bene gesta est operæ pretium, & si-
 quid titubatam sit, corruunt vniuersa, nemo tum
 militis operam, quæ discrimen secum trahat du-
 cis, desideret. Hæc mihi Pelopidæ vitam & Mar-
 celli describenti, insignium viroꝝ, qui inconsul-
 ta morte perempti fuerunt, præfari venit in men-
 tem. Quum enim manu imprimis strenui fuif-
 sent, & clarissimis expeditionibus vterq; patriam
 suam decorasset, adhæc ex sæuissimis aduersarijs,
 Annibalem hic inuictum princeps, (vt fama est)

F

ille dominantes terra marique Lacedæmonios A acie fudisset fugassetque, temere semetipsi proiecerunt, vitamque profuderunt, quo tempore tales viros viuere & præesse oportebat. Quare sequuti similitudinem, vitas eorum in describendo comparabimus.

Pelopidas, Hippocli filius, nobili Thebis genere, sicut Epaminondas, fuit. Hic amplis innutritus pibus, quum adolescens adhuc splendidas facultates ex hæreditate accepisset, vt ostenderet dominū se reuera non seruum esse pecuniæ, ad bene merendum de bonis viris, qui premebantur inopia, conuertit animum. Plerique enim (vt Aristoteles ait) aut præfordibus non vtuntur diuitijs, aut ob luxum abutuntur, seruiuntq; perpetuò, hi voluptatibus, illi quæstui. Ac cæteri grato animo Pelopidæ aduersus ipsos munificentia & benignitate sunt vsi. Vnum ex amicis vt in sortem veniret fortunarum suarum non induxit, Epaminondam, quum tamen veniret in societatem ipse illius paupertatis, vestis tenuitate, mensæ frugalitate, laborū tolerantia & in bello simplicitate glorians, vt Euripideus Canopeus, cui quum essent opes amplæ, haud proinde animos mox sustulit, imò turpe duxisset sibi si plus corpori quàm Thebanorū egentissimus impendisset. At Epaminondas paupertatem, quam familiarem acceperat & hereditariam, philosophiam colendo, vitamq; à prima ætate instituendo cælibem, expeditionem etiam atque leuiorem reddidit. Pelopidas verò in splendido fuit matrimonio. Tulit etiam liberos. At nihilo attentior ad rē, omnemq; vitam in procuratione reip. consumens facultates attriuit suas. Quum autem admonerent illū amici, suggererentq; rem ipsum necessariam negligere, pecuniæ comparisonem, Necessariā hercle huic, inquit, Nicodemo: commonstrans claudum & cæcum quendam. Porro erat ad omnem virtutem vterque iuxta comparatus, nisi quod exercitationibus magis deditus Pelopidas esset, Epaminondas disciplinis, & quod essent otij nacti, hic in discendo & philosophando poneret, ille in palæstris & venationibus. Inter multas & præclaras artes, quæ vtrique gloriam conciliauerunt, nihil æquè admirati sunt prudentes, quàm quòd per tot certamina, præturas, & publicas actiones syncera inter eos à primo ad vltimum necessitudo & amicitia constiterit. Si enim Aristidis & Themistoclis, Cimonis & Periclis, Nicia & Alcibiadis cōsideraueris actiones, quantarum contentionum inter ipsos, quantarum simultatum fuerint & æmulationum plenæ: hinc ad Pelopidæ te erga Epaminondæ benevolentiam & obseruantiam conuerteris, rectius & iustius hos in magistratibus & imperijs vocaueris collegas, quàm illos qui semper in hoc fuerunt, nō tam vt hostes quàm vt alter alterum superarent. Vera causa virtus erat, per quam nō gloriam, non opes, quæ grauem & contentionum plenam secum inuidiam trahunt, ex rebus gestis captantes, sed diuino amore à principio inflammati ambo, vt opera sua patriam redderent quam clarissimam & potentissimam, alter alterius decoribus ad id vtebantur vt proprijs. Veruntamen arbitrantur plerique amicitiam eam tam arctam ex illa ad Mantineam expeditione extitisse, cui interfuerunt, quum Lacedæmonijs, integra adhuc amicitia & fœdere, misissent Thebani auxilia.

ὁ ὅ γῆς καὶ θαλάσσης ἀρχὴν ἔχοντες Λακεδαιμονίους ἐκ τῶν ἀπὸ
ξένης νικησάσης, ἠφείδονσαν ἐαυτῶν, οὐδὲν λογισμῶν ἔχοντες
μῆνοι τὸν βίον, ὅτι μὴ καὶ μέγιστα βιούτων καμρὸς ἢ ἀνδρῶν
ἑσθλῶν καὶ ἀρχόντων. δὲ ἄρ ἡμῶς ἐπόμνοι ταῖς ὁμοιότη-
σι, τῶν ἀλλήλων ἀνεχθῆναι αὐτῶν βίους.

Πελοπίδα τῶν Ἰπποκλίου γένος μὲν ἢ δὲ δοκίμων ἐν
Θήβαις, ὡς ἄρ Ἐπαμεινώνδα τρεφεῖς ὅτι οὐσία μεγάλη,
καὶ τῶν ἀλλοτῶν ἐπιπέως λαμπερὸν οἶκον, ὥρμησε τὸν δεομένων
τοῖς ἀξίοις βοηθεῖν, ἵνα κύριος δὴ θάλασσαν φαίνοιτο χρημῶν γέ-
γωνίως, ἀλλὰ μὴ δούλος. τῶν γὰρ πολλῶν (ὡς Ἀριστοτέλης
φασὶν) οἱ μὲν οὐ χροῶνται τῶν πλούτων, ἀλλὰ μικρολογίαι, οἱ
ὅτι τῶν ἀλλοτῶν, δι' ἀσωτίαν καὶ δουλοδοσίους οὗτοι μὲν αἰ-
τῆς ἠδονῆς, οὐκ εἰνοῖ ὅτι ταῖς ἀρχαῖς, ἀλλὰ τελοδοσίαι. οἱ μὲν οὖν
διῆσι τῶν Πελοπίδα χροῖν ἔχοντες ἐχρῶντο τῇ πρὸς αὐτοὺς
ἐλθόντων ἐπιπέως καὶ φιλανθρωπία, μόνον ὅτι τῶν φίλων τῶν
Ἐπαμεινώνδων οὐκ ἔπειθε τῶν πλούτου μεταλαμβάνειν,
αὐτοὺς μὲντοι μετεῖχε τῆς ἐκείνου πενίας, ἐδῆτος ἀφελεία,
καὶ τρεπέτης λιτότητι, καὶ τῶν πρὸς πῶν πόνους ἀόνη, καὶ τῶν
στρατείας ἀδύνα καλλωπιζόμενος, ὡς ἄρ ὁ Εὐριπίδου Κα-
ποδάρης, ὁ βίος μὲν ἢ πολὺς, ἠκιστα ὅτι δι' ὄλβον γὰρ οὐκ αἰ-
σχρόμηνος εἰ φαίνεται πλείοσι χροῶντος εἰς τὸ σῶμα, τὸ δὲ τὰ
ἐλάττω κακῶν μὲν ὀφθαλμῶν. Ἐπαμεινώνδας μὲν οὖν
ἑσθλῶν καὶ πατρῶν οὐσαν αὐτῶν τῶν πενίας, ἐπι μᾶλλον ἀ-
ζώνων καὶ χροῶν ἐποίησεν φιλοσοφῶν, καὶ μονότροπον βίον
αὐτῶν ἀρχῆς ἐλόμηνος. Πελοπίδα ὅτι ἢ μὲν γάμος λαμ-
περὸς, ἐχρῶντο ὅτι καὶ παῖδες, ἀλλὰ οὐδὲν ἠπὸν ἀμελῶν τῶν
χρηματίζεσθαι, καὶ ἀρχῶν τῇ πόλει τὸν ἀπὸ τῶν χροῶν,
ἠλάττωσε τῶν οὐσίαν. τῶν ὅτι φίλων νοσητοιώτων, καὶ λεγόντων,
ὡς αἰατῆρος πρὸς ἀγαθῶν ὀλιγῶν τῶν χρημῶντα ἔχον, Ἀ-
ναγχαίου ἢ Δία Νικηδῆμω τούτῳ· δείξας ἠναγχαλὸν καὶ τυ-
φλὸν. ἦσαν ὅτι καὶ πρὸς πᾶσαι ἀρετῶν πεφυκότες ὁμοίως,
πλὴν ὅτι τῶν γυμνάσει μᾶλλον ἔχοντες Πελοπίδας. τῶν ὅτι
μυθῶν, Ἐπαμεινώνδας καὶ τῶν ἀλλοτῶν ἐν τῶν ἀρ-
χῶν, ὁ μὲν, ὡς παλαιστρας καὶ κωμῆσια, ὅτι ἀκούων τι
καὶ φιλοσοφῶν, ἐποίητο. πολλῶν ὅτι καὶ καλῶν ἑσθλῶν
τῶν ἀμφοτέροις πρὸς δόξαν, οὐδὲν οἱ νοῦν ἔχοντες ἠγνώ-
ται τῶν κροῶν, ἠλίκον τῶν ἀλλοτῶν ἀγῶνων καὶ στρατη-
γῶν καὶ πολιτείων ἀνεξέλεγκτον ὄνοισιν καὶ φιλίαν, ἀπὸ
ἀρχῆς μίσει τέλους ἐμμεῖνασαν. εἰ γὰρ τις ἀποβλέ-
ψας τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ Θεμιστοκλέους, καὶ Κίμωνος, καὶ Πε-
ρικλέους, καὶ Νικίου, καὶ Ἀλκιβιάδου πολιτείας, ὅσον γέ-
γονε μετὰ ἀλλοτῶν καὶ φθόνων καὶ ζηλοτυπιῶν πρὸς ἀλλή-
λους, σκέψασθε πάλιν τῶν Πελοπίδου πρὸς Ἐπαμεινών-
δου διμῶν καὶ ἡμῶν, τούτους αὐτῶν ὄρθως καὶ δικαίως πρὸς
ἑσθλῶν ἀρετῶν καὶ ἑσθλῶν καὶ ἑσθλῶν ἠεὶ ἐκείνοις, οἱ μὲν
ἀλλήλων ἢ τῶν πολεμίων ἀγωνιστοίμοι πρὸς ἀλλή-
λους. αἰτία ὅτι ἀληθινὴ μὲν, ἢ ἢ ἀρετῆ, δι' ἢ οὐ δόξαν, οὐ
πλοῦτον ἀπὸ τῶν ἀλλοτῶν μετόντες, εἰς ὁ χαλεπὸς καὶ
δύστρος ἐμφύεται φθόνος, ἀλλὰ ἔρωτα τῶν ἀπὸ ἀρχῆς ἐ-
σθλῶν ἀμφοτέροις, τῶν τῶν πατρίδα λαμπερῶν τῶν
καὶ μεγίστων ἐφ' ἐαυτῶν ἰδέσθαι ἡμοῦν, ὡς ἄρ ἰδίους ὅτι τῶν
τοῖς αὐτῶν ἐχρῶντο καπορθώμασιν. ἢ μὲν ἀλλ' οἱ γὰρ πολλοὶ
νομίζουσιν αὐτοὺς τῶν σφοδρῶν φιλίαν ἀπὸ τῆς ἐν Μαντινείᾳ
ἀρχῆς στρατείας, ἢ στωεσθλῶν ἑσθλῶν Λακεδαιμονίους ἐπι-
φίλους καὶ συμμάχοις οὖσι, πεμφθείσης ἐκ Θηβῶν βοηθείας.

τεταγμένοι, γὰρ ἐν τοῖς ὀπλίταις μετ' ἀλλήλων, καὶ μαχόμενοι πρὸς τοὺς Ἀρκάδας, ὡς ἐπέδωκε ὁ θεὸς αὐτοῖς κέρως τῷ Λακεδαιμονίῳ, καὶ ἐπὶ τὴν πολλὰν ἐγεγόνει, σιωπῶντες ἡμιμόρτο τοῖς ὑπερθεσμοῖς· καὶ Πελοπίδας μὲν, ἐπὶ τὰ τετόματα λαβὼν ὄναρτα, πολλοῖς ὑπερθεσμοῖς νεκροῖς ὁμοῦ φίλοις καὶ πολεμίοις· Ἐπαμεινώνδας δ', καὶ ἄλλοι ὅσοι ἔχον αὐτὸν ἠγούμενος, ὑπερθεσμοῖς τῷ Σπαρτιατῷ, καὶ τῷ ὀπλίῳ ἐστὶν ὑπερθεσμοῖς, καὶ διεκινδύωσεν πρὸς πολλοῖς μόνος, ἐγγυκῶς ἀποθανεῖν μάλλον ἢ Πελοπίδου ἀπολιπεῖν κείνου. ἦδη δ' καὶ τοῦτο κακῶς ἔχοντος, καὶ λόγῳ μὲν εἰς ὁ σῆτος, εἰς δ' εἰς τὴν βραχίονα τετραμῆδου, ὑπερθεσμοῖς ἀπὸ τατέρου κέρως Ἀγιστοπόλις ὁ βασιλεὺς τῷ Σπαρτιατῷ, καὶ ὑπερθεσμοῖς ἀεὶ πείσως αὐτοῖς ἀμφοτέρωθεν. μὲν δ' αὖτα, τῷ Σπαρτιατῷ λόγῳ μὲν ὡς φίλοις καὶ Συμμαχοῖς ὑπερθεσμοῖς τοῖς Θεβαίοις, ἔργῳ δ' ὁφείνηται τῇ πόλει καὶ τῷ δυνάμει ὑποφωμῶν, καὶ μάστιγα τῷ Ἰσμηνίῳ καὶ Ἀνδροκλείδου μισῶντων ἐπαρτεία, ἧς μετείχετο ὁ Πελοπίδας, φιλελεύθερον ἄμα καὶ δημοτικῶς εἶδον ἔδειξεν, Ἀρχίας καὶ Λεοντίδας καὶ Φίλιππος, ἀνδρες ὀλιγαρχικῆς καὶ πλούσιοι, καὶ μέτερον ὁδοῦ φρονεῖντες, ἀναπειλοῦσι Φοιδίδου τὸν Λάκωνα μὲν στρατῶν ἀποπορεύμενον ἐξ ἀφῆς καταλαβὼν τὴν Καδμείαν, καὶ τοῖς ὑποεναυμῶν αὐτοῖς ἐμβαλόντα, πρὸς ὁ Λακεδαιμονίαν ὑπέστησαν ἀρμόσασθαι δι' ὀλίγον τὴν πολιτείαν. περὶ δὲ τοῦ καὶ μὴ ὑπερθεσμοῖς τοῖς Θεβαίοις ὑπερθεσμοῖς, ἡσιμοφορίων ὄντων καὶ τῆς ἀκρας κυριεύσαντος, Ἰσμηνίας μὲν σιωπῶντες καὶ κρημαστῆς εἰς Λακεδαιμόνια, μετ' οὐ πολλὸν χρόνον ἀνῆλθον· Πελοπίδας δ' καὶ Φερένικος καὶ Ἀνδροκλείδας, μὲν Συγγῶν δῆλον φέροντες ἐξέκρησαν· Ἐπαμεινώνδας δ' καὶ ἄλλοι ἐμεινε, τὰ καταφρονηθῆναι μὲν φιλοσοφίας, ὡς ἀπεργασίῳ, ἀφ' ὅ περὶ αὐτῶν, ὡς ἀδυνάτους. ἐπεὶ δ' ἡ Λακεδαιμονίῳ Φοιδίδου μὲν ἀφείλοντο τῆς ἀρχῆς, καὶ δίκαια δραχμῶν μισθῶν ἐξήμωσαν, τὴν δ' Καδμείαν ὁδοῦ ἦσαν φερούμενοι, οἱ μὲν δῆλοι πρῶτες Ἐλλήνες ἐθαύμαζον τὴν ἀποτίαν, εἰ τὸν μὲν ὑπερθεσμοῖς κατέλαβον, τὴν δ' ὑπερθεσμοῖς δοκιμάζουσι, τοῖς δ' Θεβαίοις τὴν πᾶντερον ἀποβελτικῶς πολιτείαν, καὶ καταδεδουλωμένοις ὑπερθεσμοῖς Ἀρχίας καὶ Λεοντίδου, ὁδοῦ ἐλπίσθη ὑπερθεσμοῖς ἀπαλαγνῶν τῆς τυραννίδος, ὡς ἔωσαν τῇ Σπαρτιατῷ ὑπερθεσμοῖς ἠγούμενος, καὶ καταλυθῆναι μὴ δυναμῶν, εἰ μὴ ἦν ἄρα παύσθην κακῶν γῆς καὶ θαλάσσης ἀρχόντας. οὐ μὲν ἄλλ' οἱ καὶ Λεοντίδου, πικρῶν ὄντων τοῖς φυγάδας Ἀθηνῶν δ' ἀφῆς ἐφῆν, τὰ τε πλήρη ὑπερθεσμοῖς ὄντας, καὶ ἡμιμῶν ἔχοντας ὑπερθεσμοῖς καλῶν καὶ ἀγαθῶν, ἐπεβούλευον αὐτοῖς κρύφα· καὶ πέμψαντες αἰσχροῦς ἀγῶνας, Ἀνδροκλείδου μὲν ἀποκτινύουσι δόλω, τῷ δ' ἄλλῳ ἀφῆς ὑπερθεσμοῖς. ἦκε δ' καὶ ὑπερθεσμοῖς Λακεδαιμονίῳν γράμματα τοῖς Ἀθηνῶσι, ὑπερθεσμοῖς ἵσχυρον μὴ δεῖσθαι μηδὲ ὑπερθεσμοῖς, ἀλλ' ἐξελθόντων τοῖς φυγάδας, ὡς κεινοῖς πολεμίοις ὑπερθεσμοῖς Συμμαχῶν ἀποδεδειγμένοις. οἱ μὲν οὖν Ἀθηνῶν πρὸς τὰ πᾶντερον αὐτοῖς καὶ Συμφυτοῖν εἶδον ὁ φιλελευθέρων, ἀμειβόμενοι τοῖς Θεβαίοις, μάστιγα σιωπῶντες ἡμιμόρτο τῶν δῆμων καταλαβὼν, καὶ ὑπερθεσμοῖς, εἰς τῶν Ἀθηνῶν ὅτι τοῖς τυραννῶν ὀπλῶν ἀφῆς τῆς Βοιωτίας κρημνίσθη, μηδὲ ἀφῆς, ὁδοῦ ἠδὲ κησαν τοῖς Θεβαίοις. ὁ δ' Πελοπίδας, καὶ ἄλλοι ἐν τοῖς νεωτάτοις ὄν, ἰδίᾳ ὁ καὶ ἔλασον ἐξ ὄρμου τῷ φυγάδων· καὶ πρὸς ὁ πλῆθος ἐποίησαν λόγοις,

A Quum enim inter pedites locati vna essent aduersus Arcadas, vt gratum retulit Lacedæmoniorum cornu, in quo ipsi stabant, multique terga verterrunt, testudine obnixi sunt ijs qui se intulerunt. Ac Pelopidas septē acceptis aduersis vulneribus super acruum cadauerum sociorum pariter & hostium corruit. Quem etsi haberet Epaminondas pro deplorato, processit tamen ad protegendum corpus eius & arma, multisq; se vnus obiecit, certus prius occumbere quam Pelopidam deferere iacentem. Iam ipso etiam grauiter affecto, quū pectus hasta, gladio brachium esset vulneratum, ecce ab altero cornu rex Lacedæmoniorum Agesipolis succurrit ijs, amboq; præter spem eripuit. Posthac quum Lacedæmonij cum Thebanis in specie vt amicis & socijs agerent, reuera spiritus ciuitatis Thebanæ, & potentiam haberent suspectam, præcipue verò Ismenia & Androclida odifent factionem, in qua erat Pelopidas, quam esse putabant libertatis studiosam & popularem, Archias, Leontidas, & Philippus, homines paucorū ditionis cupidi, locupletes ambitiosique, egerunt apud Lacedæniū Phœbidam, vt traducens illac exercitum occuparet ex improuiso Cadmiā, expulsisq; aduersarijs, temp. paucorum principatu Lacedæmoniorū iuri obnoxiam redderet. Qui impulsus, nec opinantes Thebanos festo Ceteris, adortus est, captaque arce Ismenias vincus ac raptus Lacedæmonem, paulo post est necatus. Pelopides, Pherenico, Androclide, qui multis cum alijs fugæ consuluerant, indicitur exilium. Epaminondas verò, quod ob Philosophiæ studium velut quietus, & ob paupertatem contemneretur velut inops, domi se continet. Postquam abrogauerunt Lacedæmonij Phœbidæ imperium, multamque dixerunt centum millium drachmarū, nihilo tamen minus Cadmiā cum præsidio tenuerunt, reliqui per Græciam quidē omnes quid hoc monstri esset mirabantur, quod autorem punirent, factum comprobarent. Thebanis verò, qui veteres exuti reip. forma ab Archia & Leontida tenebantur oppressi, ne sperare quidem vllam supererat liberationem à tyrannide, quam Spartiarum vallatam opibus euerti videbant non posse, nisi quis simul illis terræ marisque imperiam extorqueret. At certior factus Leontidas hære Athenis exules, acceptosque plebi & in honore esse apud bonos viros, struit clam ijs insidias, ac per homines ignotos Androclidam interficit dolo, ceteri elabuntur ei. Redduntur etiam Lacedæmoniorum Atheniensibus literæ, quibus imperauerunt ne reciperent exules, neve eos concitarent, sed tanquam à socijs declaratos communes hostes exterminarent. Verum Athenienses cum inueterata sua & genuina humanitate, tum vt gratias referrent Thebanis (qui cum populum in primis ad reditum in patriam adiuuerant, sciuerantque, si quis Atheniensium arma per Bœotiam aduersus tyrannos ferret, neminem id audire aut videre Thebanorum) omnem iniuriam ab ijs abstinerunt. Pelopidas verò, licet inter adolescentiores foret, priuatim singulos exules inflammat, & ad eos in conciliabulis verba faciebat,

neq; honestum neq; pium esse, vt oppressam fer-
 uitate & praesidio vincam imposito relinquerent
 patriam, ipsi vero sua securitate & salute acquie-
 scerent, suspensique ex Atheniensium plebiscitis,
 supplicesque semper colerent oratores, & eos qui
 impellere multitudinem valerent, verum pericli-
 tandum esse de summa rerum, proposita pro ex-
 emplo Thrasymbuli audacia & virtute, sicut ex The-
 bis ille erumpens obtriuerat Atheniensium tyran-
 nos: ita vt ipsi quoque mouentes ex Athenis The-
 bas in libertatem assererent. Vbi hic cum assensu
 auditus est, mittunt occulte ad amicos qui illic
 remanserant, & quae deliberauerant aperiant. Il-
 li comprobant consilium, ac Charon, qui nobilif-
 simus erat, offert domum suam: Philidas effecit
 vt scriba crearetur Archiae & Philippi, qui erat per
 id tempus polemarchi. Epaminondas incenderat
 iamdudum iuuentutem. Nanque praecipiebat,
 in gymnasijs vt prehenderent Lacedaemonios,
 & cum eis luctarentur. deinde ex victoria & pal-
 ma quum ouantes videret, castigabat eos, magis
 pudendum ipsis esse, si quibus tantum praesta-
 rent robore, his per locordiam feruirent. Die ad
 rem patranda dicta, visum exulibus est, vt Phe-
 renicus, dum alios cogit, Thriasijs subsisteret, pau-
 ci autem ex iunioribus susciperent periculum
 praegrediendi in urbem: quibus siquid grauius co-
 tingeret ab hostibus, vt caeteri omnes curandos
 susciperent eorum liberos & parentes. Huic dis-
 crimini princeps offert sese Pelopidas, mox Me-
 lon, Damocles & Theopompus, viri summo lo-
 co nati, atque inter se caetera amici & fidi, sed pro
 gloria & virtute semper aemuli. Hi quum amplexi
 essent eos qui illic manebant, & nuntium ad Cha-
 ronem praemisissent, amicti lacernulis profecti
 sunt. Traxerunt secum canes venaticos, & varos
 ferebant, necui in via suspicionem mouerent, sed
 venari & vagari alias viderentur. Vt vero praemi-
 sus ab his nuntius Charonem adiit, atque illos in
 itinere retulit esse, ipsius Charonis ne instans qui-
 dem periculum immutauit animum, sed vir fortis
 extitit, praebuitq; domum suam. Ac Hippostheni-
 das quidam, non ille quidem vir malus, imò & pa-
 triae amans & exulum studiosus, verum animo
 non perinde firmo, vt occasio praecipuus & praesen-
 tes postulabant res, quasi aestuans ad magnitu-
 dinem discriminis quod in manibus erat, atque
 vix tandem animaduertens Lacedaemoniorum
 ipsos imperium quodammodo concutere, fre-
 tosque inopibus exulibus tentare illorum con-
 uellere potentiam, domum digressus mandat
 clam per amicum quendam Meloni & Pelopi-
 dae, rem in aliud tempus extruderent, redirent-
 que Athenas, commodiorem opportunitatem
 expectaturi. Chlidoni nomen erat nuntio. Hic
 ad se domum perrexit, eductoque equo poposcit
 fraxnum. Haesitante vxore eius, quum non esset
 ad manum, referenteque cuiuspiam se id ex neces-
 sarijs commodasse, iurgia primum inter eos, mox
 maledicta exorta, imprecante muliere ei & alijs
 à quibus mitteretur, infaustum iter. Itaque quum
 multum diei in his rixando consumpisset, & F
 verteret casum in omen Chlidon, deposuit
 prorsus protectionem, atque ad alia se conuertit.

ως οὐτε χαλὸν οὐτε ὄσιον εἶναι δουλεύουσαν τῷ πατερίδα καὶ
 φρουρουμένην παροῦσαν, αὐτοὶ δὲ μόνον τὸ σωζέσθαι καὶ δια-
 ζῆν ἀγαπῶντας, ἐκκρέμασθαι τῷ Ἀθηνῶσι ψήφισμῳ, καὶ
 δεξαμένῳ, ὑποπεπωκῶτας ἀεὶ τοῖς λέγειν διωαμένοις, καὶ
 πείθειν τὸ ὄχλον· ἀλλὰ καὶ κινδυνωδέτερον ὑπὸ τῷ μεγίστῳ,
 τῷ ἀδελφῷ θεμίοις τὸ Θερασιβούλου πόλεμον καὶ ζῆτιν,
 εἶνα ὡς ἐκείνος ἐκ Θεβῶν παρῆτερον ὀρμητικὸς κατέλυσε
 τοὺς ἐν Ἀθῆναις τυράννους, οὕτως αὐτοὶ πάλιν ἐξ Ἀθῆνῶν
 παρελθόντες, ἐλευθερώσωσι τὰς Θεβας, ὡς οὖν ἐπέισε ταῦτα
 λέγων, πέμπουσιν εἰς Θεβας κρυφά παρὰ τοῖς ὑπολελειμ-
 μένοις τῶν φίλων, τὰ δεδωμένα φερόντες. οἱ δὲ σιωπήσαντες,
 καὶ Χάρων μὲν, ὅς περ ἰὺ ἔπιφανέστατος, ὡμολόγησεν τῷ οἰ-
 κίαν παρέξιν· Φιλίδας δὲ διεπραξάτω τῷ πατρὶ Ἀρχίαν καὶ
 Φίλιππον γραμματεῖς γράσασθαι πολεμῶν χρόνων. Ἐπαμει-
 νώιδας δὲ τοῖς νέοις πάλαι φρονημάτων ἦν ἐμπειρητικῶς, ἐκέ-
 λθε γὰρ ἐπὶ τοῖς γυμνασίοις ἐπιλαμβαίεσθαι τῷ Λακε-
 δαιμονίων καὶ παλαιῶν· εἶτα, ὁρῶν ἔπι τῷ κρυφῷ καὶ ἀεὶ φησὶ
 γαυρουμένοις, ἐπέπληθην, ὡς ἀγχιέσθαι μάλλον αὐτοῖς
 παροῦσιν εἰ δουλεύουσι δι' αἰαθρίαν, ὡν ἱσοῦτον τὸ ῥώμας
 διαφύεσθαι ἡμέρας δὲ παρὰ τὴν ὀρειθείσης, ἐδδ-
 ξε τοῖς φυγάσι, τοῖς μὲν δὴ τοῖς σωμαζαρόντα Φερένικον ἐν τῷ
 Θεοσσίῳ παρὰ τὴν ὀλίγοις δὲ τῷ νεωτάτων τῷ ἀδελφῷ εἶσθαι
 παρὰ τὴν εἰς τὴν πόλιν. εἰ δὲ ἂν πάθωσιν ὑπὸ τῷ πο-
 λεμίων οὗτοι, τοῖς δὴ τοῖς ἐπιμελέσθαι πῶς ὅπως μὴτε
 παῖδες αὐτῶν, μὴτε γυναικὲς ἐσθῆς ἔσονται τῷ αἰαθρίων. ὑφί-
 σταται δὲ τῷ πατρὶ Πελοπίδας παρῶντος, εἶτα Μέλων καὶ
 Δαμοκλείδης καὶ Θεόπομπος, ἀδελφοὶ οἰκίαν τε παρῶντος, καὶ
 παρὰ τοῖς ἀλλήλοις πάλαι μὲν φιλικῶς καὶ πιστικῶς, ὑπὸ τῷ
 δόξης καὶ ἀνδρείας ἀεὶ φιλονείκως ἔχοντες. γυμνασίου δὲ οἱ
 σύμπηρες δώδεκα, καὶ τοῖς ἀπολεπομένοισι ἀπασιμένοι,
 καὶ παρὰ τὴν αἰαθρίαν τῶν Χάρων, παρῶντος ἐν χα-
 μυδίαις, σκύλακας τε θηροπικῶς καὶ γαλικῶς ἔχοντες, ὡς
 μὴ εἰς ὑποπίδοι τῷ ἐντυγχρόντων καθ' ὁδὸν, ἀλλ' ἀ-
 λύοντες δὴ τοῖς πλεονάζοντες καὶ κινηθῆναι δοκῆεν. ἐπεὶ δὲ ὁ περὶ
 φθῆς παρὰ αὐτῶν ἀγχιος ἦκεν παρὰ τὸ Χάρων, καὶ καθ'
 ὁδὸν ὄντας ἐφραξεν, αὐτοὺς μὲν ὁ Χάρων ἐσθῆς ὑπὸ τοῦ δειφοῦ
 πλησιάζοντος ἐτρεφέει τῆς γυναικός, ἀλλ' αὐτὴ ἀγαθὸς ἰὺ καὶ
 παρὰ τὴν οἰκίαν. Ἰπποθετίδης δὲ τις, οὐ ποιητὸς μὲν, ἀλ-
 λα καὶ φιλόπατρις καὶ τοῖς φυγάσιν ὄνους ἀνδραποδιστῶν, ἐσ-
 θῆς δὲ τὸ πλεονάζοντος ὄσης ὅ, τε παρὰ τὸ οὐκ ὄντως ὑπὸ
 κείνου παρὰ τὸ ἀπὸ τῆς, ὡς περὶ ἰλιγιάσας παρὰ τὸ μέ-
 γεθος τοῦ ἀγχιος ἐν χερσὶ γυμνασίου, καὶ μόλις ποτὲ τὰ λο-
 γισμῶν Συμφρονησῶν ὅτι ἔσονται ἡ ἀ τῷ τῷ Λακεδαιμο-
 νίων ἀδελφοῖσιν ἀρχῆν, καὶ τῆς ἐκείθεν διωαμῶς ὑπο-
 στήθοντα κατὰ τῆς, πρὸς τῶν ἀπὸ τῆς καὶ φυγαδι-
 κῶς ἐλπίσιν· ἀπελθὼν οἴκαδε σκαπῆ, πέμπει ἵνα τῷ φί-
 λων παρὰ Μέλωνα καὶ Πελοπίδην, ἀγαθὸς εἶσθαι κελδίων
 ἐν τῷ παρῶντι, καὶ παρὰ τὴν βελτίονα χερσὶν, αὐτῆς ἀπαλ-
 λαχῆται εἰς Ἀθῆνας. Χλιδὸν ἰὺ ὄνομα τῷ περὶ φθῆ-
 πῆ, καὶ τῷ σπουδαῖο εἶκαδε παρὰ αὐτοῖς τρεπόμενος, καὶ
 τῷ ἵππῳ ἀγαθῶν, ἦτοι τῷ χαλιόν. ἀπορουμένης δὲ τῆς
 γυναικός, ὡς οὐκ εἶχε, διωαμῶν τῷ σιωπῶν λεγούσης,
 τοῖς ἀδελφοῖς παρῶντος ἦσαν, εἶτα δις φημίαι, τῆς γυναικός ἐπα-
 ρωμένης αὐτῶν τε καὶ οὐκ ὄντως ἐκείνη καὶ τοῖς πέμπουσιν· ὡς τε καὶ τῷ Χλιδῶνα πολὺ τῆς ἡμέρας ἀγαλῶσται παρὰ
 τοῖς δι' ὄργῶν, ἀμα δὲ καὶ τῷ Συμβεβηκῶς οἰωνοσάμενον, ἀφῆσαι τῷ ὁδὸν ὅλως, καὶ παρὰ τὸ ἀλλοτρίεσθαι.

suspiratus à nullo certo autore emanasse indici-
 um, Etiam atque etiam videte, *inquit*, ne inanis vos
 conturbet rumor. veruntamen considerabo ampli-
 us: nihil est enim fortassis vilipendendū. id Phi-
 lidas quoque præsens collaudavit. Ita abducit Ar-
 chiam, rursusque multo vino emergit, ac com-
 porationem illa de mulieribus spe traducit. Re-
 gressus Charon domum, ut offendit illos non ad
 victoriam aliquam accinctos, vel salutem speran-
 tes, sed ut nobili morte casuros & cum multo ho-
 stium sanguine, rem ipsam aperit Pelopidæ, apud
 reliquos ementitur fictos quosdam Archiæ alijs
 de rebus sermones. Ecce autem nondum pri-
 ma præterierat, quum alteram his fortuna immit-
 tit procellam. Aderat enim missus Athenis ab Ar-
 chia hierophante ad Archiam cognominem ho-
 spitem huius & amicum nuntius cum litteris,
 quæ non frigidam continebant neque fictam su-
 spicionem, sed (quod postea cognitum est) ex-
 actè omnia quæ gererentur explicabant. Attune
 ad Archiam admissus temulentum tabellarius,
 reddita epistola, Hanc qui misit, *inquit*, ilicò ut
 legas eam mandat: de ferijs enim scripta est. Hic
 arridens Archias, *Ergò*, *inquit*, *in crastinum seria*.
 Simul acceptam epistolam subijcit puluino, ac
 denuo Philidæ ad institutum sermonem aures
 præbet. Hoc dictum vulgari proverbio vsurpa-
 tur etiamnum apud Græcos. Quum iam matu-
 ra res videtur, bipertito eruperunt, Pelopidas &
 Damoclidas in Leontidam & Hypatem, qui
 vicinas ædes habebant: Charon & Melon in Ar-
 chiam & Philippum, inducta thoracibus veste
 muliebri, atq; ad inumbrandam faciem densis co-
 ronis redimiti abiignis & piceis. Vnde quum pri-
 mum ianuz triclinij adstiterunt, plausum illi &
 tumultum cierunt: rati, quas iam pridem expecta-
 bant, adesse mulieres. Postquam verò vndiq; cir-
 cumspecto cõuiuio, singulisq; accumbentium ex-
 acte notatis, strinxerunt enses, & per mensas inuo-
 lantes in Archiam & Philippū, qui essent demon-
 strarunt: paucos ex conuiuiis monuit Philidas ut
 quiescerent, cæteros, qui resistere cum polemarchis
 moliebantur, eosque protegere, perfacile vi-
 no graues trucidauere. At Pelopidas cum suo glo-
 bo plus habuit tunc negotij: siquidem sobriū &
 valentem virum adoriebantur Leontidam. Fores
 occlusas (iam enim dederat se quieti) repererunt,
 diuque pulsantes audiuit nemo. Vix tandem mi-
 nister, qui percepit pulsantes, prodijt ex ædibus,
 & repagulum amouit. Simul atque laxantur &
 remittuntur fores, vno agmine irrupentes, pro-
 strato famulo, ruunt ad cubiculum illius. Leon-
 tidas autem ex pulsu & cursu id quod erat conij-
 cians, eiecit se lecto, stringitque gladium, sed o-
 mittit lucernas extinguere & in tenebris ipsos in-
 ter se committere: nunc multo lumine cõspectus,
 ad ianuam ijs cubiculi occurrit, primum illatum
 vulnerat & occidit Cephisidorum. Eo prolapsò,
 cum secundo Pelopida manus conferit. Diffici-
 lem qua arcta ianua, qua impedimentum iam
 mortui iacentis Cephisodori duramque pu-
 gnam facit. Tandem superior Pelopidas euadit,
 καταβήσιν τὰ λύγνα, καὶ ἀφ' ὁπίσθιός τινος αὐτοῦ εἰσπύσας, ὡς ἔπειτα ποίησεν τοῖς ἀνδράσι. ἐν ᾧ φωνὴ πολλὴ καθορώ-
 μινος, ὡς ἴδωτα πρὸς τὰς θυρας αὐτοῖς τὸ θαλάμου, καὶ τὸν πρῶτον εἰσπίσας Κηφισόδωρον πᾶτάξας κατέβα-
 λεν. πεσόντος ὅ τούτου, δεύτερον σιωπέπλεκτο τὰ Πελοπίδα· καὶ τὴν μὲν χεῖρα χαλεπῶς ἐποίησεν καὶ δύστη-
 ρον ἢ σήϊότης τῆς θυρῶν, καὶ κείμινος ἐμποδῶν ἦδη νεκρὸς ὁ Κηφισόδωρος. ἐκράτησε δὲ οὖν ὁ Πελοπίδας,

A ἄπονοήσας ἀπὸ τοῦ δένους τῶν ὄπισθα μῦθων γεγενημένων τῶν μιλύ-
 σιν, Ὁρᾶτε τοῖσι (ἔφη) μὴ κενὸς τις ὑμᾶς ἔραται τῆς λό-
 γης. οὐ μὲν γὰρ ἀλλὰ καὶ σκέψομαι. δὲ γὰρ ἴσως μηδεὶς κατα-
 φρονῆν. ταῦτα καὶ Φιλίδας παρὼν ἐπήνη, καὶ τὴν Ἀρχίαν ἀπα-
 γαγῶν αὐτῆς εἰς ἀκρατον πολὺν κατέβη, καὶ τὰς πρὸς τῆν
 γυναικῶν ἐλπίσιν διεπαυδαγῶν τὸ τὸπον. ὡς δὲ ἐπαρῆλ-
 θενὸν Χάρων οἴκαδε, καὶ διεσπασμένων τοῖς ἀνδράσι ἐ-
 ρεν, οὐχ ὡς αὐτὰ ἰκίω ἢ ὣς τῆν ἐλπίσιν, ἀλλ' ὡς
 ἀποθανουμένων λαμπερῶς καὶ μὲν φόου πολλοῦ τῆν πολε-
 μίων, ὁ μὲν ἀληθῆς αὐτοῖς ἔφραζε τοῖς πρὸς τὴν Πελοπί-
 δην πρὸς τὴν πρὸς αὐτῶν ἐπίστατο, λόγους ἰσχυροῦς τῆς Ἀρχίου
 πρὸς τὰς ἀρχαίας ἐτέρων πλασάμινος. ἐπὶ δὲ τῶν πρῶτον
 πρὸς τὸν φερῶν, δεύτερον ἐπήνη τὴν τύχην χεῖρα τοῖς ἀν-
 δράσι. ἦκε γὰρ τις δὲ Ἀθηνῶν πρὸς Ἀρχίου τῆς ἱεροφάν-
 τος, πρὸς Ἀρχίαν τὸν ὀμφύμιον, ξείον ὄντα καὶ φίλον, ὅτι το-
 λῶν χεῖρα, οὐ κενὸν ἔχουσαν ὁδὸν πεπλασμένον ἄπο-
 νοῖον, ἀλλὰ ὡς ἔφαθ' ἔκαστα πρὸς τῆν πρῶτον ἀπομῦθων φά-
 σκουσαν, ὡς ὕστερον ἐπεγνώσθη. τότε ὁ μὲν οἶον τῶν Ἀρχία
 πρῶτον οἰκιστῆς, καὶ τὴν ὄπισθα ὄπισθιόν, ὁ δὲ τῶν
 Οὐκίω (ἔφη) πέμψας, ἐκέλευσε ἀδύς ἀναγνῶναι πε-
 ς ἀπομῦθων γὰρ ἴσως γεγραμῶν. καὶ ὁ Ἀρχίας μειδίασας,
 Οὐκίω εἰς αὐτοῖς (ἔφη) ἀπομῦθα. καὶ τὴν ὄπισθα δε-
 ξάμινος, ὡς ἔφαθ' ἔκαστα πρὸς τῆν πρῶτον ἀπομῦθων
 λιν τὰ Φιλίδα πρὸς ἃν ἐτυχεύον ἀγαθῶν οἰκιστῶν πρῶτον
 χεν. ὁ μὲν οὖν λόγους οὐκ ἔπειτα παρὼν τῆς ἀπομῦθων
 νος, μὲν γὰρ ἔφαθ' ἔκαστα πρὸς τῆς Ἑλλήσι. τὴν πρῶτον
 δοκίμους ἔχον ἢ ὅτι οἰκίον χεῖρα ἀδύς, διὰ διελοῖτες
 αὐτοῖς, οἰκίον πρὸς Πελοπίδην καὶ Δαμοκλείδην, ὅτι τῶν
 Λεοντίδην καὶ τὴν Ἰπάτιον ἐγὼ ἀλλήλων οἰκίω τας, Χά-
 ρων ὁ καὶ Μελων, ὅτι τῶν Ἀρχίαν καὶ Φίλιππον· ἐδῆ τας ἐ-
 πειδεμένους χεῖρα καὶ δασεῖς τε φαῖναι, καὶ δασεῖς τε φαῖναι
 ἐλακῆς τε καὶ πύκνης πρὸς αὐτοῖς, καὶ παρὼν τῶν πρῶτον
 ὣς τῶν θυρῶν τῶν Συμποσίου πρῶτον ὄπισθιόντων,
 κρότον ἐποίησαν καὶ ὄπισθον, οἰκίον ἀσπῶν πρῶτον
 γυναικῶν ἦκεν. ἐπειτὴ πρὸς ἀλλήλων ἐκίω τῶν Συμπο-
 σιον, καὶ τῶν κατὰ κλίματων ἔκαστον ἀκριβῶς καταμαρτόντες,
 ἐσπῶν τῶν μαχίρας, καὶ φερῶν οἰκίον τῶν πρῶτον
 ὅτι τῶν Ἀρχίαν καὶ Φίλιππον, ἐφαῖνται οἰκίον ἦσαν· ὄπισθιόν
 καὶ ὁ Φιλίδας τῶν κατὰ κλίματων ἐπεισεν ἡσυχίαν ἄγειν, τοῖς ὅ-
 σιν ἀμύνεσθαι μὲν τῆν πολεμῶν ὄπισθιόντων καὶ
 ὣς ἔφαθ' ἔκαστα πρὸς τῶν μέθων οὐ πύκνης χαλεπῶς ἀπο-
 κτείναν. τοῖς ὅσιν τῶν Πελοπίδην ἐργασίαν ἀπῆνται ὁ
 πρῶτον καὶ γὰρ ὅτι τῶν πρῶτον καὶ δὲ τῶν ἀνδράσι τὸν Λεοντί-
 δην ἐχέουσαν, καὶ κελύμενον τὴν οἰκίαν ὄπισθον ἦδη καθύ-
 δοιτος· καὶ πολὺν χρόνον ἐπέσειν αὐτοῖς ὡς ἔφαθ' ἔκαστα
 μόλις δὲ ποτὲ πρὸς ἀπομῦθων ἀπομῦθων ἐίδωθεν,
 καὶ τὸν μοχλὸν ἀφαιρῶντος, ἅμα τὰ πρῶτον εἰδῶναι καὶ
 χαλεπῶς τῶν θυρας, ὅτι πεσόντες ἀδύς, καὶ τὸν οἰκίον
 αἰατρέψαντες, ὅτι τὸν θαλάμον ὤρμησαν. ὁ δὲ Λεοντίδας
 αὐτὸν τεκμηρίων τῶν κτύπων καὶ δρῶν τῶν γυμνασίων,
 ἔφαθ' ἔκαστα πρὸς τῶν ἐγχερίδιον ὄπισθιόντων, ἔλαθεν ὁ αὐτὸν
 ἔπειτα ποίησεν τοῖς ἀνδράσι. ἐν ᾧ φωνὴ πολλὴ καθορώ-
 μινος, ὡς ἴδωτα πρὸς τὰς θυρας αὐτοῖς τὸ θαλάμου, καὶ τὸν πρῶτον εἰσπίσας Κηφισόδωρον πᾶτάξας κατέβα-
 λεν. πεσόντος ὅ τούτου, δεύτερον σιωπέπλεκτο τὰ Πελοπίδα· καὶ τὴν μὲν χεῖρα χαλεπῶς ἐποίησεν καὶ δύστη-
 ρον ἢ σήϊότης τῆς θυρῶν, καὶ κείμινος ἐμποδῶν ἦδη νεκρὸς ὁ Κηφισόδωρος. ἐκράτησε δὲ οὖν ὁ Πελοπίδας,

καὶ κατεργασάμενος τὸ Λεοντίδην, ὅτι τὸ ὕπατιν δῖος ἐξάρη, μὲν τῶν σὺν αὐτῷ καὶ παρσίτεσσιν μὲν εἰς τὴν οἰκίαν ὁμοίως, ἀγαθὸν μὲν ἵσταχίως καὶ καταφυγίτα πρὸς τοὺς γείτονας, ἐκ ποδῶν διώξαντες, εἶλον καὶ διέφθησαν. Ἀφ' ἑσθλαίων τῶν ταῦτα, καὶ τοῖς περὶ Μέλωνα Συμβαλόντες, ἐπεμψαν μὲν εἰς τὴν Ἀθηναίων ὅτι τοῖς ὑπολελειμμένοις ἐκ τῶν φυγάδων, ἐκάλουον ἵπτοὺς πολίτας ὅτι τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τοῖς πρὸς οὐκ ὀλίγον, ἀφαιρούμενοι ἀπὸ τῶν σὺν ταῖς οἰκίαις σκιδρα, καὶ ταῖς περὶ τὴν οἰκίαν ἐργασίαι δούλοισιν καὶ μαχαροποιῶν ἀναρρήγνυόντες. ἦσαν δὲ βιηθιωῦτες αὐτοῖς μὲν τῶν ὀπλων οἱ περὶ Ἐπαμεινώνδην καὶ Γοργίδην, σιωφρονοῦντες ὅτι οὐλίχως τῶν νέων καὶ τῶν πρῶτον τοῖς βελτίστοις. ἢ ἡ πόλις ἢ ἡ πόλις ἀπέπτοτο πᾶσα, καὶ πόλις ἰσορροπία, καὶ φάτα περὶ τὰς οἰκίας, καὶ ἀφαιρούμενοι πρὸς ἀλλήλους. οὐ πῶ ἢ σιωφρονοῦντες ὅτι πλῆθος, ἀλλ' ἐκπεπληγμένοι πρὸς τὰ γινόμενα, καὶ φέρειν ὅσον εἰδότες, ἡμέραν περὶ εἰδότες. ὅταν ἀμείβεσθαι οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ἄρχοντες ἐδόξαν, δῖος ὅτι δειραμόντες ὅσον Συμβαλόντες αὐτὴ μὲν ἡ φρουρὰ περὶ χιλίους πεντακισίους ὄντες, ἐκ τῆς πόλεως πρὸς αὐτοὺς πολλὰν σιωφρονοῦντων. ἀλλὰ τὴν βολὴν καὶ τὰ πρὸ καὶ τὸ ὄχλον ἀναχωρούμενοι πρὸ τῶν πόλιος φοβηθέντες, ἡσυχάζον, αὐτὴν τὴν Καδμείαν κατέστησαν. ἀμα δὲ ἡμέρα παρήσαν μὲν ἐκ τῆς Ἀθηναίων οἱ φυγάδες ὀπισθομόνοι, σιωφρονοῦντες ἵπτο εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὁ δῆμος. εἰσηγοῦντο τοῖς περὶ Πελοπίδην Ἐπαμεινώνδας καὶ Γοργίδας, ἵπτο τῶν ἱερέων πρὸς ἐσθλαίων, ἐμμετα πρὸς τῶν οὐκ ὀλίγων καὶ πρὸς ἀλλήλων τοῖς πολίταις τῆ πατρίδι καὶ τοῖς θεοῖς βοηθεῖν. ἢ δὲ ἐκκλησία, ὄρθη πρὸς τὴν ὄψιν μὲν κρότου καὶ βοῆς ἐξείρη, δεχομένων τοῖς ἀνδράσιν ὡς διεργάτας καὶ σωτήρας. ἐκ τῆς πύτου βουλευτικῆς αἰρεθείς μὲν Μέλωνος καὶ Χάρωνος ὁ Πελοπίδας, δῖος ἀπετείχετο τὴν ἀκρόπολιν, καὶ πρὸς βουλοῦντες ἐποιεῖτο πρὸ τῶν πόλιος, ὅσον ἐκ σιωφρονοῦντων τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ τὴν Καδμείαν ἐλευθερώσαν πρὸ ἐκ Σπάρτης στρατὸν ἐπέλθειν. καὶ πρὸς τὸ σπύρον ἐφθασεν, ἀφίει δὲ πρὸς τοῖς ἀνδράσιν, ὅσον ἐκ Μεγαρέων οὐσιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς Κλεόμβροτον ὅτι τὰς Θήβας ἐλάνοισα μὲν μεγάλην δυνάμειν οἱ δὲ Σπαρτιάται, τεινὰ ἀρμόστων ἡρωμένων ἐκ Θήβας, Ἐρμιππίδην μὲν καὶ Ἀρκιστον ἀπέκτειναν κρήναις ὅτι τεινὰ Δυσσείδας, χροῖμασι πολλοῖς ζημιωθεῖς, αὐτὸν ἐκ τῆς Πελοποννήσου μετέστησεν. ταῦτα τὴν πρὸς ἀφίει μὲν ἀνδρῶν καὶ κινδύοις καὶ ἀγῶνι πρὸς ἀπλοῖαν τῆ Θεσσαλοῦ ἡρωμένων, καὶ βραβύθεισαν ὁμοίως ἵπτο τῆς τύχης, ἀδελφῶν ἐκείνης πρὸς ἡρωμένων οἱ Ἕλληνας. οὐ γὰρ ὅτι βραδύως ἐτέροις εἰπεῖν οἱ πλῆθον ἐλάττοις, καὶ δυνατώτατων ἐρημότεροι, τὸ λμῆ καὶ δφίτητι κρατήσαντες, ἀπτοί μείζονων ἀγαθῶν ταῖς πατρίσι κατέστησαν. ἐνδοξότεραν δὲ ταῦτα ἐποίησεν ἡ μεταβολὴ τῶν πρὸς ἀφίει. ὁ γὰρ καταλύσας τὴν Σπάρτης ἀξίωμα, καὶ πᾶντας ἄρχοντας αὐτοῖς γῆς τε καὶ θαλάσσης πόλεμος, ὅσον ἐκείνης ἐγῆστο τῆς νικτὸς ἐκ τῆς Πελοπίδας, οὐ φρούριον, οὐ τεῖχος, ὅσον ἀκρόπολιν καταλάβων, ἀλλ' εἰς οἰκίαν δω-

A interfectoque Leontida, extemplo cum manu sua contendit in Hypatem. Simili modo in domum eius irruerunt. Verum sensit ille statim rem, confugitq; ad vicinos: quem euestigio confectati ceperunt confoderuntq;. His confectis, quum coniunxissent Meloni se, significauerunt rem in Atticam exulibus, ciues ad libertatē vocauerunt, eosque qui se aggregauerant ipsis, detractis à porticibus spolijs, & ergastulis quæ erant circa domum Charonis, vbi hastæ & gladij parabantur, ruptis, armauerunt. Auxilio eis armati venerunt Epaminondas & Gorgidas, qui non contemnendam ex B flore iuuentutis & senum optimorum centuriauerant manum. Iam tota ciuitas arrecta tumultu circumsonabat, tecta collucebant, cursitabatur vltro citroq;: nondum coierat plebs tamen, sed suspensa rei nouitate, neque quicquam habens certi, diem operiebatur. Vnde offendisse Lacedæmoniorum præfecti visi sunt, qui non protinus occurrerunt nec prælio decreuerunt, quum ipsum præsidium ad mille quingentos esset, & ex vrbe conflueret ad eos ingens numerus, verum clamoris, ignium, secessionis multitudinis vndique confluentis terrore cōtinuerunt se, seruaruntq; ipsam Cadmiā. Prima luce armati ex Attica præsto fuerunt exules: populus venit ad concionem, in quā Pelopidam cum socijs Epaminondas & Gorgidas sacerdotibus cinctos, porrigentibus coronas, & populum ad liberandam patriam deosque excitantibus, deduxere. Concio ea specie erecta, plausum & clamorem edidit amplectentiū eos vt optime de ipsis meritos, & seruatores. Hinc Pelopidas cum Melone & Charone creatus bæotarches, extemplo circumuallauit & corona oppugnauit arcem, opprimere maturans Lacedæmonios, & Cadmiā prius recipere, quam ex Sparta superueniret exercitus. Vix autem hi peruenerant fide publica emissi in Megaridē, quum ijs obuiam venit cum ingentibus copijs Thebas mouens Cleombrotus. Lacedæmonij autē ex tribus præfectis qui fuerant Thebis, Hermippidā & Arcillum damnatos necauerunt: tertius Dysaeoridas, cuius magna pecunia estimata fuit, ex Peloponneto solum vertit. Hunc actum virtute virorū & periculis certaminibusq; illius qui perpetratus à Thrasybulo fuit, æmulum, pariq; à fortuna euentu dispensatū, Greci appellauerunt illius germanū. Neq; enim alios in expedito sit profertē, qui pauciores maiorē numerum, & pollētissimos egentiores audacia & E consilio superauerunt, vberioremq; fructum patrijs suis attulerunt. Illustrionem hunc conuersio rerum effecit. Illud enim, quod fastigium detrahit Sparta eamq; terra matiq; exiit imperio, bellum ex ea scaturijt nocte, qua Pelopidas nullo fultus præsidio, nullis muris vel arce, sed domum regressus duodecimus, si metaphora exprimenda veritas est, quæ indissolubiles & adamantinæ videbantur, Lacedæmoniorum imperij compedes dissoluit atque dirupit. Vt ergo magnis copijs Bæotiam Lacedæmonij inuasērunt, trepidantes Athenienses renuntiauerunt Thebanis societatem, eosque qui cum Bæotis faciebant, F iudicijs affligerunt, partimque morte affecerunt,

partim egerunt in exiliū, nonnullos pecunia mul-
 ctauerunt. De Thebanis vndiq; destitutis actum
 videbatur. Erat id temporis Pelopidas cum Gor-
 gida bæotarches. Hi machinantes committere
 denuò Athenienses cum Lacedæmonijs, struunt
 rem huiuscemodi: Sphodrias magnis quidem re-
 bus bello gestis clarus & celebris, sed vanior & spe
 inani, stultaque inflatus ambitione, cum exercitu
 relictus ad Thebias fuit, vt perfugas Thebano-
 rum reciperet adiuuaretque. Adhunc Pelopidas
 priuatim mercatorem quendam, quo familiari-
 ter utebatur, cum nummis allegat clam & cum
 verbis, quæ efficacius illum quam pecunia im-
 pulerunt, Præstare maiora aggredi & capere ex
 improviso securis Atheniensibus Piræum. Nihil
 enim perinde Lacedæmonijs expectatum fore,
 quam tenere Athenas, neque Thebanos ijs infe-
 stos, qui eos proditorum loco habeant, laturos o-
 pem. Tandem inductus Sphodrias, nocte signa mo-
 uit in Atticam, atq; Eleusina vsque progressus est.
 Inde ignauia militum, re infecta, quum detectum
 consilium esset, & bellum conciuisset Lacedæ-
 monijs non mediocre nec leue, agmen Thebias
 reduxit. Hinc sociauerunt Thebanis arma Athe-
 nienfes promptissimè, mareque asseruerunt, at
 circumuecti Græciam, receperunt & allexerunt
 eos qui spectabant ad defectionem. Thebani per
 se soli conferuerunt quotidie manus cum Lacedæ-
 monijs, conflixeruntque prælijs, non illis qui-
 dem magnis, sed quæ magnam exercitationem
 adferrent & vsum. Vnde excitati animis sunt, &
 corporibus durati, peritiamque ex consuetudine
 & audaciam ex certaminibus comparauerunt. Quæ-
 obrem Antalcidam aiunt Spatiatem Agesilao, ex
 Bœotia reuerso faucio dixisse, Næ tu egregiam
 mercedem refers à Thebanis, qui bellare inuitos
 & dimicare docuisti. Fuit profectò magister eo-
 rum non Agesilaus, sed illi qui per occasionem &
 cum consilio, sicut catulos, peritè Thebanos im-
 miserūt hostibus, donec gustata victoria, nec ani-
 morum pœnituit eos: inter quos præcipuam Pe-
 lopidas laudè tulit. Ex quo enim primū belli eum
 ducem ceperunt, non intermiserunt quoq; anno
 imperium ei deferre, sed vsq; ad exitum vitæ, aut
 sacram cohortem duxit, aut ferè semper fuit Bœo-
 tarches. Ad Lacedæmonij quidem apud Plataas
 atq; Thebias fusi fugatique fuerunt, vbi Phœbi-
 das quoque, qui Cadmiam occupauerat, cecidit.
 Magnam manum etiã pepulit ad Tanagram, vbi
 & ipsum interem̄t præfectum Panthædem. Cæ-
 terum hæc dimicationes sicut fecerunt animos &
 spiritus victoribus, ita victis non planè fregerunt
 ferociam. Neque enim dimicatum signis collatis
 fuit, neque vlla insignis aut ordinata extitit aut
 legitima pugna, sed opportunis excursionibus,
 receptibus, aut infestationibus adorientes eos,
 manusque conferentes, successum habuerunt.
 Prælium verò ad Tegyras, quod prolusio quæ-
 dam Leuctrici fuit, ingentem gloriam peperit
 Pelopidæ, cuius victoriæ vindicare nullam par-
 tem collegæ eius, neque hostes, quin victi essent,
 causari quicquã potuerunt. Nam Orchomeniorū
 oppido, quod partes sequebatur Lacedæmoniorū,

αἱ τοὺς ἐφυγάδουσιν, τοὺς ἰσχυροὺς ἐζημίωσαν. ἐδοκίμη
 κακῶς ἔχον τὰ τῶν Θεβαίων πρῶτα, μηδὲν αὐτοῖς
 βοηθῶντος. ἔτυχεν μὲν ὁ Πελοπίδας μὲν Γοργίδου βοιωτάρ-
 χων, ὅτι βουλομένοιτες ἰσχυροῦσιν πάλιν τοῖς Ἀθιναίοις
 τοῖς Λακεδαιμονίοις, τοῖον δὲ τι μηχανῶνται. Σφοδρίας ἀνὴρ
 Σπαρτιάτης, ὁ δόκιμος μὲν ἐν τοῖς πολεμικοῖς καὶ λαμ-
 πρῶς, ὑποκρυφὸς δὲ πῶν γινώμιεν, καὶ κενὸν ἐλπιδῶν καὶ
 φιλοπρέπειας ἀνοήτου μεσῶς, ἀπελείφθη πρὸ Θεσπιασῶν μὲν
 διωμάμενος, τοῖς ἀφισταμένοις τῶν Θεβαίων δὲ χροῖται βοιω-
 τηῖν. πρὸς τοῦτον ὑποπέμποισιν οἱ πρὸ τῶν Πελοπίδου
 ἰδία ἔμπορον τινα τῶν φίλων, χρημάτων κερμίζοντα, καὶ λό-
 γους, οἳ τῶν χρημάτων μάλλον ἀπέπεισαν αὐτὸν ὡς χρησά-
 ματων μάλλον ἀφασαται μεγάλων, καὶ τῶν Πειραιᾶ κατα-
 λαβῆν, ἀπερὶ δόκητον ὅτι πρὸς τα μὴ φυλακτομένοις τοῖς
 Ἀθιναίοις. Λακεδαιμονίοις τε γὰρ ὁδοῖν οὕτως εἶσθαι
 κεχρησμένοι ὡς λαβῆν τὰς Ἀθίνας, Θεβαίοις τε χαλε-
 πῶς ἔχοντας αὐτοῖς, καὶ πρὸς τοὺς νομιζοντας, ὅτι ὅτι βου-
 θῶν. τέλος δὲ συμπεριδείξῃ ὁ Σφοδρίας, καὶ τοῖς στρατιώ-
 τας αἰαλαβῶν νυκτὸς εἰς πῶν Ἀθικῶν ἐνέβηεν καὶ μέγχε
 μὲν Ἐλάσιος πρὸς ἦλθεν, ὅτι δὲ τῶν στρατιωτῶν ἀποδει-
 λιασάντων φανερῶς ἡρόμενος καὶ σιωταράξας, οὐ φαῦλον
 ὁδοῖν ῥάδιον ὃν τοῖς Σπαρτιάταις πολεμῆν, ἀνεχώρησεν εἰς
 Θεσπιασῶν. ἐκ τούτου πάλιν πρὸς ἡμιόματα Ἀθιναίοις τοῖς
 Θεβαίοις σινομάχου, καὶ τῆς θαλάσσης ἀντελαμβαίνου-
 πο, καὶ πρὸς αἰόντες ἐδέχοντο καὶ πρὸς ἡμιόματα πρὸς ἀποστα-
 κῶς τῶν Ἐλλινῶν ἔχοντας. οἳ δὲ Θεβαίοι καὶ αὐτοῖς ἐν τῇ
 βοιωτῆα συμπλεκόμενοι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐκάσπε,
 καὶ μαχόμενοι μέγχε, αὐτοῖς μὲν οὐ μεγάλας, μέγα δὲ
 πῶν μελέτιον ἐχούσας καὶ τῶν ἀσκήσιν, ὅτι ἐρριπίζοντο τοῖς
 θυμοῖς καὶ διεποννοῦτο τοῖς σώμασιν, ἐμπειρίαν ἄμα τῇ
 σινοητῆα καὶ φρονήμα πρὸς λαμβάνοντες ἐκ τῶν ἀγῶνων.
 δι' ὃ καὶ φασιν Ἀνταλκίδου τῶν Σπαρτιάτων, ὡς Ἀγχιό-
 λαος ἐπρόηλθεν ἐκ βοιωτίας τετραμήνος, εἰπεῖν πρὸς αὐ-
 τὸν, Ἡ καλὰ διδασκαλία πρὸς Θεβαίων ἀντελαμβαίνου-
 μὴ βουλομένοι αὐτοῖς πολεμῆν καὶ μάχεσθαι, διδασκῶν.
 ἡ δὲ ὡς ἀληθῶς διδασκαλος, ὅτι Ἀγχιόλαος, δὲ οἱ σιω-
 κηρῶ καὶ μὲν λογισμοῦ πρὸς Θεβαίοις, ὡς πρὸς σὺν λαχῶν,
 ἐμπειρίως πρὸς ὁδοῖν τοῖς πολεμίοις, εἴτα γὰρ σα-
 μένοις νίκης καὶ φρονήματος ἀσφαλῶς ἀγαπῶντες. ὦν με-
 γίστην δόξαν εἶχεν ὁ Πελοπίδας, ἀφ' ἧς γὰρ εἴλοντο πρὸς τὸν
 ἡγεμόνα τῶν ὀπλων, ὅτι ἀπεπαύσαντο καὶ ἔχασον ἐν αὐ-
 τὸν δέχοντα χροσπονοῦντες, δὲ ἢ τῶν ἰερῶν λόγων ἢ τῶν
 πλείστα βοιωτάρχων ἀχρη τῆς τελειότης ἐπρὸς ἡμιόματα.
 ἐχόν-
 το μὲν οὖν καὶ πρὸς Πλαταιᾶς καὶ Θεσπιασῶν ἦται καὶ φυγα-
 τῶν Λακεδαιμονίων, ὅπου καὶ Φοιβίδας, ὁ πῶν Καδμείου
 καταλαβῶν ἀπέθανε. πολλοὶ δὲ καὶ πρὸς Τάναγραν
 τρεῖς ἄνθρωποι αὐτὸν καὶ Παισιδίω τῶν ἀρμόστων, αἴφην.
 δὲ οὕτω μὲν οἱ ἀγῶνες ὡς πρὸς τοῖς κροσπονοῦσας εἰς φρο-
 νήμα καὶ θάρσος πρὸς ἡμιόματα, οὕτως τῶν ἡσπαμένων οὐ πρὸς
 τὰ πασιν ἐδοξασάντο πῶν γινώμιεν. οὐ γὰρ ἐκ πρὸς τὰ
 ζῆως ἦσαν ὁδοῖν μάχης ἐμφανῆ κατὰ σασιν ἐχούσας καὶ νό-
 μιμον, ἐκδορμασῶν πρὸς ἡμιόματα ὑπερμενοι, καὶ φυγὰς ἢ
 τῶν Τεγύρας, ἔπον πρὸς τὸν Λακεδαιμονί-
 πρὸς ἡμιόματα ἡρόμενος, μέγχε ἦρεν ἐν δόξῃ τῶν Πελοπίδου, οὐτε πρὸς κατὰ θῶμα τοῖς στρατηγῶν ἀμφισβή-
 τῶν, οὐτε τῆς ἡτῆς πρὸς φασιν τοῖς πολεμίοις ἀπολιπῶν. τῆ γὰρ Ὀρχομενίων πόλις τῶν Σπαρτιατῶν ἐδορμήθη,

manu sua
 domum
 con-
 quum con-
 in Atti-
 col-
 a postea
 a domum
 ruyus,
 Epami-
 mendam ex
 cenaria-
 tumulu
 uatur vi-
 sed sus-
 habens cer-
 Lacedæmo-
 nium oc-
 ipsum
 & ex vbe
 clamor-
 que con-
 ipum
 a puzho fu-
 quia
 & Gorgidas
 coronas, &
 que exci-
 ita, plu-
 vi opti-
 Pelopidas
 tes, ex-
 gnant ar-
 & Ca-
 uenit
 hie pri-
 am venit
 Cleom-
 factus qui
 am dama-
 la magna
 re-
 certa-
 bolo fuit,
 uis, Gre-
 alios
 ore nu-
 odacia &
 ctum pa-
 conuersio
 am detra-
 perio, bel-
 idas nullo
 domum
 experimen-
 maninz
 compe-
 go magnis
 unt, tre-
 Thebanis
 faciebant,
 fecerunt,
 uo gra-
 ti Cume-
 a tictu m,

καὶ δύο δεδεγμένη μόρα αὐτῶν ὑπὸ ἀσφοδείας, ἐπε-
 βούλετο μὲν αἰεὶ, καὶ παρεφύλαττε χαρῶν· ὡς δ' ἤκουσεν τοῖς
 φρουροῖς εἰς τὴν Λοκρίδα γεφυρῆσαι στρατείας, ἐλπίσας ἐ-
 ρημον αἰρήσθαι τὸ Ὀρχομενόν, ἐστράτευσε ἔχων μὲν εὐαγγέλιον
 ἰερόν λόγον, καὶ τῶν ἰσπεῶν οὐ πολλοῖς. ἐπεὶ δ' ᾤχετο τὴν πό-
 λιν περὶ τὰς ἀγῶνας, ὄρεν ἤκουσαν ἐκ Σπαρτίας Δαδουχίω
 τὸ φρουρῶν, ἀπὸ τῆς ὀπίσω δ' ἐστράτευμα πάλιν Δαδὸ Τεγύ-
 ρω, ἢ μὴ ἢ βᾶσιμον ἢ κύκλω τῶν ἰσπεῶν. τὴν γὰρ
 Δαδὸ μέσου πᾶσαν ὁ Μέλας ποταμὸς, ὁ δὲ πηγῶν εἰς
 ἔλη πλωτὰ καὶ λίμνας Δαδουχίω, ἀπορροεῖ. μι-
 κρὸν δ' ὑπὸ τὰ ἔλη, νεῶς ἔστιν Ἀπόλλωνος Τεγυραίου, καὶ
 μαντεῖοι ἐκλελεῖμυθον οὐ πόρῳ πολὺν χρόνον, ἀλλὰ ἀρχὴ
 τῆς Μηδικῆς ἡμαρτῆς, τὸ φερόμενον Ἐχέχρατος ἔχοντος.
 εἰς αὐτὰ μυθολογῶσι τὸ θεὸν ἡμεῖς. καὶ δὲ μὲν πλησίον ὄ-
 ρος Δῆλος καλεῖται, καὶ περὶ αὐτὸ καταλήγουσιν αἱ τῆς Μέ-
 λανος Δαδουχίω ὑπὸ τῆς ναοῦ δύο ῥήγνυσι πηγαί, γλυ-
 κύτη καὶ πηλὴ καὶ ψυχρότη φαμασσοῦ ἰαματός, ὡν δὲ
 μὲν Φοῖβος, δὲ Ἐλαίαν ἀρχὴν ὀνομάζουσι, οὐ φυτόν
 μεταξὺ δὲ, ἀλλὰ ρείθρων τῆς θεοῦ λαχθῆσις. καὶ γὰρ δὲ
 Γρωῶν ἔχουσι, ὅταν αὐτὴν ἀναπνῆσται περὶ φανέντος δὲ ἀ-
 φνης καὶ ἄρου λέγουσι. καὶ τὰ περὶ Πύθωνα καὶ Τιτυὸν ὡσαύ-
 τως οἱ τοῖς τῆς ἡμέρας τῆς θεοῦ σιωπικεῖουσι. τὰ γὰρ πλείστα
 περὶ αὐτῶν τῆς τεκμηρίων οὐ γὰρ εἰς τοῖς ἐκ μεταβολῆς ἀτα-
 νάτοις ἡρομῶν ἡρησι, ὁ πάτερος λόγος τῆς θεοῦ τῆς ἀπο-
 λείπει δαίμοσι, ὡς περὶ Ἡρακλέα καὶ Διόνυσον, ἐκ μεταβο-
 λῆς ἀρετῆς δὲ θνητῶν καὶ παθητῶν ἀποβαλόντας. ἀλλὰ τῶν
 αἰδίων καὶ ἀγήγητων εἰς ἔστιν, εἰ δὲ τοῖς ὑπὸ τῶν φρονη-
 τῶν καὶ παλαμοτάτων λεγρομῶν τεκμηρίωται περὶ τῶν
 τηλικούτων. εἰς γὰρ Τεγύρας οἱ Θεβαῖοι καὶ τὸν χρό-
 νον ἐκ τῆς Ὀρχομενίας ἀπύοντες, καὶ οἱ Λακεδαίμονιοι
 σιωπικεῖον, ὅς ἐνατίας αἰσῆς, ἐκ τῆς Λοκρίδος ἀναζέ-
 γνῶτες. ὡς δ' ᾤχετο ἄφθονον τὰ εἰς ἀδιεκέλευσιν, καὶ
 πῆς εἶπε τῶν Πελοπίδα περὶ δραμῶν, Ἐκπεπλῶκα μὲν
 εἰς τοῖς πολεμίοις. Τί μάλλον (εἶπεν) ἢ εἰς ἡμᾶς ἐκείνοι; καὶ
 τὴν μὲν ἰσπεῶν ὄρεν ἐκείλευσε παρελαύνει ἀπὸ οὐρα, ὡς
 περὶ μελαλῶσαι. αὐτὸς δ' ἰσπεῶν ὀπλίταις τριακασίοις ὄντας
 εἰς ὀλίγον σιωπικεῖον, ἐλπίσων καὶ ὁ περὶ ἀλοῖ, μάλιστα
 Δαδουχίω ὑπὸ τῆς ὀπίσω πηλὴ τῶν πολεμίοις. ἦσαν δ'
 δύο μόρα Λακεδαίμονίων (τὴν δ' ἴσπεῶν Ἐφορος μὲν αἰ-
 δρας εἶ) πεντακασίοις Φοῖοι, Κολυαδῆς δ' ἐπὶ τριακασίοις, ὅμοιοι
 δὲ πῆς ἐνατίας αἰσῆς, ὡν Πολυβίου ἔστιν) καὶ παρροῦτες οἱ πο-
 λέμῆχοι τῶν Σπαρτιατῶν, Γερραλέων καὶ Θεόπομπος, ὡρ-
 μηται ὅτι τοῖς Θεβαῖοις. ἡρομῶν δὲ πῆς μάλιστα τῆς ἐ-
 φόδου καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀρχοῖς ἀπὸ ἀμφοτέρων μὲν θυμῶν
 καὶ βίας, περὶ μὲν οἱ πολέμῆχοι τῶν Λακεδαίμονίων
 τῶν Πελοπίδα συρράξαντες ἔπεισον ἔπειτα, τῶν περὶ ἐκεί-
 νοῖς παμομῶν καὶ ἀποθησῶτων, ἀπὸ μὲν εἰς φόβον κατέστη δὲ
 ἐστράτευμα. καὶ διέχε μὲν ἐπὶ ἀμφοτέρω τοῖς Θεβαῖοις,
 ὡς διεκπεσθῆν εἰς τὸ μωραθεν καὶ διεκτεῖν βουλομῶν εἶπε
 δὲ τὸ δεδουμένῳ ὁ Πελοπίδας ἠγεῖτο περὶ τοῖς σιωπικεῖς,
 καὶ διέχε Φοιδίων, οὕτω πόρτες περὶ τῶν ἐφουρῶν.
 ἐχρηστοῦ δὲ ἐκ τῶν πολὺν τὸ πῆς δῖοις. ἐφοβοῦντο γὰρ ἐγ-
 γῆς οἱ τοῖς οἱ Θεβαῖοι τοῖς Ὀρχομενίοις, καὶ τὴν Δαδουχίω
 τῶν Λακεδαίμονίων. ὅσον δ' ἠκῆσαι καὶ κέρτος, καὶ διεξέ-
 λειν Δαδὸ πόρτες ἡρωμῶν τῶν ἐστράτευματος, ὅς ἐβίασαν το-

A & praesidium ab ijs duarum cohortium acceperat, non cessabat struere insidias, captans opportunitatem. Ut verò praesidium accepit mouisse in Locridem, sperans vacuum reperturum Orchomenon se, duxit eò sacram cohortem & exiguam manum equitum. At oppido quum appropinquasset, & nunciatum ei esset alios Lacedaemone aduenire qui praesidio succederet, reduxit exercitum retrò per Tegyras, qua vna patebat via circum radicem montis. Nam interiectus planitiem Melas amnis, qui mox à fontibus in paludes nauigabiles & stagna diffunditur, inuiam omnem reddit. Paulò infra paludes fanum est Apollinis Tegyraei, & oraculum desolatum, quod non admodum diu, sed vsq; ad bellum Medicum floruit sacerdote Echecrate. Quo loco fabulae memorat hunc deum genitum esse. Vicinus autem mons Delus vocatur, iuxtaque eum diffusum flumen cogitur. Ponè fanum duo scaturiunt fontes, qui dulcedine, copia, & frigore singularem laticem effundunt: quorum vnum Palmam, Oleam alterum etiam nunc vocant, vt non inter arbores duas, sed fluenta videatur peperisse Latona: & prope est Ptoon, vnde oblato subito apro exterritam ferunt fuisse. Iam quae de Pythone & Tityo referuntur, ea haec loca item accommodat ad ortum dei. Maximam verò partem relinquo vestigiorum. Neq; enim huc deum patria fama inter eos refert lares qui geniti ex mutatione sunt immortalitatem adepti, vt Herculem & Liberum patrem, qui virtute mortalitatem & corpus iniurijs obnoxium cõuerterunt in immortalitatem, sed est inter aeternos & ortus exortes, si qua ex sapientissimorum dictis coniectura est de istis capienda. Igitur sub eandem horam Tegyras remeantes ex agro Orchomeniorum Thebani & Lacedaemonij ex aduersa Locride regressi concurrerunt. Ut primùm superatis faucibus in conspectu fuere, & quidam ad Pelopidam accurrens ait, *Incidimus in hostes, Quid magis, inquit, quam in nos illi?* Simul equitibus tanquam praedium commissuris equos ex nouissimo agmine praecipit admittere. Ipse grauem armaturam (trecenti erant) in arcum conglobauit, sperans, qua maximè parte impetum dedisset, aciem se hostium, qui numero superabant, perrupturum. Erant duae Lacedaemoniorum cohortes, quas appellant Moras. Eam cohortem Ephorus ait militum quingentorum esse, Callisthenes, septingentorum, nonnulli (in quibus est Polybius) nongentorum. Polemarchi Spartiatarum alacres, Gorgoleon & Teopompus, impressionem fecerunt in Thebanos. Quum incurfus praecipue circa duces infestus & atrox vtrinq; fieret, primùm Lacedaemoniorum polemarchi, qui delati in Pelopidam fuerant, ceciderunt. Deinde convulneratis interfectisque ijs qui circa hos erant, trepidatio totum peruasit exercitum, atque is aperuit mediam aciem Thebanis, quasi euadere portò & per eos cuperent elabi. Quum verò qua data via erat, duceret Pelopidas ad conglobatos, magnaue eade peruaderet per eos, tum effuso cursu coniecerunt se in fugam. Nec longè sunt eos Thebani insequuti. quippe formidabant propinquos Thebani Orchomenios, & Lacedaemonios qui missi ad succedendum priori praesidio fuerant. Contenderunt autem haec acie vt vincerent & perumperent superando totum eorum exercitum

Inde...
 domum...
 ruit, ante...
 bus vultu...
 res quidem...
 runt. Vnde...
 triaque...
 ipsi quidem...
 Lacedaem...
 bant. Ar...
 eos non...
 Cnacem...
 totos...
 qui ruit...
 bonis...
 magis...
 bus esse...
 rno / p...
 onser...
 gaz ad...
 publice...
 tabatur...
 Sunt qui...
 referant...
 dictum. Q...
 ait aciem...
 centuriare...
 Et tri...
 quum...
 dem gen...
 pidis non...
 lubilem...
 tractum...
 dilectum...
 na pro...
 dum, si...
 potius...
 plium...
 aut &...
 xclus...
 adu...
 mabum...
 hie, &...
 tm. Ar...
 quoque...
 pates...
 quoque...
 & P...
 Fama...
 tonem...
 mortuo...
 tectum...
 que in...
 bant, ob...
 dicitur...
 se. Ma...
 quae...
 confid...
 origem...
 Quae...
 tiam...
 filium...
 bunt...
 tionem...
 dicitur...
 Et r...
 Et r...

Inde trophæo excitato, & cæſorum ſpolijs lectis, A domum ſe ouantes retulere. Neque fanè in tam multis prælijs, quæ cum Græcis & barbaris ini- runt, ante eam diem Lacedæmonij à pauciori- bus victi plures fuerant vnquam: imò ne vbi pa- res quidem ſignis collatis cum paribus decertaue- runt. Vnde intolerabiles erant eorum ſpiritus, glo- riaque ſua percellentes oppoſitos hoſtes, qui ne ipſi quidem pares comparare ſe ſuſtinebant cum Lacedæmonijs, ad manum conferendam venie- bant. At ea pugna prima alios quoq; docuit Græ- cos non Eurotam ſolum, neque quòd Babyccen & Cnacionem interiaceret ſoli, viros proferre bella- totes & pugnaces: verum apud quos proueniunt B qui rubore turpitudinis & confidentia ex rebus honeſtis tangantur iuuenes, quique infamiam magis fugiant quàm pericula, hos terribiles hoſti- bus eſſe præcipuè. Sacram cohortem (vbi memo- rant) princeps Gorgias ex trecentis delectis viris conſcripſit. Habebant hi in Cadmia caſtra: vbi ea quæ ad exercitationem pertinerent, & victus ijs publicè præbebatur: vnde cohors vbi bana nomi- nabatur. nam arces eo tẽpore vocabant fere vrbes. Sunt qui ex amantibus hunc globum conſtituiſſe referant. ac commemoratur Pammenis feſtium dictum. Quippe Homericum Neſtorem neſcire C ait aciem inſtruere qui tribules & curiales vnà centuriare iubeat Græcis,

Et tribui tribus, & ſua curia curia vt adſit.

quum amator apud amicum locandus ſit. Siqui- dem gentiles gentilium & tribulium rebus tre- pidis non magnam ait ducere rationem, indifſo- lubilem verò & infractum eſſe ex amatoria con- tractum neceſſitudine cuneum: vbi hi amore dilectorum, verecundia illi amantium discrimi- na pro ſe mutuò perferant. Neque eſt hoc miran- dum, ſi vel abſentium horum capiuntur pudore potius quàm aliorũ præſentium: vt ille qui quum ipſum hoſtis iacentem eſſet interempturus, ora- ruit & obſecrauit hunc vt traijceret ſibi gladio pectus, *Ne quum videat, inquit, à tergo me amafius vulneratum, ſuffundatur rubore.* Ferunt etiam amafium Herculis Iolaum ſocium certaminum fuiſſe, & in dimicando latus eius claudere ſoli- tum. Ariſtoteles autor eſt ad tumulum Iolai ſua quoque memoria fidem ſancire adamatos & a- mantes ſolere. Quare veriſimile eſt vocatam quoque eam cohortem fuiſſe ſacram, quatenus & Plato diuinum amicum nominat amatorem. Fama eſt permanſiſſe hanc vſq; ad prælium Chæ- ronenſe inuidiam, atque vt ſecundum pugnam mortuos Philippus inſpiciens eo inſtitit loco vbi trecenti illi incurrerant inſeſti in ſariffas, omneſ- que in arctis vijs atque in vnum confuſi iace- bant, obſtupuiſſe: quum autem amantium au- diuiſſet eam eſſe cohortem, illacrymaſſe ac dixiſ- ſe, *Malè pereant qui hos facere quicquam aut patè quod turpe ſit, ſuſpiciantur.* Sanè huic amantium conſuetudini non, vt poetæ autumant, Laij caſus originem apud Thebanos dedit, ſed legiſtatores. Qui quum natiuam eorum & ferociam & ſauiti- am remittere mox à pueris & mollire ſtuderent, fiſtulam ferè omni in re & ſeria & ludicra adhi- buerunt, eique addiderunt honorem & digna- tionem. Ad hæc præclarum amorem in palæſtris aluerunt ad temperandos adoleſcentium mores. Et rectè ob id deam Harmoniam, quam Marte

καὶ γήσαντες ἔπαγον, καὶ νεκροὺς σκυλόσαντες, ἀνεχώρησαν ἐπὶ οἴκῳ μέγα φρονιῶτες. ἐν γὰρ τοσούτοις (ὡς εἶπεν) πολέμοις Ἑλλήνοισι καὶ βαρβαροῖς, πρὸς πρὸν ὁδὸν ποτε Λακιδαιμόνιοι πλείονες ὄντες ἔσω ἠλατῶν ἐκρετήθησαν, ἀλλ' ὁδὸν ἴσοι πρὸς ἴσους ἐκ πρὸς ἀτάξεως Συμβαλόντες. ὅθεν ἦσαν αὐτόσατοι τὰ φρονήματα, καὶ τῆ δόξη καταπληθόμοιοι πρὸς ἀπῆτα τρομοῖς, ὁδὸν αὐτοῖς ἀξιοῦντας ἀπ' ἴσους διδάμεως ὁ ἴσον Φέρεα Σπαρτιάταις, εἰς χεῖρας σιωπῆσαν ἐκείνη ἢ μάχῃ πρὸς τῆ τοῖς ἀλλοῖς ἐδιδάξει Ἕλληνας, ὡς οὐχ ὁ Εὐρώτας, οὐδ' ὁ μεταξὺ Βαβύκας καὶ Κιακίονος τόπος ἀνδρῶν ἐκ Φέρη μαχῆται καὶ πολεμικοῖς, ἀλλὰ παρ' οἷς αἰ ἀρχαῖα τὰ ἀρχαῖα, καὶ πολὺν ἔπι τοῖς καλοῖς ἐτέλοτες ἐβλήθησαν νεοί, καὶ τοῖς ψόχοις τῶν κινδύων μάλλον φέρη- τες, οὗτοι φοβερώτατοι τοῖς ἐναντίοις εἰσίν. τὸ δ' ἱερὸν λόχον (ὡς φασι) σιωπῆσατο Γοργιάδας πρὸς τοῖς, ὅς ἀνδρῶν ἔπι- λέκτων τριακοντίων, οἷς ἡ πόλις ἀσκησὶν καὶ διατῆν ἐν τῇ Καδμείᾳ στρατοπεδολομοῖς παρήχεν, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐκ πό- λεως λόχος ἐκαλειώτο. τὰς γὰρ ἀκροπόλεως ἐπιπέρας εἰ- ποτε πόλις ὠνόμαζον. ἐνοιοὶ δὲ φασι δὲ ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων ἡρέα τὸ σύστημα τῆτο. Καὶ Παμμόροις ἀπηννημοῖς ἀετὰ πρὸς παιδίας εἰρημόροις οὐ γὰρ ἔφη (κακῶν ἐπὶ) τὸν Οὐμήρη Νέστορα, κελδύοντα καὶ φέρη καὶ φέρητας Συλλογῆσαται πρὸς Ἕλληνας, ὡς φέρη φέρησιν ἀρῆρη, φέρη: ὁ φέρητας. δὲ ἐραστῶν παρ' ἐρωμένον τῆτην φυλέτας μὲν γὰρ φυ- λετῶν καὶ φερότων οὐ πολὺν λόχον ἔχεν ἐν τοῖς δφίοις. ὁ δ' ἔραστῶν φιλίας σιωπῆσομοῖς, εἴφορος, ἀδελφύτων ἐπὶ καὶ ἀρῆκτον, ὅτῳ οἱ μὲν ἀγαπῶντες τοῖς ἐρωμένοις, οἱ δ' ἀρχαῖοι μὲν τοῖς ἐραῖταις, ἐμμεύωσι τοῖς δφίοις ἔσω ἀλ- λήλων. καὶ τῆτο τῆμασὶν ὁδὸν ἐπὶ. εἰ γὰρ καὶ μὴ παρ' ἔρασταις ἀδιδῶνται μάλλον ἐτέρων παρ' ἑαυτῶν, ὡς ἐκείνος ὁ τῆ πολέμοιο κείμῳ ἀντὶ ἔπισφάτην μέλλοντος, δέμῳρος καὶ ἀντιβολῶν ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τῆ ἐπὶ τῆ δφίος, ὅπως (ἐπὶ) μὴ με νεκρὸν ὁ ἐρωμένον ἐραῖ καὶ ἰώπου τετρώμῳ ἀρχαῖοι. λέγεται δ' καὶ τὸ Ἰόλεων τοῦ Ἡρακλέους ἐρωμένον ὅτῳ, κρινωῖν τῶν ἀθλων καὶ πρὸς ἀσπῆτην. Ἀριστοτέλης δ' καὶ κατ' αὐτὸν ἐπὶ, φησὶν, ὅτι τοῦ τῆ φέρη τῆ Ἰόλεω, τὰς καταπρῶτος ποῖσθαι πρὸς ἐρωμένους καὶ τοῖς ἐραστῶν. εἰ- κὸς οὖν καὶ τὸν λόχον ἱερὸν πρὸς ἀσπῆτην ποῖσθαι, (καθ' ὅτι καὶ Πλάτων ἐπὶ τὸν φίλον τὸ ἐραστῶν πρὸς εἶπεν) λέγε- ται δ' ἀφαιμῆται μέχρι τῆς ἐν Χαίρωνείᾳ μάχης ἀπῆ- τητον. ὡς δ' μὲν τῶν μάχῃ ἐφορῶν τοῖς νεκροῖς ὁ Φίλιπ- πος, ἐπὶ καὶ τῆτο ὁ φέρη ἐν ὁ σιωπῆσθαι κείσθαι τοῖς τριακοντίοις ἐναντίοις ἀπῆτησται τῆς θείστας ἀπῆ- τας ἐν τοῖς ἐπὶ οἷς ὅπλοις, καὶ μετ' ἀλλήλων ἀναμνημό- νοις, τῆμασθαι, καὶ πρὸς ἀντὶ ὡς ὁ τῶν ἐραστῶν καὶ τῶν ἐρωμένων ὁδὸν εἶν λόχος, δακρύσθαι, καὶ εἶπεν, Ἀπό- λουτο κακῶς οἱ τοῖς πρὸς ἡ ποῖσθαι ἢ πάσθαι ἀρχαῖον ἔσω- νοουῶτες. ὅλας δ' τῆς πρὸς τοῖς ἐραστῶν σιωπῆστας, οὐχ, ὡς ὁ οἱ ποῖσθαι λέγῃσι, Θηβαίοις ὁ Λαῖου πάθος ἀρ- χῆ καὶ παρῆσθαι, ἀλλ' οἱ νομοῖται, ὁ φύσθαι τῆμοδὸς αὐτῶν καὶ ἀκρῶτον ἀπῆται καὶ ἀντὶ ἀπῆται ὡς ἐν παιδῶν βουλόμε- νοι, πολὺν μὲν ἀντὶ ἀπῆται καὶ ἀπῆται καὶ παρῆται πῶσθαι τὸ ἀντὶ εἰς πρὸς καὶ πρὸς ἀπῆται ἀρῆται. τῆμασθαι δ' τὸ ἐραστῶν τῆς παλαισθαι ἐν ἀπῆται, Συλλογῆσθαι, τῆ καὶ ἔραστῶν τῆς πρὸς τῆτο, καὶ τῶν δ' Ἀρῆται

retulit rem excitatus ad vates & duces. Hi partim suaferunt ne id negligeret aut prætermitteret, cōmemoraruntq; ex vetustate Menæcea filiū Creōtis & Herculis filiam Macariam, ex recentioribus Pherecydem sapientem illum à Lacedæmoniis interfectū, pellemq; eius à regibus ex vaticinio quopiam afferuatam, & Leonidam qui pro Græciæ salute semetipſe quodāmodo deuouit, præterea eos qui ante pugnam naualem à Themistocle ad Salamina immolati fuerant Baccho Omestæ: quæ quidem confirmata successibus fuissent. Cōtra quem admodum ab Agesilao, qui ex iisdem ex quibus Agamemnon locis aduersus eosdē mouebat hostes, victimam dea filiam eius postulauisset, quod ei visum per quietem est Aulide oblatum, quam ille nō dedisset, & quia elanguit in eo, infamem expeditionem & rudem reliquisset. Partim contra dissuasent: nulli enim cælestium hostiam cordi esse adeo barbaram & immanem. Neq; enim typhonas istos mundo præfisse aut gigantes, sed omnium deum atq; hominum parentem docebāt. Lares verò humano capi cruore & cæde, ineptum esse fortassis credere: qui tales si sint, contemnendos esse ut impotentes. In impotenti enim & deprauata mente existere & hæere absurdas istas & peruersas libidines. Dum hæc disputant principes, & præter cæteros Pelopidas hæsit, ecce, equula, armēto relicto per medios lata armatos, apud illos ipsos cursum sustinuit. Ibi cæterorum quidem oculos color iubæ insigniter rutilans, alacritas, vox exultās feroxq; conuertit. Vates verò Theocritus, re animaduersa, voce magna appellauit Pelopidam, Ad est, fortunate, tibi hostia, nec virginem expectemus aliam, sed vtēre dei munere. Tum corripuit equam, ductamq; ad virginum sepulcra, votis factis, coronis redimiuerūt, mactaueruntq; ac gaudio elati speciem oblatam Pelopidæ & sacrificium per castra diuulgarunt. In prælio obliquam aciem Epaminonda in sinistrū cornu trahente, quo à cæteris Græcis reduceret dextrum Lacedæmoniorū cornu quam longissime, & Cleombrotum valida in illud cornu impressione impelleret & profligaret, re hostes animaduersa ceperūt cōuertere aciē suam, & dextrum cornu explicare circummagereque, vt circumuenirent & cingerent multitudine Epaminōdam. Interea procurrit Pelopidas, ac cum globo trecentorum illorum maturat incurrere in Lacedæmonios in compositos & inter se tumultuantes, priusquam cornu extenderet Cleombrotus, aut rursus coniungeret & aciem suam clauderet. Quauis rei militaris omnium Spartiæ peritissimi & summi artifices, nulla in re æque laborarent aut versarent se, ac ne dissolutis ordinibus inconditi fluctuarent, verum vt omnes omni ex parte, vbicunque periculum præfens opprimeret, præfectorum & manipulariorum munus obeuntes iuxta instruerent ordines & dimicarent. Ac tum Epaminondæ phalanx in solos illos se inuehens & cæteros præterlata, Pelopidasque incredibili pernecitate & feruore in medijs illatus armatos, animos eorum & disciplinam eousque confuderunt, vt fuga & strages, quanta antea nunquam, ederetur Spartiatarum.

A ἄνακτας ἐκρινέτο τοῖς τεμαίτεσι ἐπὶ τοῖς ἀρχοῖσιν, ὧν οἱ μὲν οὐκ εἶων παλαιὰν ἐστὶν ἀπειθεῖν, τῶν μὲν παλαιῶν παρὰ φέροντες Μενόικεα τὸν Κρέοντος, καὶ Μακαρίαν τὴν Ἡρακλέους· τῶν δὲ ὕστερον, Φερεκύδην τε τὸν σφόν, ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀναιρεθέντα, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν κατὰ πᾶν λόγον ὑπὸ τῶν βασιλέων φερούμεναι. Λεωνίδα τε παρὰ χροσμῶ ἔσπον πρὸς ἑαυτὸν ἐαυτὸν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος. ἐπὶ τοῖς ὑπὸ Θέμιστοκλέους σφαιραδέντας ὡμῆς ἢ Διονύσου παρὰ τὴν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ. ἐκείνοις γὰρ ἐπιμύθησεν ἡ καταρθώματα. τῶν δὲ, ὡς Ἀγχιόλαον ἀπὸ τῶν αὐτῶν Ἀγαμέμνονι τόπων ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐραβύλοισι πολλοῖς, ἤπτε μὲν ἡ θεὸς τὴν θυγατέρα σφάγιον, καὶ αὐτὴν εἶδε τὴν ὄψιν ἐν Αὐλίδι κριμάρητος. ὅδ' ἐπὶ ἔδωκεν, ἀλλ' ἀπομαθῆσθαι κατέλυσε τὴν στρατείαν ἀδύξον καὶ ἀτελήν ἡρμομένῃ. οἱ δὲ τοῦ αὐτοῦ ἀπηγέρθησαν ὡς ὁδοῖν, τῶν κρηπίδων καὶ ὑπὸ ἡμᾶς ἔφραση ἔσαν οὕτω βάρβαροι καὶ παρὰ νόμον θυσιᾶν. ἔγδ τοῖς Τυφῶνας ἐκείνοις, ὅσδ' τοῖς Γίγαντας ἀρχῆν, ἀλλὰ τὸν πρῶτον πατέρα τῶν καὶ ἀνθρώπων δαίμονας ὅτι καὶ ἀνθρώπων αἵματι καὶ φόνῳ, πικρὰ μὲν ἴσως ἐστὶν ἀβέλτερον ὄντων ὅτι οὐκ ἔστιν, ἀμελητέον ὡς ἀδυνάτων. ἀσθενεία γὰρ καὶ μορθητεία ψυχῆς ἐμφύεσθαι καὶ παρὰ νόμον τὰς ἀπόποις καὶ χαλεπὰς ἐπιθυμίας. ἐν τοιοῦτοις οὖν ἀφάλοισι τῶν πρώτων ὄντων, καὶ μέγιστα τῶν Πελοπίδου ἀφαιροῦντος, ἵππος δὲ ἀγέλης καὶ πῶλος ἀποφυγῶσα, καὶ φερομένη ἀπὸ τῶν ὀπλων, ὡς ἡ θεοῦσα κατ' αὐτοῖς ἐκείνοις ἐπέση, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις θῆαι παρὰ χεῖρ ἢ τε χροσά σίλοισι τῆς χαίτης πυρσῶται, ἢ τε γαυρῆτης καὶ τὸ σφάρον καὶ τεταρρηχὲς τῆς φωνῆς. Θεόκριτος δὲ ὁ μὲν τις συμφωνήσας ἀνέδύσεν παρὰ τὸν Πελοπίδαν, ἡ καὶ σοὶ τὸ ἱερὸν, ὠδαιμόνιε· καὶ παρὲν ἄλλῃ μὴ παρὰ νόμον·

D μὲν, ἀλλὰ χροσά δεξιάμμος ἡ ὁ θεὸς δίδωσιν. ἐκ τούτου ἀβόλῳ τῶν ἵππων, ἐπὶ τοῖς ἄφροις ἦρον τῶν παρὰ νόμον, καὶ κατὰ νόμον καὶ κατασφαιντες, ἐπέτεμον αὐτοῖς τὰ χαίροντες, καὶ λόγον εἶς τὸ στρατοπέδον παρὰ τῆς ὄψως τῶν Πελοπίδου καὶ τῆς θυσιᾶς δίδοντες. ἐν δὲ τῇ μάχῃ τῶν Ἐπαμεινώνιδου τὴν φάλαγγα λελύθη ὅτι τὸ δυνάμιον ἐλκυστος, ὅπως τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀπώτατο γῆραι τὸ δεξιὸν τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ τὸν Κλεόμβροτον ἐξώσῃ παρὰ πεσῶν ἀδύξως καὶ κέρως, καὶ βιασάμμος· οἱ μὲν πολέμοι καταμαθόντες τὸ γινόμενον, ἤρξαντο μετακινεῖν τὴν τάξιν σφᾶς αὐτοῖς, καὶ τὸ δεξιὸν ἀπέπυσαν καὶ παρὰ νόμον, ὡς κικλωσόμενοι καὶ ἀβελουῶτες ὑπὸ πλήθους τὸν Ἐπαμεινώνιδαν. ὁ δὲ Πελοπίδας ἐν τούτῳ παρὰ ἐξέδρα μὲν, καὶ συσφαινας τοῖς τεταρρηχίοις δρόμῳ, φθάνει παρὲν αἰατεῖναι τὸν Κλεόμβροτον τὸ κέρως, ἢ συνάγειν πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ, καὶ συκλῆσαι τὴν τάξιν, οὐ κατεσῶσιν ἀλλὰ θορῆσάμοις δι' ἀλλήλων τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιβαλῶν. καὶ τοῖς πρῶτων ἀχροὶ τεχῆται καὶ σοφισταὶ τῶν πολεμικῶν ὄντες οἱ Σπαρτιάται. παρὰ νόμον οὕτως ἐπαίδεον αὐτοῖς καὶ σιμείησον, ὡς τὸ μὴ πλανᾶσθαι μηδὲ ἀρᾶσθαι τὰς τάξεις ἀφαιλύσεως, ἀλλὰ χροσάμοι πασι πρῶτες ἐπιστάταις καὶ ζυγίταις, ὅποι πολεσῶσιν ὁ κίνδυνος καὶ καταλαμβάνοι, καὶ συναρμότην καὶ μά-

χροσά παρὰ ἀπλοσίως. τότε δὲ ἡ τῶν Ἐπαμεινώνιδου φάλαγγ' ἐπιφροσμένη μόνος ἐκείνοις, καὶ παρὰ νόμον τῶν ἄλλοις, ὁ δὲ τε Πελοπίδας μετὰ τῶν ἀφροσ καὶ τὸ λυμῆς ἐν τοῖς ὀπλοῖς γινόμενος, συνέχεν τὰ τε φροσῆματα καὶ τὰς ἐπιφροσῆμας αὐτῶν οὕτως, ὡς τε φροσῆ καὶ φόνον Σπαρτιατῶν ὅσον οὕτω παρὰ νόμον γινόμεσθαι.

δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας βοιωτάρχου ἢ μη βοιωτάρχου, καὶ
 πάσης ἡγευμένης τῆς δυνάμεως, μικροῦ μέρους ἄρχων, ἴσων
 ἠνέγκαστο δόξης τῆς νίκης ἐκείνης καὶ τῶ καλοῦθώματος. εἰς
 μάλιστα Πελοπόννησον ἀμφοτέρω βοιωτάρχοντες ἐπέβα-
 λον, καὶ τῷ ἔθνει τὰ πλείστα παροσηρίω, Λακεδαιμονίων
 ἀποστήσαντες Ἡλίω, Ἀργος, Ἀρχαδίαν σύμπασαν, αὐτῆς δὲ
 Λακωνικῆς τὰ πλείστα. καί τοι χεῖματος μὲν ἦσαν αἱ παρ' Ἐ-
 παμεινώνδα ἀκμαί· μὲνός δ' τὸ τελευταίου φθινόωτος, ὀλίγα πε-
 εῖσαν ἡμέραι, καὶ τὴν ἄρχὴν ἔδωκε ἄλλα λαμβάνειν ἐπέ-
 ρεις δ' ἴσων, ἰσαμένου τῶ πρώτου μὲνός, ἢ θνήσκον τοῖς μὲν
 παρ' ἀρχαδίωτας. οἱ δ' ἄλλοι βοιωτάρχαι καὶ τὸν νόμον δε-
 διότες τούτων, καὶ τὸν χεῖμα φθίνοντες, ἀπάγην ἔσπευδον
 ἐπ' οἴκῳ ὁ σφάτῳμα. Πελοπίδας δ' ἄριστος Ἐπαμει-
 νώνδα ἡρόδοτος σύμφηρος, καὶ συμπαρομύσας τοῖς πο-
 λίταις, ἦν ἡ ἐπὶ τὴν Σπαρτίω, καὶ διεβόλαζεν τὸν Εὐρώ-
 τῳ· καὶ πολλὰς μὲν ἦν πόλεις αὐτῶν, πᾶσαν δ' τὴν χῳ-
 ραν ἐπόρῳ, μέχει θαλάσσης, ἡγευμένος ἐπὶ ἀμυσιάνων
 Ἑλλωικῆς στρατείας, ἧς ἔλαθον ἢ δωδέκατον ἦσαν αὐτῷ
 Θεβαῖοι μέγας. ἀλλ' ἢ δόξα τῷ ἀνδρῶν, αἰδῶ δόγματος
 κρινού καὶ ψήφισματος, ἐποίει τοῖς συμμάχοις ἐπεσθαι σιω-
 πῆ πύρτας ἡγευμένοις ἐκείνοις. ὁ γὰρ πρώτος (ὡς εἴκειν)
 καὶ κλειώτατος νόμος, τὰ σῳζεσθαι δεομένῳ, τὸν σῳζειν
 δυνάμενον, ἄρχοντα κατὰ φύσιν ἀποδίδωσι. καὶ, ὡς παρ' οἱ
 πλείοντες θύδρας οὐσίας ἢ παρ' ἀκτὴν ὁμοιωῦτες, ἀσελγῶς
 παροσηρίωσιν τοῖς κυβερνήταις καὶ ἀρασίω, ἀμα τὰ
 χεῖμα καὶ κίνδυνον κατὰ λαμβάνειν, παρὸς ἐκείνοις ἀπο-
 βλεποῖσι, καὶ τὰς ἐλπίδας ἐν ἐκείνοις ἔχουσι. καὶ γὰρ Ἀρ-
 γεῖοι, καὶ Ἡλείοι, καὶ Ἀρχαδέες, ἐν τοῖς σινοεδροῖσι ἐείζον-
 τες καὶ ἀφαιρούμενοι παρὸς τοῖς Θεβαῖοις ὑπὸ ἡγεμο-
 νίας, ἐπ' αὐτῶν τῷ ἀγῶνι καὶ παρὰ τὰ δόξα τοῖς ἐκείνων
 ἀσφαρέτως περὶ ἡμέρας στρατηγῆς ἠελοῦθου. ἐν ἐκείνῳ
 τῆ σφραγῆ πᾶσαι μὲν Ἀρχαδίαι εἰς μίαν δυνάμιν σινο-
 εσησαν, τὴν δ' Μεσσηνίαν χῳρῶν νεμομένων Σπαρτιατῶν
 ἀποτιμωμένοι, τοῖς παλαίοις Μεσσηνίοις ἐκάλωσαν καὶ κα-
 τήγῳν, Ἰθῳμῶν σινοικίσσαντες. ἀπὸντες δ' ἐπ' οἴκῳ ἀφ' ἡ
 Κεργεζῶν, Ἀθηναιοῖς ἐπέκειντο ἄτιχθῶντας ἀψιμαχεῖν
 παρὸς τὰ φενα, καὶ κωλύειν τὴν πορείαν. ἐπὶ δ' οὗτοι, οἱ
 μὲν ἄλλοι πύρτες ὑπερηγάπων τὴν ἀρετῆν, καὶ τὴν
 χῳρὴν ἐθαύμαζον· ὁ δ' οὐκ ἦν καὶ πολὺ καὶ φθόνος, ἀμα τῆ
 δόξῃ τῷ ἀνδρῶν σινοαυξομένης, οὐ καλὰς ὁδοῖς παροπού-
 σας ὑποδοχῆς παροκθάζεν αὐτοῖς. θανάτου γὰρ ἀμφο-
 τέροι δίκας ἐφυζῶν ἐπὶ μελόντες, ὅτι τοῦ νόμου κελδόντος
 ἐν τῶ πρώτῳ μὲν παρ' ἀρχαδίωτας τὴν βοιωτάρχῳν ἐπέ-
 ρεις, ὃν Βουκῆτιον ὀνομάζουσι, τέταρτος ὅλοις παροσεπε-
 βάλοιτο μὲνός, ἐν οἷς τὰ παρ' Ἀρχαδίω καὶ Ἀρχαδίαν
 καὶ τὴν Λακωνικῆν διώκησαι. εἰσῆρθη μὲν οὗτο παρὸς τῶ
 ἔρσει δ' δικαστήριον Πελοπίδας. δὲ καὶ μάλλον ἐκινδύωεν
 σεν· ἀμφοτέρω δ' ἀπελύθησαν· ὁ δ' οὐκ οὐκ φάτημα καὶ τὴν
 πείραν Ἐπαμεινώνδας ἠεργε παρὸς, μέγα μέγας ἀ-
 ρείας καὶ μεγαλοφυχίας τὴν ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἀεζικα-
 κίαν ποιούμενος· Πελοπίδας δ', καὶ φύσῳ ἡμοφδέτερος ὢν,
 καὶ παροξυνόμενος ὑπὸ τῶ φίλων ἀμύνασθαι τοῖς ἐχθροῖς
 ἐπελάθετο τοιαύτης αἰτίας. Μενεκλείδας ὁρῆτωρ, ἠὲ μὲν
 εἰς τῷ μετὰ Πελοπίδου καὶ Μέλωνος εἰς τὴν Χάρωνος
 οἰκίαν σινοελόντων· ἐπεὶ δ' τῷ ἴσων οἶκῳ ἤξιοτο παρὸς τοῖς

A Vnde parem atque Epaminondas, penes quem
 summus erat magistratus, quique vniuerso præ-
 rat exercitui, priuatus hic & exigua ductor ma-
 nus, glotiam retulit illius victoriæ & decoris.
 Ambo tamen becotarchæ Peloponnesum iniue-
 runt, plurimasque gentes retraxerunt à Lace-
 dæmoniis, sibi que adiunxerunt Elim, Argos, to-
 tam Arcadiam, ipsius pleraq; Laconia. Et quan-
 quam tempestas in ipso esset articulo brumalis
 solstitii, atque vltimi mensis vergentis pauci reli-
 qui essent dies, ac mox ineunte primo mense suc-
 cessuri alii, morte indicta iis qui magistratu non
 abirent, ideoque becotarchæ cæteri cum legis
 metu, tum hyemis effugiendæ causa, reducere
 exercitum contenderent domum, princeps Epa-
 minondæ assensu tamen Pelopidas accensus mi-
 litibus Spartam petiit, superatoque Eurota mul-
 tis potitus est eorum oppidis, finesque omnes ad
 mare vsque vastauit. Habebant sub signis mili-
 tum Græcorum lxx millia, quorum ipsi erant
 Thebani minus duodecima parte. Verum per-
 pulit socios omnes absque publico decreto vel le-
 ge, vt eos duces sequeretur obsequenter, illo-
 rum splendor. Quippe prima & antiquissima lex
 naturæ ei cui opus salute est, imperatorem illum
 qui valet conferuare, præficit: sicut vectores, licet
 tranquillo cælo aut in statione apud opportu-
 num littus obstrepuerint gubernatoribus, inso-
 lentesque fuerint, procella tamen ingruente &
 discrimine illos respiciunt statim, atque spem in
 iis ponunt. Nanque Argiui, Elii, Arcades, qui de
 imperio in conciliis disceptabant & altercaban-
 tur cum Thebanis, quum dimicandum esset &
 instarent pericula, vltro obedienter sequebantur
 eorum duces. In illa expeditione omnem Arca-
 diam fecerunt vnius corporis. In agrum Messe-
 nium, expulsis Spartiatis qui tenebant eum, vete-
 res Messenios reuocauerunt, reduxeruntque ad
 Ithonem habitandam. In reditu per Cenchream
 Athenienses, qui in faucibus eos tumultuose ad-
 oriri moliebantur & transitu prohibere, fude-
 runt. Ob res hæc gestas cæteri omnes virtutem
 horum amplectebantur mirifice, & in admiratio-
 ne felicitatem habebant: at intestina & civilis in-
 uidia vna cum gloria gliscens parum excepit eos
 benigne vel comiter. Vterque enim sub redi-
 tum est in iudicium capitis vocatus, quod, quum
 primo mense, quem Bucation vocant, summo
 magistratu cedere ex lege aliis debuissent, qua-
 tuor solidos adiecissent menses: quibus res illas
 ad Messenem, Arcadiam, & Laconiam gesse-
 rant. Postulatus prior Pelopidas est, quo ma-
 iore est periculo iactatus: vterque tamen noxæ
 exemptus fuit. Cæterum eam calumniam & co-
 natum maleuolorum tulit Epaminondas leni-
 ter, magnam partem virtutis & magnanimitatis
 in rep. moderanda ducens, ciuium tolerare iniu-
 rias. Iracundiore ingenio Pelopidas, & ad pœnas
 ab inimicis expetendas à necessariis incensus, oc-
 casionem arripit huiuscemodi: Meneclides ora-
 tor, vnus erat ex iis qui cum Pelopida & Melone
 in Charonis ædes coierant. Quum autem non
 esset in pari apud Thebanos dignatione, qui ef-
 fet disertissimus quidem, sed moribus improbis &

Θεβαῖοις ἀφῳτάτος μὲν ὢν λέγῳν, ἀκρίλατος δ' καὶ

malignis, appulit ingenium suum ad calumnian-
 dum & arrodendum præstantiores: neq; post il-
 lud iudicium destitit. Ac Epaminondam quidem
 deiecit bæotarchia, diuq; in reip. negotiis eum fa-
 tigauit: Pelopidam verò lacerare ad populum nõ
 quirit, sed vt conflictaretur cum Charone machi-
 natus est. Et quia commune habet liuor leuamen,
 siquibus ipsi præstare non valent, hos saltem esse
 aliis ostendant inferiores, assidue in concione
 Charonis res gestas extollebat, illius celebrabat
 expeditiones victoriasq;. Atq; equestris prælii ad
 Platæas decus, quod ante pugnam Leuctricam
 duce obtinuerant Charone, dedicare ad hunc
 modum instituit: Androcydes Cyzicenus condu-
 xerat publice tabulam pingendam alterius pu-
 gnæ. hoc opus Thebis faciebat. Quum autem de-
 fectio illa extitisset, atque esset exortum bellum,
 Thebani tabulam pene absolutam penes se reti-
 nuerunt. Hanc Meneclides, quo perstringeret
 Pelopidæ & Epaminondæ ornamenta, suavit po-
 pulo vt in scripto Charonis nomine dedicaret. Er-
 rat verò absurda ambitio præ tam multis & talibus
 pugnis vno gloriantium facto vnaq; victoria, qua
 Gerandam quendam obscurum Lacedæmoni-
 um, & cum eo quadraginta cecidisse, præterea
 præclari nihil autumant gestum. Hanc rogatio-
 nem Pelopidas, vt aduersus legum interdicta la-
 tam, defert, vrgens non esse ex more Thebano-
 tum aliquem ornare priuatim, sed patriæ publice
 titulum retinere victoriæ. Ac Charonem quidem
 non destitit per omnes actiones cumulare laudi-
 bus, at Meneclidam vt inuidum & improbum ar-
 guens, & Thebanos rogans num extaret nul-
 lum ipsis præclarum factum. item Meneclidæ æ-
 stimauit pecunia, quam quum ob magnitudinem
 soluere non posset, res nouas postea in vrbe moli-
 tus est. Habent hæc quoque quandam eius vitæ
 contemplationem. Quum autem Pheræorum
 tyrannus Alexander multos quidem Thessalos a-
 perre bello oppugnaret, immineret verò omni-
 bus, ac ciuitates Thebas ad petendum ducem cũ
 copiis legatos misissent, cernens Epaminondam
 Pelopidas res in Peloponneso ordinare, detulit &
 attribuit se ipse Thessalis. Neque enim suam
 obtorpescere peritiam & facultatem volebat, ne-
 que vbi esset Epaminondas imperatorem deside-
 rari ducebat alium. Simul vt in Thessaliam mo-
 uit, Larissam recepit, & Alexandrum studuit ad
 se supplicem venientem inuertere, & ex tyranno
 cicurare atque efficere legitimum Thessalis prin-
 cipem. Qui quum esset plane deploratus & fe-
 rus, magna item eius sæuitia, magna etiam proter-
 uitas & auaritia proferrentur, exacerbato in eum
 Pelopida & infenso, profugit cum stipatoribus.
 At Pelopidas quum securos à tyranno Thessalos
 reliquisset, eosque mutuo inter se conciliaffet, pe-
 tiit Macedoniam. Ptolemæus enim intulerat
 Alexandro apud Macedonas regnanti bellum:
 vterque autem disceptatorem illum & iudicem
 acciuerat: deinde socium & adiutorem eius qui
 lædi videretur. Hic aduentu suo quum con-
 trouersias finiuisset, exulesque reduxisset, Phi-
 lippum obsidem, regis fratrem, prætereaque
 pueros triginta alios ex primoribus accepit:

A κακότητος τὸν ἔθρον, ἐχρήτο τῆ φύσφ πρὸς τὸ συκοφαντεῖν
 καὶ ἀβασάλλῃ τοὺς κρείττους, οὐδὲ μετὰ δίκην ἐκείνῳ
 παυσάμενος. Ἐπαμεινώνδαν μὲν οὖν ἐξέκρουσε τῆς βαιο-
 τάρχιας, καὶ κατεπολιτέυσατο πολὺν χρόνον. Πελοπίδαν
 δὲ πρὸς μὲν τὸν δῆμον ἐκίχουσε ἀβασάλλῃ, ἐπεχείρησεν δὲ συ-
 κοῦσαι τὰς Χάρωνι. καὶ κρηϊώπια τῷ φθόνου πρὸς ἀμύθια
 ἔχοντος, αἰὼν αὐτὸ μὴ διώωνται βελήϊοι φαίνῳαι, τοῖσι
 ἄλλως γὰρ πρὸς ἐτέρων ἀποδείξωσι κακίους, πολὺς ἰὼ πρὸς
 τὸν δῆμον αὐξῶν τὰ τῷ Χάρωνος ἔργα, καὶ τὰς στρατηγίας
 τὰς ἐκείνου καὶ τὰς νίκας ἐγκωμιάζων. τῆς δὲ πρὸς Πλα-
 ταιῆς ἵππομαχίας, ἰὼ πρὸ τῆς Λακεδαικῶν ἐπίκρουσε ἠ-
 γουμῆου Χάρωνος, ἐπεχείρησεν ἀνάθεμα τοῖσι δὲ ποιῆσαι.
 Ἀνδροκίδης ὁ Κυζικησιός, ἐκλαβὼν πρὸς τῆς πόλεως πί-
 νακα γράψαι μάχης ἐτέρας, ἐπέτελε τὸ ἔργον ἐν Θήβαις.
 Ἰερομίδης δὲ τῆς ἀποστάσεως, καὶ τῷ πολέμου συμπεσόντος,
 οὐ πολὺ τῷ τέλει ἔχῃ ἐλλείπειν τὸν πίνακα παρ' ἑαυτοῖς
 οἱ Θηβαῖοι κατέχον. τὸν οὖν ὁ Μενεκλείδης ἐπέσει ἀ-
 ναθέντας ἐπιγράψαι τοῦτομα τῷ Χάρωνος, ὡς ἀμυρω-
 σῶν τιμῶν Πελοπίδου καὶ Ἐπαμεινώνδου δόξαν. ἰὼ δὲ ἀβελ-
 τερος ἢ φιλοδουμία, πρὸς ποσὺς καὶ τηλικούτοις ἀγῶνας
 ἑνὸς ἔργου καὶ μίας νίκης ἀγαπωμένης, ἐν ἧ Γεραῖοις λι-
 νὰ τῷ ἀσπῆμον Σπαρτιατῶν, καὶ τεσσαράκοντα μετ' αὐτῶ
 πεσεῖν, ἄλλο δὲ ἑσθὲν μέγα πρὸς τῶν λέγειον. τοῦτο δὲ
 ψήφισμα γράφεται Πελοπίδης πρὸς τὸν δῆμον, ἰχρυζόμε-
 νος ὅτι Θηβαῖοι οὐ πάτερον ἰὼ ἰδία κατ' ἀνδρα ἱμῶν, ἀλ-
 λά τῆ πατερίδου τὸ τῆς νίκης ὄνομα σώζῃν. καὶ τὸν μὲν
 Χάρωνα πρὸς πᾶσαι τιμὴν ἐγκωμιάζων ἀφθόνως διε-
 τελεσεν. τὸν δὲ Μενεκλείδης, βασίλειον καὶ ποιητὸν ἐξε-
 λέξαν, καὶ τοὺς Θηβαῖοις ἐρωτῶν εἰ μηδὲν αὐτοῖς καλὸν
 πέπρακται. ὁ μὲν Μενεκλείδης ζημιώσαι χρόμασιν, ἂ δὲ πρὸν Μενεκλ
 καὶ Ζημιώσαι π
 παρὸν Palmer.

D μὴ διώμενος ἐκίχουσε ἀβασάλλῃ, ὕστερον ἐπεχείρησεν
 κινήσαι καὶ μεταστῆσαι τὴν πολιτείαν. τῶντα μὲν οὖν ἔχῃ
 πινὰ καὶ τῷ βίου ἀποδείξωσιν. ἐπεὶ δὲ Ἀλέξανδρου τῷ Φε-
 ραῶν τυράννου πολεμοῦτος μὲν ἐκ πρὸς τῶν πολλοῖς
 Θεσσαλῶν, ἐπιβουλεύοντος δὲ πᾶσιν, ἐπὸς ἐβόσαν εἰς Θῆ-
 βας αἱ πόλεις στρατηγὸν ἀποστέλλειν καὶ διώμενον, ὁρῶν δὲ Πε-
 λοπίδης τὸν Ἐπαμεινώνδαν τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πρὸς τῶν
 διοικεῖν, αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπέδωκεν καὶ πρὸς τῶν Θεσσα-
 λῶν, μῆτε τιμὴ ἰδία ἐπισημίω καὶ διώμενον ἀργούσαν
 πρὸς τῶν ἐπιμένων, μῆτε ὅπου παρέσῃ Ἐπαμεινώνδας, ἐ-
 πέσει δειδοῦν στρατηγὸν νομίζων. ὡς οὖν ἐστρατεύσειν ἐπὶ
 Θεσσαλίαν μετὰ διώμενος, τὴν τε Λαεριστὸν δῖος πα-
 ρέλαβεν, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἐλθόντα καὶ δούμῃον, ἀγα-
 λάθειν ἐπέειπε, καὶ ποιῶν ἐκ τυράννου πρὸς τῶν ἀρχόντων τοῖς
 Θεσσαλοῖς καὶ νόμιμοι. ὡς δὲ ἰὼ ἀνήκετος καὶ φειδῶδης, καὶ
 πολλὴ μὲν ὁμότης αὐτῶ, πολλὴ δὲ ἀσέλγεια καὶ πλεονεξία
 κατηχερεῖτο, τραχυμορέου τῷ Πελοπίδου πρὸς αὐτὸν καὶ
 χαλεπαίνοντος, ἀποδρας ἔχετο μὲν τῷ δρυφόρον. ὁ δὲ Πε-
 λοπίδης ἀδείαν τε πολλὴν ἀπὸ τῶ τυραννοῦτος Θεσσα-
 λῶν ἀπολιπῶν, καὶ πρὸς τῶν ἡλίσις ὁμόνοια, αὐτὸς εἰς Μακε-
 δονίαν ἀπήρεν, Πτολεμαῖος μὲν Ἀλέξανδρον τὰ βασιλεύοντι
 τῷ Μακεδόνων πολεμοῦτος, ἀμφοτέρων δὲ μεταπεμπο-
 μέων ἐκ εἶνον, ὡς ἀβασάλλῃ καὶ δικαστῆν καὶ συμμαχον

καὶ βοηθὸν τῷ δουλιώτος ἀδικεῖσθαι Ἰησοῦ μόνον. ἐλθὼν δὲ καὶ ἀβασάλλῃ τὰς ἀβασάλλῃ, καὶ καταγαῶν τοῖς φθ-
 γῶντας, ὁ μὲν ἐλάσει τὸν ἀδελφὸν τῷ βασιλέως Φίλιππον, καὶ πελάσει πρὸς τῶν ἀλλοῖς τῷ ἐπιφαιεσάτων

και κατέστησεν εις Θήβας, ὅτι δὲ ἰξάμενος τοῖς Ἑλλησιν ὡς
 πόρρω δὴκαὶ τὰ Θηβαίων πρῶτα γὰρ τῆ δόξῃ τῆς δυνα-
 μείως, καὶ τῆ πίσῃ τῆς δικαιοσύνης. οὗτω μὲν Φίλιππος ὁ τοῖς
 Ἑλλησιν ὑπερῶν πολέμησας ὑπὸ τῆς ἐλευθερίας, τότε δὲ
 παῖς ὢν ἐν Θήβαις πρὸ Παμμηνεὶ διαγταρ εἶχεν. οὐκ ἔ-
 λούτου καὶ ἱλιωτῆς γεγενῆαι ἐδόξεν Ἐπαμεινώνδῳ, ὃ πρὸ
 τοῖς πόλεμοις καὶ τὰς στρατηγίας δραστήριον ἴσως καὶ αἰσθη-
 σασ ὁ μικρὸν μὲν τῆς τῆ αἰδρίας ἀρετῆς μόνον. ἐκστρατείας
 ἢ καὶ δικαιοσύνης καὶ μεγαλοφυχίας καὶ πρῶτος, οἷς μὲν
 ἀληθῶς μέγας οὐκ εἶνος, οὐδὲν οὔτε φύσῃ Φίλιππος, οὔτε
 μιμησὶ μετέγεν. μετὰ τὸ ταῦτα πάλιν τῶν Θεσσαλῶν ἀ-
 νιωμένων τῶν Φεραίων Ἀλέξανδρον ὡς ἀφ' Ἐλαφθίου ταῖς
 πόλεις, ἀπέστειλε μετὰ Ἰσμηνίου πρὸς ἑσθίων ὁ Πελοπί-
 δας καὶ παρὶν οὔτε οἶκον ἀγῶν δυνάμιν, οὔτε πόλεμον
 πρὸς ἀδοκίμασ, ἀλλ' οἷς τὸ Θεσσαλοῖς χρεῖσται πρὸς τὸ κα-
 τεπεῖθρον τῶν πρῶτων ἀνακταζόμενος. ἐν τούτῳ πάλ-
 λιν τῶν καὶ Μακεδονίαν Ἐλαφθίου. ὁ γὰρ Πτολεμαῖος
 ἀνιρκεῖ τὸν βασιλέα καὶ τὴν δὲ χιλιώ κατέχεν, οἱ δὲ φίλοι
 τοῦ τεθνηκότος ἐκάλοιν τὸν Πελοπίδαν. βουλομένης μὲν
 οὖν ὅτι φησὶ τῶν πρῶτων ἀδοκίμασ, ἰδίως τὸ ἐξελύσασ ἐκ
 ἔχων, μισοφόρος ἵνασ ἀντιθέτω πρὸς ἀδοκίμασ, μὲν πύ-
 τω ὄντως ἐβάδιζεν ἐπὶ τὸν Πτολεμαῖον. ὡς δὲ εἶγυς ἀλ-
 λήλων ἐχθροῖτο, τοῖς μὲν μισοφόροις Πτολεμαῖος χρεῖμα-
 σι ἀφ' ἑσθίων ἐπέσιν ὡς αὐτὸν μέλας ἦναι. τῆ δὲ Πελοπίδου
 τὴν δόξαν αὐτῶν καὶ τὸν ὄμα δεδωκίμασ, ἀπῆντησεν ὡς χρεῖσ-
 σοι, καὶ δόξισσάμενος καὶ δευθεῖς, ὡμολόγησεν τὴν μὲν δὲ
 χιλιώ τοῖς τῆ τεθνηκότος ἀδελφοῖς ἀφ' ἑσθίων, Θεσσαλοῖς
 ἢ τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν ἔξειν καὶ φίλον. ὁμῆροις δὲ ἐπὶ τούτοις
 τὸν μὲν Φιλοξένου ἔδωκε, καὶ πεντήκοντα τῶν ἐταίρων. πύ-
 τω μὲν οὖν ἀπέσφλεν εἰς Θήβας ὁ Πελοπίδασ. αὐτὸς δὲ
 βαρέως φέρων τὴν τῶν μισοφόρων πρὸς ἀδοκίμασ, καὶ πτω-
 χανόμενος τὰ πλεῖστα τῶν χρεῖματων αὐτοῖς, καὶ παῖδας καὶ
 ζωαῖμασ ἀποκείσται πρὸ Φάρσαλον (ὡστε τούτων κρα-
 τήσας, ἰσχυρὸν δὴ καὶ καὶ ἰσχυρὸν αἰλήφασται) καὶ σιωπα-
 ραγὰν τῶν Θεσσαλῶν πινασ, ἦκεν εἰς Φάρσαλον. ἀρτίως
 δὲ αὐτὸν παρεληλυθότος, Ἀλέξανδρος ὁ τυραννος ἐπε-
 φαίνετο μετὰ τῆς δυναμείως. καὶ νομίσαντες οἱ πρὸ τὸν
 Πελοπίδαν, ἀπολογησόμενον ἦκεν, ἐβάδιζον αὐτὸν πρὸς
 αὐτὸν, ἐξώλη μὲν ὄντα καὶ μισοφόρον εἰδότες, ἀφ' ἑσθίων
 Θεβασ καὶ τὸ πρὸ αὐτοῖς ἀξίωμα καὶ δόξαν, οὐδὲν αὖ πα-
 θεῖν πρὸς ἀδοκίμασ. ὁ δὲ ὡς εἶδεν ἀόπλοισ καὶ μόνοις
 πρὸς ἀδοκίμασ, ἐκείνοις μὲν ὄντως σιωλέσθαι, τὴν δὲ Φάρ-
 σαλον κατέχεν. φείκω δὲ καὶ φόβον εἰρηγασατο τοῖς ὑπερ-
 κόοις πᾶσιν, ὡς γε μετὰ τηλικαύτω ἀδικίῳ καὶ πόλμασ, ἀ-
 φείδησων ἀπὸ τῶν, καὶ χρεῖσόμενος οὕτω τοῖς πρὸς ἀδοκίμασ
 σιν αἰδεσφόροις καὶ πρῶτοις, ὡς τότε γε κομιδῆ τὸν εἰ-
 ποδὸ βίον ἀπεγνακίμασ. οἱ μὲν οὖν Θεσσαλοῖς ταῦτα ἀκούσα-
 τες, ἐφείθον τε βαρέως, καὶ στρατιὰν ἐξέπεμπον ὄντως, δι-
 ὀργυλίνα πρὸς τὸν Ἐπαμεινώνδαν, ἐτέρους ἀποδείξαντες
 ἀρχοντασ. τὸν δὲ Πελοπίδαν εἰς τὰς Φεραῖς ἀπαγαγὼν ὁ τυ-
 ραννος, ὃ μὲν πρῶτον εἶα τοῖς βουλομένοισ αὐτῶ ἀφ' ἑ-
 λασται, νομίζων ἐλεφθὸν γεγενῆαι καὶ Ἐλαφθίου ὑπὸ τῆς συμφορῆσ. ἐπεὶ δὲ τοῖς μὲν Φεραῖοις ὁ Πελοπίδασ ὀδυρο-
 μένοις παρεκέλει θάρσειν, ὡς νῦν μάλιστα δῶσαντοσ τῆ τυραννοῦ δίκην, πρὸς τὸ αὐτὸν εἰεῖνον ἀποδείμασ, ἐλεγχί-
 ὡσ ἀποπὸσ ὅτι τοῖς μὲν ἀθλίοις πολίτασ καὶ μηδὲν ἀδικουῦτασ ὁσμημέρασ φρεσίν καὶ φοβόων, αὐτὸ δὲ φειδὸ-
 μένος, ὃν μάλιστα γινώσκεῖν ἰμωρησόμενον αὐτὸν, ἀπὸ ἀφ' ἑσθίων γαυμάσασ ὃ φεῖμα καὶ τὴν ἀδειαν αὐτῶ,

A atque Thebas duxit, ostentās Græcis in quantum
 fastigium ascenderet respub. Thebanorum splen-
 dore potentia & fide iustitia. Hic ille est Philippus
 qui cum Græcis insequentis temporibus de liber-
 tate eorum arma contulit. Id temporis puer apud
 Pammenem hospitium habuit. Inde æmulus Epi-
 minondæ habitus est: notata fortasse in militia &
 imperio eius strenuitate, quæ exigua portio illius
 fuit virtutis: temperantiæ verò, iustitiæ, magnitu-
 dinis animi, lenitatis, quibus verè vir celsus ille
 fuit, neque natura Philippus, neq; imitatione fuit
 confors. Mox Thessali denuo accusauerunt Ale-
 xandrum Pheræum, quòd quietem ciuitatū sollicitaret.
 Missus eò Pelopidas cum Ismenia legatus,
 non duxerat domo secum copias, neq; expectauerat
 bellum, sed subita necessitate fuit ei utendum
 Thessalis. Interea renatus tumultus in Macedo-
 nia est. Ptolemæus enim peremerat regē, regnum-
 que inuaserat: amici autem illius perempti acci-
 uerunt Pelopidam. Qui quum rebus iis nollēt de-
 esse, nec proprios milites ad manum haberet, cō-
 scripsit indidem mercenarios quosdam, atq; hac
 manu confestim mouit in Ptolemæum. Vbi in
 prepinquum venerunt, corrupit conductitiū mi-
 litem Ptolemæus pecunia, pellexitq; ad se ut trans-
 irent. Pelopidæ verò, ipsam veritus existimationē
 & nomen eius, occurrit ut præcellentiori, eumq;
 complexus ac supplex, promisit regnum se defun-
 cti fratribus cōseruaturum, & eosdem, quos The-
 banos, hostes & amicos habiturum. In hæc obsi-
 des dedit Philoxenū filium suum, & quinquaginta
 ex familiaribus. Eos misit Pelopidas Thebas.
 Quum autem morderet eum conductorum mer-
 cede militū proditio, acciperetq; pecuniam eorū
 maxima ex parte, liberosq; & coniuges Pharsali es-
 se, quibus, si esset potitus, satis ulturum se iniurias
 suas putabat, delectu habito nonnullorum The-
 salorum Pharsalum venit. Confestim ingresso eo
 oppidū superuenit cum exercitu Alexander. Exi-
 stimabat autem eum Pelopidas ad purgandum se
 præstò esse, ideo contendit ipse ad eū, non ignarus
 quidem nefarium hominem & latronem esse, sed,
 fretus vrbe Thebis suaq; autoritate & gloria, nihil
 timuit mali. Ille vbi inermem vidit solumq; ac-
 cidentem, iniecit confestim ei vincula, & Pharsa-
 lum occupauit, pauoremque & metum illis qui ei
 parebant cunctis incussit, verentibus ne à tam a-
 troci iniuria & audacia parsurus nemini esset, ita-
 que se aduersus quosuis homines & quacunq; in
 re gesturus velut vita tunc omnino deplorata. At
 Thebani, eo nuntiato, solliciti extemplo miserunt
 eò exercitū: cui, quòd infensitum essent Epami-
 nondæ, alios duces præfecerūt. Pelopidam tyran-
 nus Pheras abstraxit. vbi primum, qd abiectum in
 calamitate & infractū existimaret, omnibus per-
 misit eum alloqui. At postquam gementes Pelopi-
 das Pheres cōsolatus est, quòd nunc impenderet
 haud dubiè tyranno vindicta, atq; illi nuntiarī iuf-
 sit, absolum esse quòd miseris & innoxios ciues
 quotidie excrucieret & trucidaret, sibi verò, què
 E certò sciret si euasisset, pœnas ab ipso persequutu-
 rum, parceret, miratus animum & securitatē eius,

Quid properat, inquit, Pelopidas mori: Quo audi-
to, Vt tu, inquit, magis quam nunc execrandus
pereas maturius. De cætero prohibuit nequis pre-
rer domesticos eum adiret: Thebe verò, Iasonis fi-
lia, vxor Alexandri, quã accepisset de custodib. Pe-
lopidæ firmitudinem & celsitudinẽ animi eius, ex-
petiuit eum videre & cõuenire. Vt accessit ad eũ,
& velut mulier, magnanimitatem eius nõ ilico in-
tantis ærumnis perspexit, sed ex squalore, fordib.
& maligno victu cõiiciens acerba eum & indigna
illo nomine premi calamitate illacrymauit. Primũ,
incertus quænam mulier esset, mirabatur Pelopi-
das. vbi cognouit eam, (quod cõsuetudo ei & gra-
tia intercederet cum Iasone) compellauit eam no-
mine paterno. Quum diceret illa, Miseret me vxo-
ris tuæ, Me verò tui, inquit, quæ soluta feras Ale-
xãdrum. Hæc oratio pupugit Thebẽ. Quippe cru-
delitatem oderat flagitiãq; tyranni, qui præter cæ-
terã libidinem etiam minimũ natu fratrem eius in-
pellicatu habebat. Quare inuisit Pelopidã frequẽ-
ter, & quum libere euomeret apud eum miseras
suas, dedit ille animum ei & spiritus, atq; in Ale-
xãdrũ incendit eam. Vt verò prætoribus Theba-
norum expeditio in Thessaliam sine effectu fuit,
ob imperitiãq; vel fortunam infestã recesserunt
ignominiose, singulis dixit ciuitas decem millium
drachmarum multã, misitq; cũ copiis Epami-
nondam. Hic subito magnus motus fuit arrectorũ
claritate ducis Thessalorum. Fortunę autẽ tyranni
poterãt paruo momento conuelli. tanta formido
duces & familiares eius incesserat, tãtus ardor po-
pulares ceperat ad defectionem & expectatio fu-
turi, quasi tunc pœnas pendente ad specturos se ty-
rannũ. Verumenimvero Epaminondas, cui Pello-
pidæ incolumitate posteritis suũ decus erat, veri-
tus ne rebus cõquassatis & spe abscissa, feræ modo
verteret se Alexander in illum, lente prosequutus
bellum est, circumuagandoq; cũ apparatu bellico
& cunctãdo præparauit, & cõpressit tyratinũ, vt
nec peruicaciã eius & ferocitatem remitteret, ne-
que extimularet acerbicatem & iracundiã. Audie-
bat enim eius immanitatem, cõtemptumq; hone-
sti atque legum, viuos homines eum defodere, a-
lios pro ludo pellibus teetos aprorum & vrsarum
venaticis canibus immisissis decerpere & confice-
re iaculis, Melibteam & Scotusam fœderatas ci-
uitates & amicas in concione satellitibus vndiq;
circunfusis citra vllum discrimen ætatis contru-
cidasse, lanceam qua confoderat patruum Poly-
phronem consecrassẽ, eique redimitã vt deo im-
molare, atque Tychonem appellare. Quum ali-
quando tragædum Euripidis agentem Troadas
spectaret, proripuisse se ex theatro, missoque nun-
tio confirmasse hominem atque adhortatum, ne
ideo minus prosequeretur ludos, neque enim id-
circo discedere se quod eum fastidiret, sed quod e-
rubesceret ciues, si se, qui nullius vnquam ab se ne-
catorum fuisset captus misericordia, calamitati
illacrymantem Hecubæ & Andromaches conspi-
cerent. Ille tamen splendore ipso & nomine atq;
maiestate Epaminondæ ducatus percussus.

Gallus velut seruus premens alam horruit.
ac cito ad satisfaciendum legatos misit. Ille verò

τοὺς πολίτας, εἰ μηδένα πώποτε τῶν ἑσθ' αὐτῶν φονδολογῶν ἠλεηκῶς, ὅτι τοῖς Ἐκλέκταις καὶ Ἀνδρομαχῆς κακῶς
ὀφθίσεται δακρύων. εἰδὼς μὲντοι τὴν δόξαν αὐτὴν καὶ τοῦτομα καὶ τὸ πρῶτον τῆς Ἐπαμεινώνου στρατηγίας κα-
ταπλαγῆς, ἔπειθ' ἀλέκτωρ δούλος ὡς κλῆνας πλεόν' καὶ πῖς ἀπολογιστοῖς ταχὺ πρὸς αὐτὸν ἔπειπε. ὁ δ',

A Τίς (φησὶν) αὐτῶν Πελοπίδας ἀποθανῆν; κακῶς αὐ-
κρούσας, Ὅπως (εἶπε) σὺ τάχιον ἀπολή, μάλλον ἢ νῦν θε-
μισὶς ἡρόδοτος. εἰα πούτου διεκάλυπεν ἀντιχαιρὸν αὐτῶν
τοῖς ἐκτός. ἡ δ' ἠέβη θυγάτηρ μὲν Ἰάσονος οὖσα, γυνὴ δ'
Ἀλεξάνδρου, σωτηριόδοτος τῶν φυλακῶν τῶν Πελο-
πίδαν, τὸ παρὰ λέον αὐτῶν καὶ ἡγεμόν, ἐπεθύμησεν ἰδεῖν
τὸν ἀδελφεὸν παρεσιπεῖν. ὡς δ' ἦλθεν πρὸς αὐτὸν, καὶ
ἀτε δὴ γυνή, τὸ μὲν μέγεθος τοῦ εἴδους οὐκ ὄντως ἐν ὄσται-
τη συμφορᾷ κατείδεν, κούρα δ' καὶ σὺλῆ καὶ διαίτη τε-
κμηρομένη, λυτῶσα καὶ μὴ ἀπέποιθε τῆ δόξῃ πάγειν
B αὐτὸν, ἀπεδάκρυσεν τὸ μὲν πρῶτον ἀγνοῶν ὁ Πελοπί-
δας τίς εἴη γυναικῶν, ἐθαύμαζεν ὡς δ' ἔγνω παρεσηγῆ-
ρθεῖσεν αὐτῶν παρῶθεν· ἰὼ γὰρ τῶν Ἰάσονι στυγερῆς καὶ
φίλος. εἰπούσης δ' ἐκείνης, Ἐλεῶ σου τῆν γυναικῆ.
Καὶ γὰρ ἐγώ σε (εἶπεν) ὅτι ἀδελπὸς οὖσα ἑσσομένης Ἀλέ-
Ξανδρον. εἰδὼς ἔφη πως ὁ λόγος τῆς γυναικῆς. ἐβαρύνε-
το γὰρ τῆν ὁμότητα καὶ τῆν ἕβην τῆ τυραννίδος μετὰ τῆς
ἄλλης ἀσελγείας, καὶ τὸν νεώτατον αὐτῆς τῶν ἀδελφῶν
παδικῶν πεπονημένον. εἶδ' καὶ σιωπῶν φοιτῶσα πρὸς τὸν
Πελοπίδαν, καὶ παρρησιαζομένη πρὸς αὐτὸν ἔπαρξεν, ὡς ε-
C πίμπλατο θυμοῦ καὶ φρονηματος καὶ δεξιότητος πρὸς
τὸν Ἀλέξανδρον. ἐπεὶ δ' οἱ στρατηγῶν τῶν Θεσάλων εἰς
τῆν Θεσάλιαν ἐμβαλόντες ἐπείραξαν ὄσθεν, ἀλλὰ δι-
ἀπειρία ἢ δυστυχία ἀσθενῶς ἀνεχώρησαν, ἐκείνων μὲν ἔ-
κασοτὴ πόλις μυριάσι δ' ἄσχετος ἐζημίωσεν, Ἐπαμεινών-
δαν δ' μετὰ διωκόμενος ἀπέσειλαν. ὄντως οὖν κινήσις τε
μεγάλῃ Θεσάλων ἰὼ, ἐπαρομῶν πρὸς τῆν δόξαν τοῦ
στρατηγῶν, καὶ τὰ πρῶτα τῆ τυραννίδος ὄσθεν εἰδὼ
μικρῶς ἀπολωλένα. ὄσθεν οὖν ἐπεπείθειτο φόβος τοῖς πε-
D ρεῖ αὐτὸν ἡγεμόσι καὶ φίλοις, πρῶτον δ' οἱ πῖς ἑσσομένης ὄρ-
μῆ πρὸς ἀπόσασιν εἶχε, καὶ χερα τῶ μέλλοντος, ὡς κῶ ε-
πιφοιτοῖς δίκην δίδόντα τὸν τύραννον. οὐ μὲν δ' ἔ-
παμεινώνδας τῆν αὐτῶν δόξαν ἐν ὑτέρῳ τῆς Πελοπίδου
σωτηρίας ἠτέλεσεν, καὶ δεδουκῶς μὴ τῶν πρῶτων
πρῶτων, ἀπογοῖς εἰαυτὸν Ἀλεξάνδρου, ὡς ἀρ' ἠέβη
τετραπῆται πρὸς ἐκείνον, ἐπικρατεῖτο τῶ πολέμου, καὶ κῶ-
κῶ πρὸς τῆ πρῶτα καὶ τῆ μελλήσῃ, κατεπεδίωξε
καὶ σιωπῶν τὸν τύραννον, ὡς μήτε ἀεῖνασθ' ὁ αὐτῶν
αὐτῶ καὶ δρασιόδοτον, μήτε τὸ πικρὸν καὶ θυμοῦ δῆς
E ἔξερεθίσσῃ, σωτηριόδοτος τῆν ὁμότητα καὶ τῆν ὀλιγωρίαν
τῶν καλῶν καὶ δικαίων, ὡς ζῶντας μὲν ἀδελφοὺς κατὰ-
ρυπῆν, ἐτέροις δ' ἐδουκῶς σταν ἀγρίων καὶ ἀρκίων πρῶτων,
καὶ τοῖς ἠρωδικοῖς ἐπάγων κῶνας, δέσποτα καὶ κατηκόν-
ζε, παδικῶν τῶν πρῶτων. Μελεβοία δ' καὶ Σκερῶσις,
πολεσὶν ἐν ὄσθεν καὶ φίλας, ἐκκλησιαζόμενος πρῶτων
σας ἅμα τῶς δορυφόροις, ἠέβησεν ἀπέσφαξε. τῆν δ' ὄσθεν
ἢ Πολύφρονα τὸν τῶν ἀπέκλειεν, κατερώσας καὶ κατὰ-
φέλας, ἔθυσεν ὡς ἀρ' ἠέβη, καὶ Τύχωνα παρεσηγῆρθεῖν. ἔ-
F γῶν δὲ ποτε τῶν ἠέβησεν Εὐειπίδου Τρωάδας ἑσσομένης
νομῶν, ὡχετο ἀπὸ τῶν τῶν ἠέβη, καὶ πῖς πρὸς
αὐτὸν ἐκέλευε παρῶν, καὶ μὴδὲν ἀγῶν ἔσσοται ἀπὸ τῶ πρῶ-
των οὐ γὰρ ἐκείνη καταφροναῖν ἀπέλειν, ἀλλ' ἀγῶν ὄσθεν
BB ij

συντάσσει μὲν εἰρήνην καὶ φιλίαν πρὸς τοιοῦτον ἀνδρα
 Θηβαίους οὐχ ὑπέμεινεν· σπεισάμενος ὁ τριακονθημέ-
 ρος ἀποχὰς τῷ πολέμῳ, καὶ λαβὼν τὸν Πελοπίδην καὶ τὸν
 Ἰσμιλίαν, ἀνεχώρησεν. οἱ δὲ Θηβαῖοι, πρὸς τῷ Λακεδαί-
 μονίων καὶ τῷ Ἀθιναίων ἀδούμοι πρὸς τὸν μέγαν βα-
 σιλέα πρέσβεις ἀναβάνοντας ὑπὲρ συμμαχίας, ἐπεμψαν
 καὶ αὐτοὶ Πελοπίδην, ἄριστον βουλευσάμενος πρὸς τὴν δό-
 ξαν αὐτῶν. πρῶτον μὲν γὰρ ἀπέβηκε διὰ τῆς βασιλείας ἐπι-
 αρχῶν, ὀνομαστὸς ὢν καὶ περὶ βόητος. οὐ γὰρ ἠρέμα διήκε τῆς
 Ἀσίας οὐδὲ ἐπὶ μικρῶν ἢ δόξα τῆς πρὸς Λακεδαίμονιους
 ἀγῶνων, ἀλλ' ὡς πρῶτος ἐπιτῆς ἐν Λακωνίᾳ μάχης ἐξ-
 ἔδραμε λόγος, αἰετῶνος καὶ πρῶτος ἐπὶ τῆς ἀπορρώμα-
 τος, αὐξανομένη καὶ ἀναβάνουσα πορρωτάτω κατέχευε· ἐ-
 πίπτα τοῖς ἐπὶ θύραις σαφάπαις καὶ στρατηγῶσι καὶ ἡγε-
 μόνισι φθῆις, θάρμα καὶ λόγον παρέχεν, ὡς οὐκ ἀνὴρ ὄντι
 ὁ γῆς καὶ θαλάσσης ἐκβαλὼν Λακεδαίμονιους, καὶ συ-
 φείλας ὑπὸ τὸν Γέτορον καὶ τὸν Εὐρώταν τὴν Σπάρτην,
 τὴν ὀλίγην ἐμπροσθεν βασιλεῖ τῶν μεγάλων καὶ Πέρσας
 δι' Ἀγησιλάου τὸν πρὸ Σούσων καὶ ἐκβαταίων ἐπὶ τῶν με-
 νι πόλεμον. ταῦτ' οὖν ὁ Ἀβραξέρξης ἔχαιρεν καὶ τὸν Πε-
 λοπίδην ἐπὶ μάλλον ἐθαύμαζε τῆ δόξῃ καὶ μέγα ἐποίησε τῆς
 ἡμέρας, ὑπὸ τῆς μεγίστων ἀδαμονίσεσθαι καὶ θεραπυε-
 σθαι βουλευόμενος δοκεῖν. ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν ὄψιν αὐτῶν εἶδεν,
 καὶ πῶς λόγους κατενόησε, τῆς μὲν Ἀθηναίων βεβαιοτέρους,
 τῆς δὲ Λακεδαίμονίων ἀπλουτέρας ὄντας, ἐπὶ μάλλον ἠ-
 γάπησε καὶ πάρος βασιλικῶν παθῶν, οὐκ ἀπεκρύφατο
 τὴν πρὸς τὸν ἀνδρα ἡμίω, οὐδὲ ἐλάθε τοῖς ἄλλοις πρέ-
 σβεις πλείστον ἐκείνων. καί τοι δοκεῖ, μάλιστα τῆς Ἑλ-
 λῶν Ἀνταλκίδα ἡμισησῶν τὸν Λακεδαίμονιον, ὅτι τὸν σέ-
 φανον ὄντων πίνων ἀπέειπετο, βάψας εἰς μύρον ἀπέστρεψε.
 Πελοπίδα δὲ οὕτω μὲν οὐκ ἐπέβησεν, δῶρα δὲ λαμ-
 πορότατα καὶ μέγιστα τῆς νομιζομένων ἐξέπεμψεν, καὶ τὰς
 ἀξιώσεις ἐπεκύρωσεν, ἀλλ' ἐνόμοισι μὲν εἶπε τοῖς Ἑλλήνας, οὐ-
 καίσθαι δὲ Μεσσηνίῳ· Θηβαίους δὲ πατερικῶσι φίλους νομί-
 ζεσθαι βασιλέως. ταῦτας ἔχων τὰς ἀποκρίσεις, τῆς δὲ
 δῶρων ὁσδὲν, ὅ, τι μὴ χεῖρος ἢ σύμβολον καὶ φιλοφρο-
 σιότητος, δὲ δῶρον, ἀπέστρεψε. ὁ καὶ μάλιστα τοῖς ἄλλοις πρέ-
 σβεις διέβαλεν. Τιμαγόρου γοῦν Ἀθιναίων κείναυτος ἀπέ-
 κλειναν, εἰ μὲν ἐπὶ τῶν πλεόντων τῆς δωρεῶν, ὀρθῶς καὶ δικαίως,
 οὐ γὰρ μόνον χειροῖν ὁσδὲν ἐργάσιον ἐλάθει, ἀλλὰ καὶ κλί-
 νῶ πολυτελεῖ, καὶ φράσας θεράποντας, ὡς τῆς Ἑλλῶν
 οὐκ ἐπισταυμένων· ἐπὶ δὲ βούδ' ὀργισθέντα καὶ βουκόλους, ὡς
 δὴ πρὸς ἀρρωστίαν ἵνα γάλακτος βοείου δούλωσεν. τέλος
 δὲ κατέβηκεν ἐπὶ τῶν λαοῦ ἐν φορείᾳ καὶ νομιζόμενος, καὶ
 τεσσερα τάλαντα τοῖς κημίσι μισθοῦ ἐδόθη πρὸς βασι-
 λέως. ἀλλ' εἰκοθεν οὐχ ἡ δωρεδοχία μάλιστα παρεξέωσεν τῆς
 Ἀθιναίων· (Ἐπικρατοῦ γοῦν ποτὲ τῷ σκελοφόρου, μήτε
 δρῶνόμενος δῶρα δέξασθαι πρὸς βασιλέως, ψήφισμά
 τε γράφειν φάσκοντος, ἀπὲρ τῆς ἐνεία δρῶντων, χρεῖ-
 νεῖσθαι κατ' ἐνιαυτὸν ἐνεία πρέσβεις πρὸς βασιλέα τῆς
 δημοτικῶν καὶ πειρητῶν, ὅπως λαμβάνοντες ὑποράσιν, ἐ-
 γλάσθαι δὲ ἡμῶν) ἀλλ' ὅτι Θηβαίους ἐγγυόει πάντα, χαλε-
 πῶς ἐφερον, οὐ λογιζόμενοι τὴν Πελοπίδου δόξαν, ὅσοι ἢ
 ῥητορικῶν καὶ λόγων κρείττων, παρ' αἰδοσθῶν θεραπυόντι
 τοῖς τῆς ὁπλων αἰετῶν καὶ κρηταιότητος. ἢ μὲν οὖν πρέσβεία τῶν Πελοπίδα πρὸς ἐθῆκεν οὐ μικρῶν εὐνοῖαν ἐπὶ μελῶν,

A firmare inter Thebanos & istum hominem non
 sustinuit pacem & amicitiam, sed pactis induciis
 triginta dierum, receptisque Pelopida & Isme-
 nia reduxit exercitum. Porro Thebani legatos
 odorati de societate à Lacedæmoniis & Athe-
 niensibus ad magnum regem mitti, legauerunt
 ipsi quoque Pelopidam, prudenti sanè ob cele-
 bre nomen eius consilio. Primum enim ascen-
 dit per regis prouincias nobilis & celebratus.
 Neque enim segniter percurrerat Asiam neque
 obscure pugnarum cum Lacedæmoniis commif-
 farum splendor. Verùm ut primus de prælio Leu-
 ètrico increbuit rumor, recentis semper alicuius
 accessione victoriæ increfcens atque ascendens,
 ad superiores prouincias longissimè dispersus fuit.
 Deinde aulicorum oculis, satraparum, ducum,
 & principum subiectus, in magna fuit apud eos
 admiratione & sermone. Hunc illum esse virum
 qui terra marique Lacedæmonios profligasset,
 Spartamque, quæ non multo antè regi magno &
 Persis, duce Agefilao, de Sufis & Ecbatanis intu-
 lerat bellum, intra Taygetum & Eurotam rede-
 gisset. Erant hæc grata Artaxerxi, qui, quo vider-
 eretur suspici & coli à summis viris, magis auxit
 existimationem Pelopidæ, & extulit eum hono-
 ribus. Ut verò vultum eius aspexit & orationem
 audiuit Attica grauiorem, & simpliciore m Laco-
 nica, impendio magis complexus est eum, atque
 animo verè regio non dissimulauit quanti illum
 faceret. Neque clam fuit cæteros legatos pluri-
 mum illi tribuere: quamuis videretur inter Græ-
 còs eximio honore Antalcidam prosequutus La-
 cedæmonium fuisse, quòd coronam, quam in
 conuiuio capite gerebat, in vnguento mersam ei
 misisset. At cum Pelopida non egit tanta licen-
 tia, sed munera ei splendidissima & amplissima,
 quæ de more erant, misit, & postulata eius con-
 firmavit ut Græci immunes suis legibus agerent,
 Messene coleretur, Thebani amici paterni regis
 haberentur. Cum his responsis nullo dono, nisi
 quod gratiæ & beneuolentiæ esset pignus, acce-
 pto ditcessit. Quæ res reliquos legatos fugillauit
 præcipuè. siquidem Timagoram populus Athe-
 niensis damnauit necauitque, si ob multitudinem
 donorum, rectè atque ordine. Neque enim au-
 rum modò & argentum acceperat, verum etiam
 pretiosum lectum & seruos lectisterniatores, tan-
 quam rudibus ad ista Græcis: insuper lxxv. vac-
 eas cum bubulcis, tanquam lacte bubulo ad va-
 letudinem opus haberet: denique fuit lectica ad
 mare delatus, ac quatuor talenta lecticariis mer-
 cedis præbita à rege. Atqui non videntur ob
 fordes illas præcipuè exarsisse in eum Athenien-
 ses, quando Epicrate lixa olim nec dissimulante
 dona se ab rege accepisse, & proficiente rogatio-
 nem se laturum, ut nouem archontum loco, no-
 uem quotannis legatos ad regem ex popularibus
 & tenuioribus designarent, quo muneribus au-
 ctiores forent, attrisit populus. Cæterum quòd
 omnia tributa Thebanis fuissent, id eos momor-
 dit: non reputantes Pelopidæ gloria quàm mul-
 tis splendidis dictionibus & orationibus apud ho-
 minem qui semper coleret bellica laude præstan-
 tes, præcelleret. Atque hæc legatio quidem non
 mediocre regresso domum Pelopidæ studium,

καὶ βόρυς Palmet.

ob Messenes restitutionem & aliorum Græcorum, libertatem peperit. At quia Alexander Phœtus iterum ad ingenium suum relapsus non pauca oppida Thessalis ademerat Phthiotis, vniuerso nomini Achæo atq; Magnetum genti imposuerat præsidium, ad nuntium reuertentis Pelopidæ miserunt confestim ciuitates legatos ad petendum suppeticas & illum ducem. Ea quum Thebani libentes sciuisent, omniaq; protinus parata, ac dux iam esse profecturus, sol defecit, & caligo occupauit interdiu urbem. Hoc ostento cernens Pelopidas trepidantem ciuitatem, non putauit pauidos & languescentes extrudendos, neque periculo obicienda septem millia ciuium, sed solum se dedit Thessalis, trahensque secum trecentos equites voluntarios & externos, profectus est obnuntiantibus vatibus & reliquis ciuibus inuitis: magnum enim existimabant de cælo & inclyto viro factum portentum. At ille cum maiore ira ex prioribus contumeliis exarserat in Alexandrum, tum spondebat sibi ex colloquiis cum Thebe habitis, domum se eius affectam & exulceratam reperiturum. Potissimum autem cum splendor facti acuit auentem & annitentem quo tempore Lacedæmonii Sicilia tyranno Dionysio duces & præfectos mittebant, & præbitorem Athenienses habebant Alexandrum, eique æneam statuum ut benemerenti posuerant, tunc Græcis ob oculos ponere, solos esse Thebanos qui belligerarent pro oppressis tyrannide, & iniustos per Græciam & violentos dominatus obtererent. Ut ergo Pharsalum vent & delectum habuit, mouit raptim in Alexandrum. Qui paucos Thebanos cernens cum Pelopida, quum duplo plures ipse pedites quam essent Thessali, haberet, occurrit ei ad fanum Thetidis. Quum Pelopidam autem moneat quidam, magna manu tyrannum adesse, Bene habet, inquit, plures enim viucemus. Tumuli cōuexi & excelsi circa Cynoscephalas appellatas, exportecti aduersi ad medium campi erant: hos occupate ambo peditatu institere. Equites autem Pelopidas, qui multi & fortes erant, immisit in hostium equitatum. Vbi hi victores, & fugientium tergis inhaerentes, delati sunt in campum, Alexander vero colles illos conspectus est tenere, & in peditatum Thessalorum ferius aduentantem, ad aspera que atque edita eluctantem inuectus, primos interfecit, reliqui vulnerabantur impune. Eo Pelopidas animaduerso, reuocauit equites, & in globum hostium imperauit dare impressionem. Ipse arrepto clypeo raptim succurrit iis qui in colibus pugnant, ac per postremos erumpens in primam aciem, tantum roboris & alacritatis addidit omnibus, ut viderentur etiam hostibus alii esse facti, ac tum corporibus tum animis incumberet. Duas iam aut tres impressiones propulsauerant, quum vident & hos magna vi irumpentes, & reuertentem ab insequendo equitatum, tunc vero gradum retulerunt. Pelopidas ex edito contemplatus totam hostium aciem nondum quidem vertisse terga, sed fluctuantem vndique & tumultuantem, substitit, ac circumlatis oculis requisit Alexander.

τοὺς ἐπιβάνοντας ὁρώσας, καὶ τὴν ἵππων ἀπὸ τῆς διώξεως ἀνατρέφουσαι, εἶσαν, ὅτι σιέλας ποιούμενοι τὴν ἀναχώρησιν. ὁ δὲ Πελοπίδας, ἀπὸ τῆς ἀκρων κατιδὼν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τῆς πολέμιων οὐπὼ μὲν εἰς φυγὴν τετραμμένον, ἤδη δὲ θορύβου καὶ ταραχῆς ἀναπιμπλάμενον, ἔβη, καὶ παύσασθαι αὐτὸν, ζητῶν τὸν Ἀλέξανδρον.

A Διὰ τὸν Μεσσηνῆς σωοικισμόν καὶ τὴν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀβουομίαν. Ἀλέξανδρον δὲ τῆς Φεραίου πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν φύσιν ἀναδραμόντος, καὶ Θεσσαλῶν μὲν ὅσα ὀλίγας περικύκλιον πόλεις, Φθιώτας δὲ καὶ Ἀχαίους ἀποδύσας καὶ τὸ Μαγνητῶν ἔθνος, ἐμφρουρῶν πεποιήμενον. πωθησόμενα Πελοπίδαν ἐπιδμήκεν, αἱ πόλεις δὲ τῆς ἐφεσβόλου εἰς Θήβας, ἀποδύσας διώσασιν καὶ στρατηγὸν ἐκείνον. ψηφισαμένων δὲ τῶν Θηβαίων περὶ τῆς καὶ τῶν πόλεων ἐπιπέδου ἡρομένων, καὶ στρατηγῶν παρὲς ἕξοδον ὄντος, ὁ μὲν ἡλῖος ἐξέλιπεν, καὶ σκότος ἐν ἡμέρᾳ τὴν πόλιν ἔβη. ὁ δὲ B Πελοπίδας ὄραν παρὰ τὸ φάσμα σκουτίζομενους ἀποδύσας, ὅσα ἔπειτα δὲν βιάζεσθαι καταφόβους καὶ δυσέλπιδας ὄντας, ὅσα δὲ ἀποκινδυνώθειν ἐπιχειροῦσι πολίταις. ἀλλ' ἐαυτὸν μόνον τοῖς Θεσσαλοῖς ἐπιπέδους, καὶ τειραχούσι τῶν ἵππων ἐβλάστας ἀναλαβὼν καὶ ξένους, ἐξώρμησεν, οὔτε τῶν μενύτων ἑώντων, οὔτε τῶν ἄλλων συμπερυσμουμένων πολιτῶν. μέγα γὰρ ἐδόκει καὶ παρὰ τὸν ἄνδρα λαμπερῶν ἐξ οὐρανοῦ γεγενῆσθαι σημεῖον. ὁ δὲ μὲν καὶ δι' ὄργην ὦν κατῆλθε, θερμότερος ὅτι τὸν Ἀλέξανδρον ἠλπίζε δὲ καὶ τὴν οἰκίαν αὐτῆς ἰσοδοῦσαι ἦδη καὶ διεφθαρμένῳ δὴρῆσιν, ἐξ ὧν διείλετο τῇ Θήβῃ. μέγιστα δὲ αὐτὸν καὶ παρεκάλει ὁ τῆς παραξέως κάλλος ἐπιτυμωῦτα καὶ φιλοτιμούμενοι, ἐν οἷς χρόνοις Λακωνῶν μόνιοι Διονυσίω τῷ Σικελίας τυραννῶ στρατηγῶ καὶ ἀρμύσας ἐπερῶπον, Ἀθηνῶσι δὲ μισθοδοτῆν Ἀλέξανδρον εἶχον, καὶ χαλκῶ ἴσασαν ὡς ἀεργέτιν, τότε τοῖς Ἑλλησιν ἐπιδείξασθαι Θηβαίοις μόνους ὑπὸ τῶν τυραννῶν στρατοδούμοις, καὶ καταλύοντες ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἑσθάνοιμοι καὶ βιάμοις δυναστείας. ὡς οὖν εἰς Φάρσαλον ἔλθων ἠεργίζε τὴν διώσασιν, ὅσα ἐβάδιζε ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον. ὁ δὲ Θεσσαλοῖς μὲν ὀλίγοις παρὰ τὸν Πελοπίδαν ὄραν, αὐτὸς δὲ πλείους ἔχων ἢ διπλασίοις ὀπλίταις τῶν Θεσσαλῶν, ἀπὸ πύργου παρὰ τὸ Θεπέδιον. εἰπόντος δὲ πινος τῷ Πελοπίδᾳ πολλοὺς ἔχοντα τὸν τύραννον ἐπερχοῦσθαι, Βέλιον (ἐφῆ) πλείονας γὰρ νικησοῦσθαι. ἀπεινόντων δὲ παρὰ τὸ μέσον κατὰ τὰς καλουμένας Κυνὸς κεφαλὰς λόφων περικλυτῶν καὶ ὑψηλῶν, ὤρμησαν ἀμφοτέρωθεν τοῖς κατὰ λαβεῖν τοῖς περὶ τοῖς δὲ ἵπποις ὁ Πελοπίδας, πολλοὺς κάρατοὺς ὄντας, ἐφῆκε τοῖς ἵπποισι τῶν πολεμίων. ὡς δὲ οὗτοι μὲν ἐκράτουν, καὶ συνεξέπεσον εἰς τὸ πεδίον τοῖς φθούροις, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ὤφθη τοῖς λόφοις κατὰ λαβῶν, τοῖς ὀπλίταις τῶν Θεσσαλῶν ὑπερῶν ἐπερχομένοις, καὶ παρὰ τὸν ἵππον καὶ μετῶρα χεῖρα βιάζομενοις ἐμβασίων, ἐκτείνε τοῖς πρώτοις, οἱ δὲ ἄλλοι, πληγὰς λαβόντες ὅσα δὲν ἔπερασον. κατιδὼν οὖν ὁ Πελοπίδας, τοῖς μὲν ἵπποις ἀνεκράτουν, καὶ παρὰ τὸ συνεπῆκος τῶν πολεμίων ἐλάοντι ἐκέλευεν. αὐτὸς δὲ συνεμίξε δρόμῳ τοῖς παρὰ τοῖς λόφοις μαχομένοις, ὅσα τὴν ἀσπίδα λαβὼν καὶ διὰ τῶν ὀπισθεν ὤσασθαι εἰς τοῖς πρώτοις, ἑσθάντην ἐνεποίησε ῥώμην καὶ περὶ τῶν ἀπασιν, ὡς τε καὶ τοῖς πολεμίοις ἑτέροις δοκεῖν γερονότας καὶ σώμασι καὶ ψυχῆς ἐφῆκεσθαι. καὶ δύο μὲν ἢ τρεῖς ἀπεκρούσαντο παρὰ τὸν ἵππον, ὄραντες δὲ καὶ τούτοις

& cum invidia honoratorum & odio cogentium, nullum significauerunt studium vel honorem, sed barbaricum fastum, sed luxum, sed insolentiam, opes in res vanas & illaudatas effundentium. At vit popularis, quem peregre fato functum, non coniuge, non liberis, non presentibus propinquis, nemine rogante vel compellente, tam multi populi & ciuitates certatim pro se quique profequuti sunt, extulerunt & coronis decorarunt, iure visus est summam assequutus beatitudinem. Non enim (vt Æsopus ait) mors est felicitum acerbissima, verum beatissima: quæ res bonorum virorum lætas securo loco deposuit, & fortunæ declinauit conuersionem. Melius ergo Lacon ille qui Olympionicem Diagoram, quum spectasset filios ille victores Olympiæ, spectasset etiam nepotes ex filiis & filiabus, saluans, Morere Diagora, inquit: non enim in cælum ascensurus es. Olympicas autem & Pythicas laureas nemo, opinor, in vnum collectas omnes vni dignetur conferre Pelopidæ certaminum: quæ quum multa decertasset, & victor euassisset, vitamque pene omnem gloriose & honorifice traduxisset, tandem in decimatertia bæotarchia, coniunctum cum tyranni oppressione decus obiens, pro Theffalorum expirauit libertate. Mors eius quanuis valde grauis fuerit sociis, magis fuit tamen fructuosa: siquidem Thebani simulatque factum Pelopidæ intellexerunt, nulla interposita viciscendi mora, eduxerunt raptim, Malcite & Diogitone ducibus, exercitum septem millium peditum & septingentorum equitum. Quum autem reperissent deiectum Alexandrum & viribus truncatum, compulerunt eum vt Theffalis, quæ ademerat iis, oppida restitueret, Magnetas, Phthiotas, Achæos liberaret, & præsidia inde deduceret, denique ipse iuraret eosdem se quos Thebanos, hostes habiturum. hac multa fatiati Thebani fuere. Quas verò paulo post ob Pelopidam pœnas diis dederit cōmemorabo. Theben eius coniugem primum Pelopidas (vti diximus) docuit ne trepidaret splendorem & apparatus tyrannidis externum armis vallatum & fugitiuis. Deinde ipsa metuens hominis perfidiam, & crudelitatem exosa, coitione cum tribus fratribus suis facta, Tisiphono, Pytholao, Lycophrone, insidias ei ad hunc modum fruit. Cætera ædium tyranni statio excubantium seruabat, cubiculum verò vbi solebant quiescere in edito erat, pro quo canis deligatus, omnibus, nisi ipsis & vni seruo qui eum curabat, horrendus, agebat excubias. Quo tempore eum statuerat Thebe adoriri, fratres iam de die in conclaue quoddam abdiderat propinquum. Ea more suo ad Alexandrum sola iam sopitum ingressa, ac mox egressa, seruo foras iussit canem abducere, velle illum dicens quiete dormite. Scyllas etiã, verita ne strepitum ederent ascendentes adolescentibus, constrauit lana. Inde ad thalamum fratres gladiis accinctos adduxit: quibus pro foribus relictis, ingressa est ipsa. Ensem, qui supra caput eius suspresus erat, detractum in signum, recubuisse eum somno stratum, ostendit fratribus. Hic adolescentes terrore exanimatos & torpescentes illa lacerans probris ac frendens deiecit,

A χαι μὲν Φθόνου τῆς τυρόντων, καὶ μίσητος τῆς βιαζομένων, ἔ-
 δεμάς χαι τοῦ ὄσθι πμῆς, ὄσθι τῆς βαρβαρικῆς, καὶ
 τευφῆς καὶ ἀλαζονείας ὀπίδξεις, εἰς κετὰ καὶ ἀζήλα τῶ
 παραιοσίαι ἀγαπημένων. ἀνὴρ δὲ δημοτικὸς ὀπί ξένης τε-
 θηκῆς, οὐ γυμνακῆς, οὐ παίδων, οὐ συγγενῶν παρόντων, οὐ
 δεομένου υἱός, οὐκ ἀνακείζοντος, ἔπειθ δὴ μὲν ἱσοσύτων καὶ
 πόλεων ἀμυλλωμένων παρπεμπόμοτος καὶ σικεκεκρημίζο-
 μέτος καὶ γεφαιούμοτος, εἰκότως ἐδόκει τὸν τελειότατον ἐ-
 πέχην ὀδαμονισμόν οὐ γὰρ (ὡς Αἰσωπος ἔφασκε) χαλε-
 πώτατός ἐστιν ὁ τῆς ὀτυρωῶτων θάνατος, ἀλλὰ μακαριώ-
B πατος εἰς ἀσφαλῆ χώρην καὶ ὀπασξίας καταπήμετος
 τῆς ἀγαθῶν καὶ τῶν μὲν ἀβάλλεσθαι ἀπολιπῶν. δὲ
 βέλιον ὁ Λάκων τὸν ὀλυμπιονίκην Διαγῶρην ὀπιδόντα
 μὲν ὑπὸς γεφαιούμοτος ὀλυμπιάσιν, ὀπιδόντα δὲ ὑνοῖς
 καὶ θυγατείδος, ἀσασάμοτος, Κάτθανε (εἶπε) Δια-
 γῶρας οὐκ εἰς τὸν ὀλυμπον ἀναβήση. καὶ τῆς ὀλυμπικῆς
 καὶ πυθικῆς νίκης οὐκ ἔμ (οἶμα) τίς εἰς τὸ αὐτὸ σικεῖς ἀ-
 πάσας, ἐνὶ τῆς Πελοπίδου παρβαλεῖν ἀγῶνων ἀξιώσθεν,
 οἰς πολλοῖς ἀγῶσιμότος καὶ κεπορθώσας, καὶ τῆς βίου τῆς
 πλείστον ἐν δόξῃ καὶ ἡμῆ βιώσας τέλος ἐν τῆς τεισοκαδε-
C κέτῃ βοιωπαρχία τυραννοκτονία μεμιγμένῳ ἀεισίαι ἀ-
 εις εἰων, ἔπειθ τῆς τῆς Θεσσαλῶν ἐλθθεῖας ἀπέθανεν.
 ὁ τῆς θάνατος αὐτῆς μετὰ μὲν ἐλύπησε τοῖς συμμαχοῖς,
 μίζονα τῆς ὀφέλυσεν. Θεβαῖοι γὰρ, ὡς ἐπύθο. το τῶ τῆς Πε-
 λοπίδου τελευτήν, ὄσθι μὲν ἀναβολῆ ποιησάμοτος τῆς
 ἡμφοῖας, καὶ πάρος ἐς ἐπύθοσαν ὀπλῆτας ἐπῆακισχλίοις,
 ἱπαυτοῖς δὲ ἐπασαχοῖς, ἡγρυμῆς Μαλκίτου καὶ Διογίτο-
 νος. καὶ ἀλαζόντες τῆς συνεσάλμενον καὶ παρκεκεκρημμένον τῆς
 διωάμεως Αἰλέξανδρον, ἡνάκησαν Θεσσαλοῖς μὲν ἀπο-
 δουῶν καὶ πόλεις αἰς εἶχεν αὐτῶν, Μάγνητας τῆς καὶ Φθιώ-
D τας καὶ Ἀχαροῖς ἀφ εἰνα, καὶ τῆς φεσυρας ἔξαγαγεῖν ὀμό-
 σα τῆς αὐτῶν, ἐφ οἰς αἰ ἡγῶνται Θεβαῖοι καὶ κελθῶσιν, ἀ-
 χουθῆσθην. Θεβαῖοι μὲν οὖν τούτοις ἡκείσθσαν. ἡ τῆς ὀ-
 λήρον ὑπερῶν τοῖς θεοῖς ἔπειθ Πελοπίδου δίκη ἐδόκεν, διη-
 γήσθη. Θεβαῖοι τῆς συνοικῶσαι αὐτῆς, παρῶν μὲν (ὡς εἶ-
 ρηται) Πελοπίδου ἐδίδαξε μὴ φοβεῖσθαι τῆς ἔξω λαμπαρῆ-
 τητα καὶ παρκαδῆ τῆς τυραννίδος, εἰτὸς τῆς ὀπλων καὶ τῆς
 φυλάδων οὐσαν. ἐπέτα τῆς φοβουμένη τῆς ἀπισίαν αὐτῆς, καὶ
 μισοῦσα τῶ ὀμότητα συνθεμένη μετὰ τῆς ἀδελφῶν, βιαν
E ὄντων, Τισιφόνου, Πυθολάου, Λυκόφρονος. ἐπεχέρει τὸνδε
 τὸν ἔσπον. τῶ μὲν ἀλλῶ οἰκίαν τῆς τυραννοῦ κατεῖχον αἰ
 φυλακαὶ τῆς παρκακίερδόντων, ὁ τῆς θάλαμος ἐν ᾧ κα-
 θεύδην εἰώθησαν, ἔπειθ ὡς ἡ, καὶ παρῶ αὐτῆς φυλακῆς εἶ-
 χεν κῆων δεδεμένος, πᾶσι φοβερός πλῆν αὐτοῖς ἐκείνοις καὶ
 ἐνὶ τῆς οἰκετῶν τῆς ἐφοῖν. καὶ ὄν οὖν ἐμελλε κερεθῆ ὀπτιχῆ-
 ρῆν ἡ Θεβῆ, τοῖς μὲν ἀδελφοῖς ἀφ ἡμέρας εἶχε πλησίον
 ἐν οἰκῶ πνὶ κεκρυμμένοις. εἰσελθούσα τῆς ὡς παρῶ εἰώθει μόνη
 παρῶ τὸν Αἰλέξανδρον ἡδὴ καθεύδοντα καὶ μετὰ κερεθῆ πᾶ-
 λιν παρελθούσα, τῆς μὲν οἰκέτη παρῶταξεν ἀπάγην ἔξω
 τὸν κῆνα. βέλεσθαι γὰρ ἀναπαύεσθαι μὲν ἡσυχίας ἐκείνον.
F αὐτῆ τῆς τῆς κλίμακα, φοβουμένη μὴ κτύπον παρῶ τῆς
 νεανίσκων ἀναβανόντων, ἐρείοις κατεσφύρεσεν εἰτα ἔπτος ἀνα-
 γαυῶσα τοῖς ἀδελφοῖς ξιφῆρας, καὶ ἔπασα παρῶ τῆς θυραῖν,

εἰσῆλθεν αὐτῆ, καὶ κατεῖχε τὸ ξίφος ὑπὸ τῆς κεφαλῆς κρημάμοτος, σημεῖον εἶν τῆς κατεῖχεσθαι τὸν ἀδελφὸν καὶ κα-
 θεύδην ἐδίδξεν. ἐκπεπλεγμένων τῆς νεανίσκων, καὶ κεποκωῶτων, κακίζουσα καὶ διομυμῆ μετ' ὀργῆς,

αὐτὴ τὸν Ἀλέξανδρον ἐξεγείρατο μινύσθη τὴν παρὰ τὴν αἰ-
 ρωμένην αἰσὶς ἀμαχίαν φοβηθέντας εἰσήγαγε καὶ ἐπέστησεν τῇ
 κλίνῃ, προσφέρουσα τὸ λύχνον. τὸ δ' ὁ μὲν τὰς πόδας κατεῖχεν
 πιέσας, ὃ δ' ἔκκεφαλὴν λαβόμενος τῆν τετραχὴν ἀπέκλασεν, ὃ
 δ' ἕβριος τὰ ξίφη τύπων αὐτὸν διεχρύνετο· τὰ μὲν τὰ χεῖρ τε-
 λάτωις, ἄρτερον ἴσως ἢ ἄρτερον ἰὼ ἀποθανόντα· τὰ δ' ὁ μόν-
 ος, ἄρτερον τύραννος ὑπὸ γυναικὸς ἰδίας ἀπολέσθαι, καὶ τῇ
 μὲν τὰνατον ἀκίαν τὸ σῶμα, ριφέντος καὶ πατηθέντος ὑ-
 πο τῆν Φεραίων, ἀξία πεπονηθέντα διέξαλλε τῆν ἀθανομη-
 μάτων.

Π Λ Ο Υ Τ Α Ρ Χ Ο Υ
 Μ Α Ρ Κ Ε Λ Λ Ο Σ .

M Αρχὴν δὲ Κλαύδιον τὸν πεντάκις ὑπα-
 τίστατα Ρωμαίων, Μάρκου μὲν
 ἰὸν ἡμέρας λέγουσιν, κληθεῖσθαι τῆν
 ἀπὸ τῆς οἰκίας πατρὸς Μάρκελλον, ὃ-
 τὸν ἔστιν, Ἀρτίον, ὡς φησὶ Περσέδωνος.
 ἰὼ δὲ τῆ μὲν ἐμπειρία πολεμικῆς, τὰ
 δὲ σῶμα ῥωμαλέος, τῆ δὲ χεῖρ πλήκτις, τῆ δὲ φύσις φιλο-
 πόλεμος. καὶ τούτω δὴ πολὺ δὲ γαῦρον καὶ ἀγέρον ὄντι φη-
 νων ἐν τοῖς ἀγῶσιν, τὰ δὲ ἄλλα ἔσπευ, σάφρων, φιλόδη-
 πος, Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ λόγων, ἀχει τὸ πᾶν καὶ συμ-
 μάσθαι τὰς κατορθώσας ἐραστῆς, αὐτὸς δὲ ὑπὲρ ἀρλιῶν ἐφ'
 ὅσον ἰὼ παρόντος ἀσκήσασθαι μαθεῖν ὅσα δὲ, χέμενος. εἰ γὰρ
 ἄλλοις ἴσιν ἀδελφοῖς ὁ θεός, ὡς φησὶ Ὀμηροῦς εἴρηκεν, Ἐκ
 νεότητος ἔδωκε καὶ εἰς γῆρας ἑλυπτομένη Ἀργαλέοις πολέμοις,
 καὶ τοῖς τότε παρωπλοῖσι Ρωμαίων· οἱ νέοι μὲν ὄντες, πρὸς
 Σικελίαν Καρχηδονίοις, ἀκμάζοντες δὲ, Γαλάταις ὑπὲρ
 αὐτῆς Ἰταλίας ἐπολέμωσαν, ἠδὲ τῆ γηράωντες, Ἀνίβα πάλιν
 σκυεῖρον καὶ Καρχηδονίοις, ὅσα ἔχοντες, ὡς φησὶ οἱ πολλοί,
 ἀφ' ἡμέρας ἀπάτασιν ἐρατῶν, ἀλλ' ὅτι ἐρατῆρας πο-
 λέμων καὶ ἡγεμονίας κατ' ἀντιθέσιν καὶ ἀρετῶν ἀγέμενοι.
 Μάρκελλος δὲ παρὰ τὸν μὲν ἰὼ μάχης εἶδος ἀργός, ὅσπερ
 αἰσθητός, αὐτὸς δὲ αὐτὸς κερδίζων ἐν τῶν μονομαχεῖν γινόμε-
 νος, ὅσπερ ἰαν παρὰ κλησὶν ἐφυγε, πρὸς τὸν δὲ τοῖς παρὰ κλη-
 σάμενοις ἀπέκλιθεν. ἐν δὲ Σικελίᾳ τὸν ἀδελφὸν Ὀπακί-
 λιον κινδυνώσασθαι διέσωσεν, ὑπὸ τῆς αἰσῆς καὶ ἀποκτείνεσθαι
 τοῖς ὄντι μὲν ἐπὶ νέω φέρονται καὶ γέρον
 τὰ δὲ τῆν ἐρατῆρων ἦσαν· ἀδοκιμοῦσα δὲ μάλλον, ἀρ-
 ρεσίμων μὲν ἀπέδειξε τῆς ὄντι φανετέρας τάξεως ὁ δὲ ἦμος,
 οἱ δὲ ἱερεῖς, ἀγροῦσα· (πῦτο δὲ ἔστιν ἱερωσιῶν εἶδος ὃ μάλ-
 λις αἰὶ ἀπὸ οἰωνῶν μινυκῆν ὄντι βλεπεῖν, καὶ τῶν φου-
 λάτων νόμος δέδωκεν) ἠναγκάσθη δὲ ἀρρεσιμῶν, δίκην ἀ-
 βούλητον εἰσενεῖκεν. ἰὼ δὲ αὐτὰ παρὰ τὸν οἰωνῶν, ἐν ἄρα τὴν
 ὄντι ἐκπαρῆς, οὐχ ἦτον δὲ τῶν σωφροσύνῃ καὶ πεπαυδῶ-
 σαι ἀεὶ βλεπτός ὑπὸ τῆν πολιτῶν· τούτω Καπετωλίνος F
 ὁ τὸν Μάρκελλου σκωτῶν, ἀσελγῆς αἰὴρ καὶ ἀραυός,
 ἐρατῆν, λόγους παρὰ σῆνεγκεν. τὸ δὲ παιδὸς δὲ μὲν πατρὸν αὐ-
 τὸν καὶ ἑαυτὸν ἀποτειφάμενον τῶν πείσαν, ὡς δὲ αὐτῆς
 ἐπεχίρησεν, κατεπίκοτος παρὰ τὸν πατέρα, βαρέως ἐνέκων ὁ Μάρκελλος, παρὰ σῆνεγκεν τῆ βουλή τὸν ἀδελφόν.

Palmer.

Alexandrum se excitaturam, consiliumque ei a-
 perturam. Ita pudore simul & metu perfusos in-
 troduxit, lumenque admouens circumiecit eos
 cubili. Quorum vnus apprehendit preffitque pe-
 des, illius caput alter crinibus correptum retorfit,
 tertius ense feriens obruncauit eum. Ac mortis
 quidem celeritate citius fortasse quam oportuit
 defunctus est. Vno verò hoc quòd primus omniũ
 tyrannorum à propria sit vxore sublatu, & post
 obitum cadauer cum contumelia proiectum à
 Pheræis conculcatumq;, dignum facinoribus suis
 exitum visus est inuenisse.

P L V T A R C H I
 M. MARCELLVS.

M CLAVDIVM, qui consul Ro-
 manus quinquies fuit, patrem
 habuisse Marcum memorant.
 Primum suæ gentis tradit Posi-
 donius vocatum Marcellũ quasi
 Martialem. Fuit enim vsu rei
 militaris peritus, corpore robu-
 stus, manu strenuus, bellator natura. Igitur fero-
 ciam hanc ingentem & feruorem ad prælia attu-
 lit, reliqua modestus, humanus, Græcarum litera-
 rum & disciplinarũ hæctenus, vt coleret præstan-
 tes in iis & in admiratione haberet, studiosus, sed
 parem voluntati non est exercitationem in iis, ne-
 que doctrinam propter occupationes, assequutus.
 Nam si quos homines deus alios, vt ait Homerus,
*At teneris voluit versari Marte feroci
 Vltimum in vsque diem,*
 D voluit certè principes eius memoria Romanos.
 Qui iuuenes bellum cum Pœnis, in Sicilia con-
 stant ætate, de ipsa Italia cum Gallis habuerunt,
 ad postremum cum Annibale & Pœnis iterum
 iam colluctati sunt senes, carueruntq;, contra ac
 vulgus, in senio vacatione militiæ, quòd pro no-
 bilitate atque virtute prouherentur ad gerenda
 bella & imperium. Marcellus autem nullius
 generis pugnandi expers vel rudis, pugnans ex
 prouocatione vicit seipsum. Quare à quocun-
 que prouocaretur, non detrectauit, omnesque in-
 terfecit à quibus esset prouocatus. Fratrem in Si-
 cilia Otaciliũ circumuentum protexit seruauit-
 que, & hostes qui eum premebant occidit, ob quæ
 facta coronis iuuenis aliisque præmiis est ab im-
 peratoribus donatus. Quum verò magis ac magis
 virtus eius enitesceret, creauit eum à dilem eui u-
 lem populus, pontifices augurem. (Sacerdotium
 id est cui potissimum auguriorum procuratio-
 nem obseruationemque lex attribuit.) In ædilita-
 te ex casu quodam necesse habuit accusationẽ in-
 stituere. Filium habebat Marcum cum forma in
 flore ætatis insigni, tũ moribus & eruditione rara,
 vt eum ciues admirarentur. Hunc lasciuus & au-
 dax homo amore deperiens, collega Marcelli, Ca-
 patolinus attentauit. Cuius tentationem adole-
 scens primũ per se reiecit: vbi ille eum iterum
 appellat, defert rem ad patrem. Id iniquo animo
 ferens Marcellus, accusat hominem in senatu.